PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 10 (13.543)

Trst, petek, 12. januarja 1990

Sovjetski partijski in državni voditelj na tridnevnem delovnem obisku v Vilniusu

Litva je Mihailu Gorbačovu jasno rekla da mora SZ popraviti storjeno krivico

Skoraj 300 tisoč ljudi je na glavnem trgu zahtevalo svobodno in neodvisno Litvo ter umik sovjetske vojske
Gorbačov pozval ljudi, naj ne bodo neučakani, ker so vsi na isti barki in morajo preprečiti, da se ne potopi

Za razliko od Poljakov in drugih vzhodnoevropskih narodov, ki Leninov lik istovetijo z boljševiško diktaturo in vsem trpljenjem kasnejšega stalinizma ter polpretekle »omejene suverenosti«, pa Litovci do ustanovitelja Sovjetske države ne gojijo sovraštva. Leta 1920 je namreč Lenin poudarjal, da bo »Litva vedno samostojna«. Obenem Litovci vedno poudarjajo leninistično načelo o samoodločbi narodov. Nič čudnega torej, da ob Leninovem kipu vihra rumeno-zeleno-rdeča litovska trobojnica (Telefoto AP)

VILNIUS — »Litovci, ostanite na krovu sovjetske barke, le s skupnimi močmi bomo preprečili brodolom.« Ta poziv sovjetskega voditelja Mihaila Gorbačova meščanom Vilniusa odraža vso zaskrbljenost ob razvoju dogodkov v Litvi. »Ne bodite neučakani. Neučakanost lahko uniči, kar smo do sedaj dosegli, lahko pokoplje perestrojko in privede do spopada. Tega ne smemo dovoliti. To je najpomembnejša stvar. Če ostanemo na ravni političnih odnosov, bomo skupaj našli odgovore na vsa vprašanja.« Gorbačov pa je nedvomno pozabil, da je Litovce kot druge baltske narode na sovjetsko barko prisilno vkrcal pakt Molotov-Ribbentrop, da so se druga za drugo zrušile vse trdnjave realnega socializma v Vzhodni Evropi in da je torej neučakanost Litovcev, Latvijcev in Estoncev sama po sebi razumljiva.

Sovjetski voditelj je torej včeraj začel svojo najtežjo politično misijo. V treh dneh bi moral litovske komuniste prepričati, naj prekličejo sklep o neodvisni litovski partiji in naj se postavijo po robu separatističnim težnjam. Gorbačov, ki je kot sin ruskega juga temperamentno sproščen v stikih z navadnimi ljudmi, pa se je včeraj znašel večkrat v težavah, ko je moral izpodbijati racionalno nordijsko hladnost. Na Leninovem trgu pred kipom ustanovitelja Sovjetske zveze ni imel večjih težav, v tovarni tlačilk Kavaria pa se je obregnil ob nekega delavca, ki je imel transparent z zahtevo po neodvisnosti za Litvo. Ko ga je vprašal, ali si je napis sam omislil, in pri tem dobil pritrdilni odgovor, je še vztrajal, ali delavec obvlada ruščino. Ta mu je hladnokrvno odvrnil, da jo obvlada, kar pa ne morejo trditi za v Litvi živeče Ruse, ki se nočejo učiti litovščine. Gorbačov je netaktično in grobo prekinil pogovor in utišal celo ženo Raiso, ki mu je hotela nekaj dopovedati.

V vseh svojih stikih je Gorbačov predvsem poudarjal, da ima Sovjetska zveza več kot 60 milijonov ljudi, ki ne živijo več v krajih, kjer so se rodili. Kako torej vskladiti želje tistih, ki hočejo živeti v Sovjetski zvezi in tistih, ki hočejo odcepitev. Oče perestrojke je razvil tezo, da je bila SZ do sedaj unitaristična država in da bodo z uresničitvijo prave federacije zadovoljni vsi.

Teh izjav pa zaenkrat ni slišala množica skoraj 300 tisoč ljudi, ki se je na poziv fronte Sajudis zbrala na glavnem trgu pred vilniuško katedralo ob vihranju litovske trobojnice in nacionalnih zastav baltskih narodov. Višek manifestacije je bil med 15-minutnim molkom, ko se je po Vilniusu in po vsej Litvi razlegalo žalostno pritrkavanje cerkvenih zvonov, ljudje pa so nemo strmeli v brleče sveče, ki so jih imeli v rokah.

Večina govorcev je jasno povedala, da je Gorbačov »dobrodošli predsednik prijateljske sosednje države«, da mora priznati agresijo leta 1940 in umakniti »okupacijske čete«. Nekateri so šli še dlje. Litovski socialdemokrat Kasimir Antonavicius je ob primerjavi dogajanj v Vzhodni Evropi z litovskimi pomenljivo poudaril »začel se je konec velikega sovjetskega imperija«. Za svobodno Litvo se je izjasnil celo ruskojezični litovski poslanec Nikolaj Medvedjev, ki je navedel, da brez svobodne Litve, ne bo svobodna niti Rusija. V imenu litovske partije je spregovoril Justas Paleskis. V svojem posegu je poudaril, da se litovska partija ne bo omejila samo na ločitev od zvezne partije, temveč bo nadaljevala po smernicah 20. kongresa. Litovskim komunistom je jasno, da ne smejo popustiti, če nočejo doživeti poraza.

Slovenija je izoblikovala širši predlog ustavnih sprememb

Skupščina zavrnila razpravo o spremembi zvezne ustave

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Slovenska skupščina ni dala soglasja za pričetek postopka sprejemanja ustavnih sprememb, ki jih je zahtevala Markovićeva vlada. Slovenska skupščina je torej edina soglasje zavrnila, s tem pa se bo seveda v Jugoslaviji spet začela ostra politična razprava. Skupščina je hkrati podprla gospodarske vladne ukrepe, izoblikovala pa je širši predlog ustavnih sprememb, o katerem naj bi razpravljali v Jugoslaviji in bi zajel vrsto vprašanj.

Zavrnitev predloga so utemeljili s tem, da so v enem paketu predlagane stvari, kot je uveljavitev podjetij, ukinitev zemljiškega maksimuma, ki so sprejemljive, pa uvedba enotnega davčnega sistema, centralizacijo Narodne banke in osredotočenje nekaterih vprašanj javne varnosti, s katerimi se Slovenija ne strinja. Milan Potrč, predsednik skupščine, je v tej zvezi dejal, da sicer lahko razumejo vlado in tudi njene dobre namene, toda zahteva, da se davčni sistem povsem centralizira, je nesprejemljiva. Nujno bo davčni sistem poenotiti, predpisati enako stopnjo za davek na dodatno vrednost, toda republike lahko uvedejo še svoje davke, kot je na primer v Sloveniji ekološki dinar. Glede Narodne banke je kritično pripomnil, da so v ustavi ohranjene njena kreditna vloga in možnosti kreditiranja, odpravljen pa je svet guvernerjev. Prav kreditna vloga banke je resničen problem. Ustavne spremembe torej ne uveljavljajo temeljnega načela, da se Narodna banka ukvarja zgolj z zaščito domače valute, s krediti pa poslovne banke.

Bistvena pripomba slovenske skupščine se torej nanaša na metodo predloženih popravkov ustave, pa tudi na vsebinsko plat predvsem zato, ker ne vsebujejo političnih reform in možnosti ustanavljanja strank, odpravljanje vodilne vloge ZK in posebne vloge SZDL. Zato je slovenska ustavna komisija izdelala vrsto predlogov in skupščina jih je odobrila v posebnem pozivu jugoslovanski demokratični javnosti. Potrč pravi, da je sedaj že veliko verbalnih in javnih izjav o pluralizmu, ki pa je uzakonjen samo v Sloveniji, in to v ustavi in s posebnima zakonoma. Čas je, da se o tem razmišlja in razpravlja po vsej Jugoslaviji. Zato so pripravili vrsto konkretnih predlogov, o kateri naj razpravljajo delegati vseh skupščin in širša javnost. Bistveno je ustvariti ozračje razpravljanja in se dogovoriti o vsem, kar je skupnega.

Slovenska skupščina je odobrila tudi zakon o ekološkem dinarju, plačevali ga bodo poleg računa za elektriko vsi, ki porabijo več kot 100 kilovatov na mesec. S tem denarjem bodo pričeli ekološko obnovo Slovenije in se lotili predvsem osnaževanja, ki ga povzročajo termoelektrarne.

Včeraj je o Markovićevih predlogih razpravljal hrvaški sabor, ki je prižgal zeleno luč za razpravo o popravkih.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Jugoslavijo tudi z osebno izkaznico

PADOVA — S 1. marcem bodo turisti katerekoli države lahko prišli v Jugoslavijo z osebno izkaznico. Tako je napovedal včeraj v Padovi ob odprtju borze izvenhotelskega turizma namestnik direktorja jugoslovanske turistične službe Milenko Pasinović. V sporočilu, ki je bilo objavljeno po tiskovni konferenci, je rečeno, da bo Jugoslavija odpravila vstopne vizume za državljanje vseh tistih držav, s katerimi ima SFRJ diplomatske odnose. »Sklep jugoslovanskih oblasti,« je poudaril Pasinović, »hoče olajšati vstop vsem, ki želijo preživeti počitnice v Jugoslaviji. Še posebej je ukrep namenjen Italijanom, katerih število je v prvih desetih mesecih leta 1989 narastlo za 13,4 odstotka.«

Jugoslovanska vlada je sprejela enostranski ukrep, s katerim je na stežaj odprla svoje meje vsem, ki bi radi prišli na dopust, ker bi s čakanjem na bilateralne dogovore ne prišla nikamor. Vprašanje je sedaj, kako bodo na predlog reagirale druge države. Bodo sprejele izziv?

Morda bo k uspehu prispevala diplomatska akcija, s katero namerava Jugoslavija podpreti svojo pobudo. Posebno vprašanje, ki zadeva obmejno prebivalstvo in na katerega še ni odgovora pa je, kako bo ta odločitev vplivala na prepustnice.

Endarova vlada bo zahtevala od Američanov povračilo škode

Busha bo panamska odprava drago stala

WASHINGTON — Naj Američani še tako vneto ponavljajo, da se je akcija v Panami zaključila dokaj pozitivno (general Noriega sedi, ne po njihovi zaslugi, v floridskem zaporu, Panama je na poti demokratizacije, plovba po prekopu pa je potekala nemoteno), bliža se čas, ko jim bodo »oteti« Panamci predstavili račune.

Sedanja panamska vlada je sporočila, da bodo strica Sama še v teku leta prosili za konkretno finančno pomoč, predvsem pa za povračilo stroškov, ki jih je v Panami povzročil »obisk« ameriških marincev. Bushevo administracijo bi Endara rad spomnil na dejstvo, da je država, ki ji predseduje delno zaradi izbire volilcev, delno zaradi ameriške podpore, v tako hudi finančni stiski, da si ne bo mogla pomagati iz zagate brez oprijemljive pomoči ZDA. Podpredsednik panamske vlade Calderon pa je dejal, da bi morale ZDA odšteti Panami poldrugo milijardo dolarjev odškodnine, vendar naj bi to bila le prvi obrok vsote. Američani preudarno molčijo, saj je vsota, ki jo zahtevajo Panamci, astronomska tudi za ameriške pojme. ZDA pa so morale priznati, da je lov na Noriego stal Bushevo administracijo nič koliko milijonov dolarjev, v te pa ni bila všteta škoda, ki jo je utrpelo panamsko prebivalstvo v dveh tednih prave vojne pred hišnim pragom.

Ameriški marinci še vedno skrbijo za red v Panami (Telefoto AP)

Eritrejski gverilci napadli jugoslovansko ladjo

ADIS ABEBA — Eritrejski pomorski viri v Adis Abebi trdijo, da so predvčerajšnjim popoldne trije manjši patrolni čolni nedaleč od etiopskega pristanišča Masava v Črnem morju napadli jugoslovansko ladjo Heroj Kosta Stamenković s 30 člani posadke. Pri napadu ladja ni bila poškodovana, saj so napadalci streljali s topovi nad ladjo, verjetno kot znak, naj jo ustavijo. Po tem je bila zveza s kapitanom ladje prekinjena. Ladja Heroj Kosta Stamenković je, kakor smo obveščeni, vozila moko v Etiopijo.

Predstavniki jugoslovanskega veleposlaništva v Adis Abebi so navezali stike z etiopskimi pomorskimi in drugimi oblastmi, da bi čimprej razjasnili, kaj se je zgodilo s člani posadke in z ladjo. Prejšnji teden je bilo v vodah okoli pristanišča Masave že nekaj napadov eritrejskih upornikov na tuje ladje. Poljsko veleposlaništvo v Adis Abebi je sporočilo, da so pred sedmimi dnevi eritrejski uporniki v hitrih čolnih napadli in tudi streljali z obale na dve poljski tovorni ladji. Vseh trideset članov posadke ladje Boleslav Krziusti, ki so jo delno poškodovali pri napadu, je v rokah upornikov, ladja Adamna pa je ostala nepoškodovana.

Včeraj popoldne pa je kapitan ladje Heroj Kosta Stamenković Frane Tore obvestil Jadransko slobodno plovidbo, da so pripadniki eritrejskega osvobodilnega gibanja, ladjo in vseh 32 članov posadke osvobodili.

Zaradi težke dediščine stalinističnega terorja

Moskva s težavo kroti zakavkaške republike

MOSKVA — Vrhovni sovjet Armenske SSR je včeraj odpravil 75. člen republiške ustave, tako da bodo odslej zvezni zakoni in odloki veljali na ozemlju Armenije šele, ko jih bo ratificiral republiški sovjet. To je armenski odgovor na predsinočnji sklep prezidija vrhovnega sovjeta SZ, ki je proglasil za neustavno decembrsko odločitev Armenije o priključitvi Gorskega Karabaha tej zvezni republiki. Prezidij je predsinočnjim prav tako proglasil za neustavno odločitev azerbajdžanskega vrhovnega sovjeta, ki je zakonsko zvrnil zvezno zahtevo o nespreminjanju etnične sestave Gorskega Karabaha.

Moskva hoče torej poudariti svojo oblast v obeh zakavkaških republikah, ki sta že mesece na robu državljanske vojne. Če so Armenci na ta diktat odgovorili s črtanjem 75 člena ustave, ki krni njihovo avtonomijo, pa so Azerbajdžanci v prikaspijskem mestu Lenkoran zasedli vse centre oblasti in postavili barikade, da bi preprečili prihod policijskih ojačenj.

V Zakavkazju je torej položaj do skrajnosti napet. Če je bil Gorski Karabah detonator za armensko-azerbajdžansko sovraštvo, pa je Stalin na tem koščku zemlje posejal še druge detonatorje, saj je svojeglavo spreminjal meje zveznih in avtonomnih republik ter oblasti, izseljeval manjše narode... V tem svojem »reševanju kavkaškega narodnega vprašanja« je s podpiranjem Gruzijcev in Azerbajdžancev zanetil toliko sovraštva, da bo rešitev tega gordijskega vozla skrajno zapletena.

Fini in Rauti sta si že v laseh

RIMINI — Brez večjih spremnih polemik je Rimini sprejel v svojo sredo 16. kongres MSI-DN. Mestece, ki počiva pred novim navalom letnih turistov, je najbrž preudarno ugotovilo, da bo že v sami sredi kongresa dovolj trenj, polemik in kreganj, da se nima smisla ukvarjati s fašističnimi »gosti«.

In res, že na prvi dan kongresa se je izkazalo, da ne bo prišlo samo do boja, temveč tudi do »mesarskega klanja«, saj si je tajnik Gianfranco Fini, politični dedič pokojnega Almiranteja že včeraj grobo privoščil antagonista Pina Rautija. Pod impozantno črko M, ki spominja na Mussolinijev podpis, je Fini govoril občinstvu več kot dve uri. Lotil se je vseh vprašanj, ki lahko zanimajo in razburjajo misovske delegate, predvsem pa je skušal postaviti v slabo luč kandidata Rautija.

Rautija podpirajo štirje od šestih misovskih struj, Finijevo strujo pa Almirantejeva vdova in vsi tisti fašisti, ki zagovarjajo najbolj nedemokratična stališča italijanske skrajne desnice. Vendar je Fini ugotovil, da bo Rautiju težko uspelo dobiti glasove, ki naj bi mu jih dali razočarani komunisti. MSI naj ostane na desni, kamor spada, je dejal Fini, predvsem pa naj si pomaga sam in brez pomoči odpadnikov. Zato je Fini dejal, da bi morali misovci igrati karto referendumov in potrditi njega na vodstvo stranke. Rautijevi navijači so ga temeljito izžvižgali.

Jugoslavija ne vrača beguncev

BEOGRAD — *V Jugoslavijo je od začetka vstaje v Romuniji pa do danes ilegalno pobegnilo 80 državljanov Romunije. Proti njim se, kot je Tanjugu sporočil pomočnik zveznega sekretarja za notranje zadeve Jovo Vučković, v skladu s konvencijo o statusu beguncev, izvaja običajen postopek. Nikogar še niso vrnili v Romunijo. Do zdaj, je rekel Vučković, nismo ugotovili, da bi kdorkoli od njih pripadal zloglasni policiji securitate.*

Predstavništvo visokega komisariata za begunce v Beogradu je jugoslovanske varnostne organe obvestilo, da bodo v zvezi z begunci iz Romunije še naprej izvajali ustaljene postopke in reševali vsak konkreten primer posebej.

Največje število romunskih državljanov (64) je pobegnilo v Jugoslavijo od 16. do 23. decembra, ko je bil položaj v Romuniji najbolj negotov. Od tedaj do 9. januarja je v Jugoslavijo ilegalno prišlo še 16 romunskih državljanov, v zadnjih 11 dneh pa samo še dva. Istočasno se je iz SFRJ v Romunijo prostovoljno vrnilo 208 Romunov, med katerimi je večina že imela urejen begunski status.

Na sliki (telefoto AP): **vsakdanji prizor na romunskih ulicah: preprodaja rabljene obleke.**

Busheva zagotovila predsedniku Barcu

WASHINGTON — Ameriški predsednik George Bush je moral osebno zagotoviti kolumbijskemu kolegu Virgiliu Barcu, da bodo ameriške ladje »eskadre proti mamilom« ostale zunaj kolumbijskih ozemeljskih voda. Jedrska letalonosilka John F. Kennedy in križarka Virginia že nekaj dni plujeta po Karibskem morju, Kolumbijo pa je skrbela možnost, da bi se lahko Busheva mornarica podala na novo akcijo »pravična stvar«.

Panamska izkušnja je v zadnjih tednih res močno zaskrbljala države Latinske Amerike, ki so prepričane, da imajo »gringos norteamericanos« precej neobičajne intervencijske popadke: v imenu povsem hvalevrednega boja proti mamilom bi se lahko Američani odločili za nov poseg v tuji državi.

Bush je tako moral telefonirati Barcu in mu v daljšem pogovoru objasniti, da »ZDA niso imele nikoli v načrtu kakršnekoli akcije znotraj kolumbijskih ozemeljskih voda.« Prav tako pa naj ne bi si želele prilastiti pravice do preiskav na ladjah, ki so bile zasidrana v kolumbijskih lukah. To, kar je pisal ameriški tisk, naj bi bile gole izmišljotine, je dodal predsednik Bushu, ki je demantiral sleherno vest o novih »tajnih« manevrih na tujih tleh.

Ameriški predsednik je temu še dodal, da bodo ZDA lahko poskrbele za tovrstne preglede, vendar vedno v sklopu boja proti mamilom, za katerega naj bi se domenili Američani in kolumbijska vlada.

Washington je bistveno omehčal tudi svoje stališče do vlade predsednika Virgilia Barca. Bela hiša je prav včeraj sporočila, da je ustanovila komisijo, ki proučuje poseben paket pomoči kolumbijskemu trudu za boj proti mamilom.

Paket naj bi zaobjemal tudi posebne olajšave pri uvažanju kolubijskega cvetja, obenem pa naj bi ponovno stopile v veljavo nakupne kote svetovnega dogovora o kavi. Ta dogovor je uravnaval trgovino s kavo dolgih 27 let, lani pa so Američani dosegli od ostalih držav ukinitev dogovorjenega pravilnika, kar je stalo kolumbijsko gospodarstvo več kot 800 milijonov dolarjev škode.

Jugoslavija pozdravlja spremembe v načinu poslovanja v državah SEV

BEOGRAD — *Jugoslavija si bo pri svojih tekočih in prihodnjih poslih s svetom za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV) prizadevala, da bi vse plačevala z zdravim konvertibilnim denarjem. Problem že obstoječega jugoslovanskega primanjkljaja pa bo treba reševati posebej.*

Te smernice, ki jih je včeraj v Beogradu novinarjem predstavil član ZIS Branimir Pajković, izražajo prepričanje, da je pred članicami SEV še dolga pot do konvertibilnih obračunov in tržnega poslovanja.

»Zgodovinska sofijska seja«, ki so jo napovedovali z velikimi pričakovanji in velikimi besedami, je pravzaprav pokazala enoplastnost. SEV ne bo razpadel, vendar bo propadel, če se ne bo korenito spremenil. Preporod te toge, velikanske organizacije je nujen že zaradi sprememb v državah članicah.

Te načelne smernice je treba šele prevesti v pravila konkretnega poslovnega obnašanja. Na primer, ali bodo trgovino v SEV še naprej vodili z blagovnimi listami in razliko na koncu plačali v zdravem denarju, ali pa bodo trgovali drugače.

Jugoslavija ima že od leta 1964 poseben sporazum s to gospodarsko skupnostjo socialističnih držav in s katero ima nekaj manj kot 30 odstotkov vse svoje zunanjetrgovinske menjave. Ta delež je bil pred štirimi do petimi leti 40 odstotkov.

Pajković, predstavnik Jugoslavije na sofijskem zboru, je pojasnil, da so članice SEV soglasne tudi pri zahtevah po spremembah - uvajanju novih tržnih mehanizmov in izločanju zapovedovalnega, nadgospodarskega položaja države v poslovanju. Z drugimi besedami, sodelovanje s SEV mora biti bolj gospodarsko in manj državno.

Na vprašanje, kdaj bo tako, naj bi dobili odgovor do polovice letošnjega leta. Mogoče je, da se bo svet čez šest mesecev znova sestal, da bi tudi uradno potrdil nova pravila, ki jih bodo med tem pospešili.

Jugoslaviji ostane le, da počaka na izid. »Med tem,« kot je včeraj dejal Pajković, »bomo šli na konvertibilnost.« Te besede vsiljujejo vprašanje ali ima Jugoslavija kot država jasno in izdelano strategijo do SEV ali pa jo bo šele gradila.

»V Sofiji so odprli pot za ustvarjanje novih odnosov in mehanizmov v SEV,« je dejal Pajković in pripomnil, da je imela vest, da sta se Jugoslavija in Poljska že dogovorili o menjavi v trdni valuti, nezasluženo majhen odmev.

● Skupščina zavrnila

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Vendar je dodal vrsto predlogov in pripomb, ki so v bistvu na isti valovni dolžini, kot so predlogi slovenske skupščine in se torej nanašajo na dosledno tržno organiziranje gospodarstva in na politični pluralizem.

V družbeno političnem zboru sabora so razpravljali še o nedavnih dogodkih v Novi Pazovi in Splitu, kjer je prišlo do izraza nacionalistično in šovinistično delovanje še neregistriranih novih združenj. Mnenja so bili, da taki pojavi, ki obujajo najbolj mračne sile preteklosti in spodkopavajo reformna prizadevanja, ne smejo preprečiti demokratizacije.

V Beogradu in Vojvodini pa se nadaljuje izredno ostra kampanja, ki prerašča v širši kolektivni napad na srbske četnike, katere naj bi oživili predvsem hrvaški in slovenski nacionalisti. Zato se dosledno v vseh govorih, člankih, komentarjih in partijskih pozivih v isti sapi omenja Vuk Drašković, Hrvat Franjo Tudjman in Slovenec Dimitrij Rupel.

Zvezna vlada je včeraj sporočila, da so se v prvih desetih dnevih zvezne rezerve povečale za 700 milijonov in da znašajo 7,5 milijarde dolarjev. Rezerve so toliko narasle, da že prispevajo k zviševanju cen, in bo vlada morala ukrepati.

CTO001/3

17. JANUAR '90

CTO

CERTIFICATI DEL TESORO CON OPZIONE

● CTO so šestletne obveznice s koriščenjem 17. 1. 1990 in zapadlostjo 17. 1. 1996.

● Lastniki imajo možnost zahtevati predčasno izplačilo obveznic med 17. in 27. januarjem 1993 s tem da že med 17. in 27. decembrom istega leta predhodno vložijo zahtevo pri filiali bančnega zavoda Banca d'Italia.

● CTO dajejo letno **12,50%** bruto obresti v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.

● Privatni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih **do 12. januarja do 13.30.**

● CTO bodo razdeljene po marginalnem sistemu (asta marginale) po določeni ceni; rezervirajo se lahko po ceni, ki je lahko 97,15% ali višja; cena, ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisju.

● Dodeljene obveznice je treba poravnati **17. januarja** po ceni, ki jo je določila dražba, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo.

● Obveznice so v ponudbi v svežnjih po 5 milijonov.

Rok rezervacije za občinstvo: do 12. januarja

Izklicna cena dražbe	Rok izplačila	Letni donos izklicne cene bruto	Letni donos izklicne cene neto
97,15%	3. leto	14,16%	12,35%
	6. leto	13,64%	11,90%

Sežana stopa v novo leto z vzpodbudnimi perspektivami

SEŽANA — Prehojeno leto je bilo za nas bistven mejnik v zgodovini razvoja Sežane. Pred štirimi leti smo kot občinska uprava zagotovili, da bomo vsem občanom zagotovili enake pogoje življenja. S precejšnjim trudom in s sodelovanjem občanov (samoprispevki) vseh 34 Krajevnih skupnosti smo pri tem tudi uspeli. Uspelo nam je narediti celo več, kot je bilo v naših programih.

V teh besedah bi lahko strnili besede sežanskega župana Ivana Vodopivca, ki je na včerajšnjem srečanju s predstavniki javnega obveščanja podal obračun opravljenega dela v minulem letu in govoril o načrtih in programih, ki si jih je postavila sežanska občina za to leto. Predvsem je poudaril, da so bili problemi, ki so bili povezani z vodovodnimi napeljavami, telefonijo in cestnimi povezavami v vseh krajevnih skupnostih v glavnem rešeni. Poleg tega je občinska uprava posvetila veliko skrb urejanju raznih vaških objektov. Z zadovoljstvom je predvsem ugotovil, da se v občini, ki se razprostira na 700 kvadratnik kilometrov, povsod nekaj dela. Število prebivalstva se je stabiliziralo, vasi živijo in se razvijajo. Nekaj več truda bo treba vložiti še za razne pobude v Brkinih.

Kaj pa občino čaka v novem letu? Ob številnih spremembah, novih političnih odnosih, novih strankah in bližnjih volitvah se bo marsikaj spremenilo. Sežanska občina se bo torej srečala, kot sicer ostale v Sloveniji, z velikimi novostmi. Tudi v tem letu bo dala velik poudarek razvojnim načrtom in si prizadevala za pridobitev novih delovnih mest, čeprav je problem brezposelnosti v občini skoraj neznan. V tej smeri ima tudi realne šanse: največje investicije so predvidene za suhozemni terminal (največje gradbišče v Sežani), ki bo gotovo zagotovilo nova delovna mesta. Sežanska občinska uprava si bo po županovih besedah tudi prizadevala za za prestrukturiranje gospodarskega sektorja, kjer se stvari sicer že pozitivno razrešujejo.

V celotnem procesu nadaljnjega razvoja Sežane in njenega območja ima posebno mesto njen geografski položaj. Ta prostor se vse bolj odpira. Ustanavljajo se nove firme, čeprav so zaenkrat v te pobude vloženi manjši kapitali. Idej pa je veliko, tako da so perspektive kar dobre.

V naslednjem obdobju bo za sežansko občino imela veliko važnost tudi izgradnja osimskih cest (postopki so že stekli), kar bo še v večji meri odprlo sežanska vrata med sosednjima državama. Če k temu dodamo še perspektive suhozemnega terminala se sežanski občini torej obetajo sorazmerno dobri časi.

Župan Vodopivec je med drugim napovedal, da bodo fojer sežanskega kulturnega doma odprli 28. avgusta; s tem bo Sežana dobila prostor za prireditve, ki bo na voljo tudi za nastope in za sodelovanje z občinami onstran meje. Zaustavil se je še ob raznih dosežkih v občini, kot so na pr. infrastrukture v Štanjelu, kar bo gotovo pripomoglo k revitalizaciji te značilne kraške vasi. Važni rezultati so bili doseženi tudi na šolskem področju, vsi napori občinske uprave, kot je ponovno potrdil sežanski župan, pa so potekali v smeri čim bolj uravnovešenega razvoja vseh vasi in torej celotne občine.

A. S.

Svet za narodnostne programe

LJUBLJANA — V skladu s sklepi skupščine RTV Ljubljana so pri tem najvišjem telesu družbenega vpliva in nadzora RTV Ljubljana ustanovili novo telo - svet za narodnostne programe. Sestavljajo ga predstavniki interesnih skupnosti Madžarov in Italijanov, delegati programskih svetov radia in televizije Koper, koordinacijskega odbora za informativno dejavnost Madžarov iz Pomurja in poleg predstavnikov RTV LJuvljana še delegati republiških organov (skupščina, izvršni svet SR Slovenije ter RK SZDL).

Namen novega organa je preučevati in usmerjati celovito navzočnost problematike življenja, dela in razvoja italijanske in madžarske narodnosti v programih RTV Ljubljana ter predlagati skupščini RTV Ljubljana potrebne ukrepe v zvezi s tem. Novo telo, ki je edinstveno te vrste med javnimi radiotelevizijskimi ustanovami v Evropi in ki pomeni poglabljanje in nadaljnje udejanjanje vloge narodnosti kot subjetka pri uveljavljanju njihovih življenjskih vprašanj, bo skušalo najti tudi stik s pristojnimi ustanovami in telesi v SR Hravški in AP Vojvodini, kakor tudi v Italiji in na Madžarskem. Na ta način bodo pospeševali tudi čezmejno izmenjavo izkušenj in spoznanj.

Razprava in glasovanje o treh dokumentih

Različna stališča na kongresih KPI

TRST — Komunisti se pripravljajo na izredni kongres. Že v prihodnjem tednu bodo v sekcijah in celicah prve predkongresne skupščine. V dneh od 15. do 18. februarja bodo pokrajinski kongresi v Trstu, Gorici in Pordenonu, od 22. do 25. februarja pa bo pokrajinski kongres v Vidmu. Na teh kongresih bodo izbrali delegate, ki bodo komuniste naše dežele zastopali na vsedržavnem izrednem kongresu, ki bo od 7. do 10. marca v Bologniji.

Za razliko od prejšnjih kongresov je zanimanje komunistov in tudi nekomunistov veliko večje kot pred leti. To je tudi razumljivo, saj je predlog tajnika Occhetta o nujnosti sprememb v politiki KPI, kot tudi o morebitnih spremembah imena stranke in njenih znakov, vzbudil veliko polemik med komunisti samimi. O tem se lahko prepričamo v teh dneh, ko v italijanskem časopisju prebiramo izjave raznih voditeljev. V več primerih ne gre le za različno politično tolmačenje, marveč za medsebojne obtožbe in napade. Dogaja se to, kar je že dolgo značilno za druge stranke, da se namreč pripadniki raznih struj vsevprek obtožujejo. Tako je bilo tudi v tem primeru: v prejšnjih tednih so nekateri obtožili uredništvo partijskega dnevnika L'Unità, da preveč podpira stališča tajnika Occhetta; ta je nekatere pomembne voditelje obtožil, da niso dali svojega prispevka v lanski evropski volivni kampanji; prihaja do mesebojnih obtožb zaradi zakasnelega začetka včlanjevanja v partijo itd.

Proti spremembi imena in odpravi sedanjih simbolov se v vsej državi ogreva cela vrsta znanih politikov, od Natte do Ingraa, od Pajette do Chiaranteja, ki je še zlasti znan v naši deželi. V Komunistični partiji je prišlo do precej ostre konfrontacije. Na dosedanjih sestankih se je veliko govorilo o političnih vprašanjih, kar komunisti sami pozitivno ocenjujejo.

Vse kaže, da bodo med članstvom prevladala stališča tajnika Occhetta, za katera sta se izrekli dve tretjini centralnega komiteja KPI. Najbrž kar z dvotretjinsko večino. Precej odziva pa bo imela tudi novopečena opozicija, ki jo tudi v naši deželi nazivajo kot »Fronta NE«. Tretjo skupino, že več let ustaljeno notranjo opozicijo, pa tvorijo pripadniki senatorja Cossutte, ki so na skrajni levici.

Kako stoje stvari v naši deželi? Z Occhettom je vodilni kader tržaške federacije KPI. Tu so tajnik Costa, načelnik skupine v občinskem svetu Pessato, poslanec Bordon. V tej skupini je deželni svetovalec Budin, sicer tudi zgoniški župan. Večina slovenskih vodilnih komunistov, vsaj tako sklepamo iz izjav, ki so jih svojčas dali našemu dnevniku ali komunističnemu glasilu Delo, je na teh novih pozicijah. V Trstu je sicer močna tudi druga skupina, skupina tistih, ki zavračajo Occhettov predlog. Sem sodijo deželni tajnik Viezzi (bil je edini deželni tajnik, ki je v centralnem komiteju glasoval proti Occhettu), senator Spetič, bivša parlamentarca Gerbčeva in Cuffaro, Calabria, Tonel. V tretji skupini pa v Trstu izstopata Canciani in Monfalcon. Slednji, ki soglašajo s sen. Cossutto, so na lanskem kongresu dobili kar 24 odstotkov glasov. Za to strujo je tržaški bil najvišji odstotek v Italiji. Tako v drugi kot v tretji struji je veliko Slovencev.

Podoben položaj je na Goriškem. S prvo strujo soglašajo senator Battello, v njej je skoro ves sedanji vodilni kader goriške federacije KPI. V prvi vrsti sem sodi prof. Salomoni, ki sedaj vodi goriško federacijo v odsotnosti tajnika Bucovinija. V drugi struji pa so, poleg članice CK prof. Pirellove, razni sindikalisti, še zlasti iz Tržiča, bivši senator Bacicchi, deželni svetovalec Padovan. Za obe stališči se bodo ogreli tudi slovenski člani KPI.

Bolj v prid Occhettovim stališčem so vodilni člani KPI v Vidmu in Pordenonu. Z njim soglašajo vsi parlamentarci in deželni svetovalci ter vodstva obeh federacij. Včeraj je v pordenonskih listih bil objavljen poziv skupine, ki podpira Ingraa in Natto. Poziv je podpisalo nekaj desetin voditeljev KPI, med njimi tudi dva bivša pokrajinska tajnika.

Na dosedanjih sestankih je bilo soočanje stališč precej mirno, čisto jasno pa je, da se bo temperatura dvignila takrat, ko bo šlo zares, ko bodo člani KPI glasovali za eno ali drugo stališče. Tudi v naši deželi je občutiti manj zanimanja za včlanjevanje v KPI. Lani, ko se je število članov KPI znižalo skoro povsod v Italiji - častna izjema so bile le nekatere pokrajinske federacije — se je v Furlaniji-Julijski krajini v komunistično partijo vpisalo 5 odstotkov manj ljudi kot leto prej. Sedanjo zamudo je treba razumeti tudi zaradi tega, ker v prvih decembrskih dneh, ko naj bi stekle akcije včlanjevanja, je prišlo do znanih polemik okrog takrat objavljenega Ochettovega predloga. Na kongresih bodo sicer volili vsi tisti, ki imajo lansko izkaznico, in tudi novi člani, ki so se včlanili v prvih decembrskih dneh.

Komunisti nimajo pred seboj le včlanjevanja in predčasnega kongresa. Pred njimi, kot pred vsemi drugimi političnimi silami, so tudi volitve v krajevne uprave. Skoro povsod bodo v naši deželi volitve v občinske ter pokrajinske svete. Tu imamo nekaj izjem. Največ jih je na Tržaškem, precej pa tudi na Goriškem. Na Tržaškem bodo le občinske volitve v Dolini, Repentabru, Zgoniku in Nabrežini. Na Goriškem bodo občinske volitve v skoro vseh občinah (izjema so Tržič, Ronke, Gradež, Vileš in Romans). Na Videmskem bodo volitve v vseh krajih, kjer bivajo tudi Slovenci.

Komunisti so na prejšnjih volitvah priredili primarne volitve. Tokrat najbrž ne bodo povsod imeli časa, da bi na tako odprt način razpravljali o kandidatih. Tam, kjer bodo volitve s proporčnim sistemom, se bodo komunisti predstavili s svojim tradicionalnim znakom, drugod pa bodo skušali ohraniti sistem širokih zavezništev na občinskih ali drugače imenovanih enotnih listah.

MARKO WALTRITSCH

Pogovor z Andreino Tomšič o delu v Benecu iz Čemurja pri Čedadu

Glavni pogoj je uspešno delovanje

ČEDAD — Zato, da se obdrži na trgu, mora podjetje uspešno poslovati. Samo na ta način lahko jamči plače svojim uslužbencem in zaslužek svojim delničarjem. Podjetja si danes ne morejo več dovoliti socialnih usmeritev, pač pa morajo spoštovati strogo ekonomsko logiko. V zaostrenih pogojih mednarodne konkurence ni drugih možnosti, ker drugače podjetje ne preživi.

Andreina Tomšič, poverjeni upravitelj in direktor podjetja Beneco iz Čemurja pri Čedadu, se tej neizprostni logiki tržnega poslovanja podreja. »Izjeme,« pravi, »danes niso več mogoče. Podjetja si ne morejo več privoščiti socialne logike, pa tudi napak ne, če hočejo sploh preživeti. In to tudi na območjih, kot je Benečija.« Mlada in odločna Goričanka, ki se je z navdušenjem lotila težavnega posla industrijskega menedžerja, je nekoliko iznenadena ob polemikah, ki so v tem času izbruhnile v Benečiji ob sklepu podjetja Beneco, da ukine odsek zimske proizvodnje in odslovi osem delavcev. Morda je presenečenje predvsem posledica dejstva, da so se v podjetju že dalj časa pripravljali na ukinitev oddelka in je bila ta poteza dogovorjena s tovarniškim svetom. Predvsem pa kaže, da je ukrep, čeprav boleč, imel manj travmatični odjek v sami tovarni kot pa v okolju. Prvo je reagiralo kulturno društvo Rečan s člankom v Novem Matajurju in z izredno kritičnim posegom na občnem zboru Slovenske kulturno-gospodarske zveze, napovedana pa so tudi nekatera vprašanja v upravnih telesih Nadiških dolin.

»Ali je bil odpust osmih delavcev neizbežen?« V svojem odgovoru Andreina Tomšič seže za nekaj let nazaj. »Korenine tega ukrepa segajo v leto 1982, ko smo začeli s prestrukturiranjem podjetja. Že tedaj je bilo jasno, da sektor smučarskih čevljev in smučarskih palic ni več perspektiven. Povpraševanje po smučarski opremi je padlo in trg so si v bistvu razdelile velike firme. Mi smo bili prisiljeni preusmeriti del lastne proizvodnje. Danes lahko rečem, da je bila tista odločitev dalekovidna, ker je jamčila obstoj in razvoj podjetja.«

»Leta 1982,« pojasnjuje Andreina Tomšič, »smo že ukinili proizvodnjo smučarskih čevljev z znamko Kronos. Ohranili smo proizvodnjo za Alpino, ki je imela še možnosti prodaje, ker je imela skoraj monopolni položaj na vzhodnoevropskem trgu. Prav tako smo odpravili znamko Kronos s smučarskih palic in nadaljevali proizvodnjo z znamko DSI, proizvajali pa smo tudi za Elan in druge firme. Jasno pa nam je bilo, da sektor ni več perspektiven. Dokončni udarec so dale zadnje zime, ko ni bilo nikjer snega in je povpraševanje po smučarski opremi še bolj upadlo.«

V dokaz svojega izvajanja goriška menežerka navaja vrsto podatkov. Po njenih besedah velja smučarska palica danes na trgu 4.000 do 5.000 lir, aluminij za proizvodnjo palice pa stane 3.500 lir. Zaslužek je mogoč le z zelo ceneno proizvodnjo in z veliko prodajo. To pa uspe le velikim koncernom, ki si delijo svetovni trg. »Majhne proizvodne količine in nizke cene so onemogočile normalno poslovanje. Ni bilo mogoče misliti, da bi lahko ohranili ta odsek pri življenju,« zagotavlja Andreina Tomšič. Pri tem dodaja, da so tako palice kot smučarske čevlje ponujali v proizvodnjo nekaterim krajevnim obrtnikom, katerim bi jamčili odkup določenih količin. A odziva ni bilo, »tudi ker so pogoji poslovanja res zahtevni in izredno ostri«.

Od tod sklep za ukinitev oddelka in odslovitev delavcev. »Toda,« takoj dodaja Andreina Tomšič, »delavcev nismo poslali na cesto kar tako. Vsem smo zajamčili plačo do junija in se obvezali, da jim pomagamo iskati drugo zaposlitev. Trije mlajši fantje so že v službi, za dva starejša, katerima manjka le nekaj let do pokojnine, bomo poskrbeli. Največji problem so tri dekleta. Toda upam, da jim bomo s pomočjo API pomagali do nove službe.«

»Ali je ukinitev zimskega oddelka odraz krize Beneca in odraz zgrešenih izbir vodstva?«

Na izzivalno vprašanje Andreina Tomšič želi odgovoriti zelo jasno. »Diferenciacija proizvodnje ni bila zgrešena izbira, nasprotno omogočila nam je preživetje in razvoj. Beneco ni v krizi. Nasprotno. Prizadevamo si za razvoj in mislim, da se bomo v dveh do treh letih dovolj utrdili, da bomo lahko kos morebitnim nihanjem na tržišču. V znamko Kronos vlagamo veliko in se trudimo, da bi postala svetovno znana. Identiteto pa smo si tudi izoblikovali, saj želimo izdelovati "tehnično dovršene in kakovostne čevlje za proti čas".«

»Beneco,« poudarja Andreina Tomšič, »si je ustvaril trdno osnovo. Ima prodajno mrežo, ima vrhunsko tehnologijo, ki je na svetovni ravni, ima marketinško službo in razčlenjeno ponudbo. To mora sedaj vnovčiti na trgu. Pogoj za uspeh pa je, da postanemo dovolj veliki.«

Kot dokaz trditve, da podjetje, ki ga vodi, ni v krizi, je Andreina Tomšič napovedala Novemu Matajurju nove zaposlitve. »Ali ne bi bilo lažje prekvalificirati odpuščene delavce?«

»Za uspešno delo Beneco potrebuje predvsem tehnike in kakovostne diplomirane ljudi, ki naj razvijejo različne oddelke. Če izvzamemo skladišče, delavcev ne potrebujemo.« Logika proizvodnje je namreč silila tudi beneško podjetje k izoblikovanju posebnega ustroja. Čevlje in ostalo opremo, ki jo proizvajajo, načrtujejo v hiši, kjer jo tudi industrializirajo. Beneco skrbi za nakup materialov, za preverjanje kakovosti, za skladiščenje in komercializacijo proizvoda, materialno pa čevlje proizvajajo ljudje izven tovarne, ker je tovrstna proizvodnja cenejša, čeprav zahteva izredno organizacijo. Toda v tak tip strukture so šla vsa, tudi največja podjetja tega resorja, ki so se osvobodila bremena materialne proizvodnje. Tudi Beneco se ni mogel izogniti taki strukturi, čeprav to pomeni - tega se Andreina Tomšič zaveda - izkoriščanje zunanje slabo plačane delovne sile iz nerazvitih držav.

Beneco se, po besedah Andreine Tomšič, zagrizeno in doslej uspešno bori za uveljavitev na svetovnih tržiščih. V svojem prizadevanju je moralo premostiti kopico težav, med temi tudi dejstvo, da Slovenci v Italiji nimajo industrijske tradicije in je moralo vodstvo podjetja postopno osvojiti to »obrt«, pravzaprav »umetnost«, kar je zahtevalo veliko truda. Pri tem je veliko vložilo v rast svojih kadrov, ki so z izjemo poverjene upraviteljice - trdi Andreina Tomšič - vsi Benečani.

Zato Andreina Tomšič ne sprejema očitka, da Beneco ni benečansko podjetje in ne dela v interesu Benečanov. »Beneco je benečansko podjetje, ker so delničarji, torej lastniki Benečani. In posluje z benečanskimi kadri, katerih je več kot 60. Ustvarilo si je svojo kvalificirano osebje, ki je temu primerno plačano. In rast tega podjetja lahko pomeni rast Benečije, vsaj kot vzor, ki ga je vredno posnemati.« In tudi očitek, da vlaga preveč sredstev v sponsorizacijo bogatih ekip in vrhunskih športnikov, bolj malo pa v sponsorizacijo krajevnih ekip, se ji zdi krivičen. »Sponsorizacija vrhunskih ekip in športnikov,« pojasnjuje, »je naložba za uveljavitev znamke Kronos. Le tako bo ta znamka poznana v Italiji in v svetu. Sponsorizacija je del marketinške strategije in torej našega dela. To je sicer boleča odločitev, ker odvaja sredstva, toda v sedanjih razmerah nujno potrebna.« Sponsorizacija krajevnih ekip ne bi imela komercialnega učinka. Beneco bo po mnenju Andreine Tomšič lahko pomagala krajevni stvarnosti samo, če bo postala dovolj močna in velika in se bo krepko zasidrala v svetovnem trgu. V ta cilj pa mora sedaj vlagati energije in sredstva.

»Velik problem našega podjetja je, da se trg izredno hitro spreminja in da je izredno težko ostati v koraku s časom in s povpraševanjem. Poleg tega pa je treba v sedanjih razmerah meriti moči z ameriškimi in evropskimi velikani ter razmišljati o globalnem svetovnem trgu.« Izziv je velik in zahteven, toda Andreina Tomšič se rada pohvali: »Mislim, da smo kar pridni, ker smo še v igri in nismo bili odplavljeni kot nekatera druga majhna podjetja.« In zaključi z željo, da bi bilo okolje v podporo in stimulacijo Benecu, ki je zaoralo v Slovencem malo poznano ledino.

Logika tržnega kapitalističnega gospodarstva je neizprosna in tudi majhno benečansko podjetje se ji ne more izogniti. Čeprav so izbire lahko včasih boleče in se zunanjim opazovalcem lahko zdijo odločitve neusmiljene. Včasih je morda le vprašanje, ali je določene hude odločitve mogoče izpeljati na manj boleč način. Toda to bistva problema ne spreminja. Kdor je sprejel izziv trga in razvoja, se mora nekaterim zakonitostim podrediti.

VOJMIR TAVČAR

PRISPEVAJTE ZA BOLNICO FRANJO

Primorski dnevnik

Vsa razna obvestila in objave sprejemamo vsak dan od 8. do 13. ure po tel. **7796-611**

Predlog Liste Frausin in Zelene alternativne liste

Razširitev koalicije v Miljah bi preprečila politično krizo

»Petstrankarska koalicija, ki je komaj dva meseca na čelu Občine Milje, kaže že prve konkretne simptome bolezni. V zadnjih tednih, zlasti pa na torkovi seji občinskega sveta, smo bili namreč priča številnim dogodkom, ki napovedujejo, da se bo večina kaj kmalu skrhala. Zato zahtevamo od sedanjega odbora, da že sedaj odstopi, stranke večine - razen seveda Liste za Milje - pa vabimo k oblikovanju nove širše večine, ki bi lahko zagotovila upravljivost Milj. Sicer se bomo ponovno znašli pred dolgo krizo, ki bo spet paralizirala upravno življenje.« S temi besedami je poslanec (in miljski občinski svetovalec) Willer Bordon sklenil včerajšnjo tiskovno konferenco, ki so jo sklicali svetovalci Liste Frausin in Zelene alternativne liste, da bi obnovili potek zadnjih dogodkov in pojasnili svoje stališče.

O nesoglasjih, ki so prišla na dan na torkovi seji občinskega sveta, in o »protestni« odsotnosti svetovalca Krščanske demokracije smo že pisali v včerajšnji številki dnevnika. Načelnik svetovalske skupine Liste Frausin Donadel, svetovalci Mutton, Vallon in Bordon (zeleni Benini se zaradi drugih obveznosti ni mogel udeležiti tiskovne konference, a je svoje stališče sporočil pisno) pa so včeraj podrobneje orisali, kako se je v celoti spremenilo politično ozračje v Miljah. Tako je Donadel povedal, da so stranke upravne večine odgovorile ponudbam Liste Frausin, da bi od zunaj podpirale delovanje uprave, samo z »arogancо in z nezakonitimi dejanji«. Med te sodijo nepravilna izvolitev odbornikov suplentov (zaradi česar so že vložili priziv na pokrajinski nadzorni odbor), sklep o omejitvi števila političnih predstavnikov v posameznih komisijah (zlasti v gradbeni komisiji, ki je postala sporni kamen na zadnji seji občinskega sveta) in uvedba prepovedi (ki pomeni dejansko kršitev zakona o delovanju občinskih uprav), da bi svetovalci konzultirali upravne akte (župan naj ne bi objavil niti seznama sklepov, o katerih je moral razpravljati občinski svet). Nazadnje pa je Donadel omenil, da je župan Rossini premestil številne občinske uslužbence in ukinil celo nekatera delovna mesta ter na ta način ustvaril prave vrzeli v nekaterih ključni sektorjih in uradih. Prav tu naj bi bi prišel najbolj do izraza »lov na čarovnice« oziroma na uslužbence, včlanjene v KPI. Zaradi tega so se sindikati že obrnili na deželno upravno sodišče. »Kar pa je z upravnega vidika najhuje,« je dejal Donadel, »je, da po dveh mesecih odbor sploh še ni predstavil svojega upravno-političnega programa in niti smernic, po katerih namerava delovati. S takim ravnanjem se ne strinjajo niti nekateri svetovalci večine, ki so že dvakrat zahtevali, da bi preložili sejo občinskega sveta.«

Bivši župan Mutton je nato izrazil prepričanje, da tako ravnanje lahko vodi samo v ostro kontrapozicijo, ki je v preteklosti povzročila že dolge zastoje v upravljanju Milj. Večina lahko šteje samo na 16 glasov od 30. Tudi ti glasovi pa so - kot je bilo jasno na zadnji seji - lahko zelo majavi. Lista Frausin ima s podporo Zelene alternativne liste (in kakega notranjega »disidenta« ali prostostrelca) torej možnost, da ovira delo občinskega sveta. »Lista Frausin,« je poudaril Mutton, »pa želi sodelovati, vendar samo z odborom, ki si bo res prizadeval za razvoj Milj.«

V pričakovanju reforme krajevnih uprav, ki bi občanom nudila možnost, da izbirajo med dvema političnima taboroma ali da neposredno izvolijo župana, predlagata Lista Frausin in Zelena alternativna lista izoblikovanje novega odbora (seveda brez LpM), v katerem bi še sami sodelovali. To pa bi bilo seveda mogoče le na osnovi točno določenih programskih smernic.

Naj dodamo, da se bo o politični prihodnosti Milj potrebno odločiti precej hitro, saj bo moral občinski svet najkasneje do 28. februarja izglasovati proračun. **(bg)**

Drevi bo imelo četrti redni občni zbor

Slovensko zdravniško društvo med obračunom dela in načrti

Drevi se bodo na četrtem rednem občnem zboru v dvorani restavracije Furlan na Colu zbrali člani Slovenskega zdravniškega društva, ki združuje slovenske visoko izobražene zdravstvene delavce. Poleg zdravnikov, ki predstavljajo večino, so namreč v Društvo včlanjeni tudi slovenski farmacevti in živinozdravniki.

Danes šteje Društvo približno sto članov, ki v veliki meri pripadajo mlajši generaciji zdravnikov. V zadnjih štirih ali petih letih se je namreč članstvo občutno pomladilo zaradi pristopa novopečenih zdravnikov, ki so diplomirali na tržaški ali drugih univerzah.

Člani se srečujejo skoraj vsak mesec na strokovnih predavanjih in družabnostih. Od vsega začetka ima namreč ta organizacija nekakšen dvojni značaj: po eni strani povezuje vse visoko izobražene zdravstvene delavce slovenske narodnosti, ki bi se sicer, predvsem zaradi delovnih obveznosti bolj poredko videvali; po drugi pa tudi skrbi za dodatno izobraževanje oziroma izpopolnjevanje svojih članov.

Ob teh prvenstvenih namenih ima Slovensko zdravniško društvo še veliko drugih pomembnih funkcij, kot je na primer navezovanje tvornejših stikov med zdravstvenimi strukturami v Italiji in Jugoslaviji. Povedati je še treba, da zamejsko Društvo od nastanka nepretrgano in zelo plodno sodeluje z Zvezo slovenskih zdravniških društev iz Ljubljane.

V Trstu so se slovenski zdravniki povezali v posebno društvo aprila leta 1982, in sicer na pobudo nekaterih posameznikov, med katerimi je bil še zlasti aktiven dr. Rafko Dolhar, ki je od nastanka dalje predsednik in duša te organizacije. V odboru je že od vsega začetka tudi tajnica dr. Erika Fonda.

Današnji občni zbor bo kot vselej priložnost za pregled dveletnega delovanja: poročili o tem bosta imela predsednik Rafko Dolhar in tajnica Erika Fonda. Kot že rečeno, se delovanje Slovenskega zdravniškega društva odraža predvsem preko rednih strokovnih predavanj in družabnosti, ki jim sledijo. Predavanja se seveda nanašajo na razne teme, ki jih večkrat uvede več predavateljev, včasih tudi v različnih jezikih. S prirejanjem takšnih večerov želi namreč Društvo, kot nam je dejal predsednik Dolhar, poudariti svojo vlogo povezovalca italijanskega in slovenskega zdravniškega sveta.

Slovenski zdravniki iz Furlanije-Julijske krajine pa se seveda ne povezujejo samo z osrednjimi zdravstvenimi strukturami v Sloveniji, temveč imajo stike tudi s kolegi v Mariboru in v širšem obmejnem pasu. Namen takšnih stikov pa ni samo v občasnem srečevanju, temveč predvsem v izmenjavi mnenj in delovnih izkušenj.

V delovanje Društva sodijo tudi strokovni izleti, kot so na primer obiski raznih zdravilišč v Sloveniji. Med pobudami te organizacije pa nedvomno velja izpostaviti Športno medicinsko ambulanto, ki deluje že nekaj let. Ambulanta je v zadnjem času našla primernejše prostore v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer je odprta dvakrat tedensko. Prvenstveno v ambulanti opravljajo zdravniške preglede, ki so predpisani za aktivne športnike raznih panog. Za nastop v vseh italijanskih športnih ligah je namreč zdravniški pregled z različnimi izvidi nujno potreben oziroma obvezen. Slovenska športna društva in posamezniki se lahko za pregled obrnejo na urade ZSŠD v Ul. sv. Frančiška 20.

Poleg pregleda že opravljenega dela pa bo v predsednikovem poročilu več predlogov o novih pobudah: med temi bo tudi projekt, ki naj bi v trajnejši spomin naše skupnosti zapisal ime zobozdravnika in umetnika Roberta Hlavatya.

Na drevišnjem občnem zboru bodo člani tudi izvolili nov odbor, ki bo vodil Slovensko zdravniško društvo v naslednjem dveletnem obdobju.

Udeležil se bo zasedanja Mednarodnega sveta UWC

Britanski prestolonaslednik konec marca na obisku pri nas

Britanski prestolonaslednik Charles bo konec marca spet prišel na krajši obisk v naše kraje. V torek, 27. marca, se bo namreč v Trstu sestal Mednarodni svet zavodov združenega sveta (UWC), katerega predsednik je prav britanski princ. Svet šteje 200 članov, ki predstavljajo vse države, ki podpirajo zanimiv projekt o svojstvenih mednarodnih koledžih, kakršen je med drugim tudi Jadranski zavod združenega sveta s sedežem v devinsko-nabrežinski občini.

Tudi ko je prišel britanski prestolonaslednik prvič v naše kraje in sploh prvič v Italijo, je bil njegov kratkotrajen obisk vezan na devinsko mednarodno višjo srednjo šolo. Oktobra 1984 je Charles prišel na uradno odprtje tretjega akademskega leta Jadranskega zavoda združenega sveta.

Glede na dejstvo, da je kraj zasedanja Mednarodnega sveta UWC izbral prav predsednik Charles, lahko trdimo, da mu je njegov prejšnji obisk ostal v lepem spominu. Sicer velja podčrtati, da so princa jeseni leta 1984 povsod zelo prisrčno sprejeli.

Po prvem okvirnem programu, ki so ga objavili včeraj, bo britanski prestolonaslednik prispel v našo deželo 26. marca, ko bo pozno popoldne posebno letalo pristalo na ronškem letališču. Še isti večer bi se moral Charles udeležiti komornega koncerta, ki ga bo v tržaškem občinskem gledališču Giuseppe Verdi izvajal priznani sestav »Trio di Trieste«. Po koncertu bo princa čakal še uradni sprejem, ki ga v njegovo čast prireja deželna uprava Furlanije-Julijske krajine.

Naslednje jutro, se pravi v torek, 27. marca, ob 9. uri bo zasedal Mednarodni svet UWC, ki se sestane vsakih pet let. V njem so predstavniki vseh držav, ki sodelujejo pri projektu UWC, med njimi tudi zastopniki Jugoslavije in Italije. Tokratnega zasedanja se bodo udeležili tudi ministri za šolstvo raznih držav in predsedniki posebnih državnih komisij. Vseh zavodov UWC je šest, nahajajo pa se v bistvu na vseh petih kontinentih.

Charles se bo udeležil plenarnega zasedanja Mednarodnega sveta UWC, popoldne pa se bo podal na obisk v Devin, kjer se bo srečal z učnim osebjem in dijaki Jadranskega zavoda združenega sveta. Popoldne se bo nadalje udeležil tudi seje upravnega sveta devinske mednarodne šole.

Proti večeru bi moral biti slavnostni sprejem, na katerem bodo britanskemu prestolonasledniku predstavili najvidnejše predstavnike političnega, gospodarskega in kulturnega življenja v FJK. In končno bi se moral Charles udeležiti še večerje, ki jo bodo za ozek krog izbrancev priredili na Devinskem gradu, s čimer naj bi se njegov uradni obisk tudi zaključil.

Predlog trgovcev za nove urnike poslovanja

Glede na to, da je bilo pred božičnimi prazniki precej zmede in polemik okrog urnikov trgovin in dovoljenj Občine Trst, je Združenje trgovcev pripravilo takoj na začetku leta predloge o urnikih trgovin ob raznih praznikih. Seznam je predsednik trgovcev Donaggio posredoval občinski upravi, ki bo imela možnost, da pravočasno odloči, kdaj bodo imeli tržaški trgovci pravico do odprtja trgovin.

Prvi predlog Združenja trgovcev zadeva »praznik zaljubljencev«. V sredo, 14. februarja, naj bi cvetličarji imeli odprto ves dan. Prav tako bi papirnice in trgovine z igračami, ki bodo prodajale pustne artikle, lahko delale po polnem urniku v ponedeljek, 26. februarja, in v sredo, 28. februarja, to je na predvečer pustnega torka in na pepelnično sredo. Trgovci predlagajo še, da bi cvetličarji delali po polnem urniku v sredo, 7. marca, tj. na predvečer praznika žena. V nedeljo, 3. junija, pa bi bile odprte vse trgovine, ki nudijo storitve turistom (na ta dan praznujejo v Avstriji in Nemčiji binkošti). Cvetličarji naj bi delali normalno 1. novembra, 3. novembra pa bi bile lahko odprte blagovnice. Decembra bi bili trgovci pripravljeni delati vsako nedeljo, prav tako pa bi želeli imeti odprte trgovine ob ponedeljkih dva tedna pred začetkom šolskega leta in dva tedna po njegovem zaključku.

Včerajšnji prizor pred sedežem SIP

Rajši čakamo v dolgi vrsti kot da bi zaupali avtomatu

Na sedežu telefonske družbe SIP na Trgu Oberdan je bila včeraj dolga vrsta ljudi, ki so hoteli plačati račun. Pred avtomatom bancobol pa vidimo na našem posnetku (foto Križmančič) **eno samo osebo. To dokazuje, da so ljudje nezaupljivi do avtomatov in novih načinov plačevanja. Verjetno je razlogov za to več, med njimi tudi ta, da moramo pri avtomatih vse narediti sami brez morebitnih popravkov in nasvetov uradnikov.**

Bancobol pa deluje na enostaven način, edina nevšečnost je v tem, da je treba vložiti točno vsoto denarja. Drugače nam stroj registrira podatke in izda potrdilo. Telefonske in druge račune pa lahko plačamo tudi v nekaterih bankah, kjer zadostuje, da imamo kartico bancomat, vsoto pa nam avtomat vknjiži na žiro račun. To so načini plačevanja, ki nam omogočajo, da prihranimo čas in da ne čakamo v dolgih vrstah pred okenci.

Rojstva in smrti v dolinski in zgoniški občini v lanskem letu

V slovenskih občinah se število rojstev počasi viša

Demografska slika tržaške pokrajine kaže na močan demografski padec, kar seveda ni nekaj nepričakovanega. Pri tem pa je treba zapisati, da obstajajo razlike med mestom in okolico. Prav Trst je najbolj pod »udarom« demografskega padca, med tem ko je na Krasu položaj stabilnejši.

Razlogi demografskega padca in razlik med Krasom in mestom so v razmerju med številom rojstev in smrti ter v večjem ali manjšem prilivu prebivalstva. Mesto se neusmiljeno stara in številčno krči. Leta 1977 je bilo v Trstu 296.622 prebivalcev, leta 1988 pa 265.840 (podatki so iz uradne statistike, ki jo je izdelal Pokrajinski statistični urad). V desetih letih se je torej prebivalstvo zmanjšalo za 30.782 enot, na podlagi tega trenda in izračunov pa naj bi čez kakih 15 let število prebivalcev padlo pod mejo 200 tisoč. Kot smo zapisali, je razlog za tako močan demografski padec v majhnem številu rojstev in velikem številu umrlih, saj je povprečna starost mestnega prebivalstva zelo visoka. Majhen pa je tudi priliv novih prebivalcev. V Trstu je to očitno, kot je viden premik prebivalstva iz mestnega središča v okolico. Nekoč najbolj obljudeno zgodovinsko središče se vidno prazni, v okolici pa nastajajo nove hiše in naselja. Velik je bil tudi dotok ljudi v bližnjo okolico in okoliške občine. Verjetno je tudi to dejstvo povzročilo razlike.

Padec prebivalstva smo zabeležili seveda tudi Slovenci, kar je najbolj razvidno iz števila otrok v slovenskih šolah, čeprav je treba tudi te podatke jemati s previdnostjo. Dejstvo je, da se je z leti več slovenskih staršev odločilo, da pošlje otroke v slovensko šolo kot v povojnih letih. Prav tako je v slovenskih šolah veliko otrok iz mešanih zakonov, v slovenske šole pa dajejo otroke tudi nekateri italijanski starši. Tudi zaradi teh razlogov je bil padec vpisov nekoliko manjši kot bi morda bil sicer. Vprašanje je seveda, kako bo v prihodnosti. Večkrat smo slišali zelo črnogleda predvidevanja. Demografska krivulja kaže navzdol, kar velja tudi za Slovence, čeprav ne smemo mimo nekaterih bolj razveseljivih podatkov. Namen pričujočega članka je namreč objava umrlih in rojenih v lanskem letu. Podatke in imena bomo objavili v dveh nadaljevanjih, vendar moramo zapisati, da se razlika med številom rojenih in umrlih kljub vsemu zmanjšuje. V dolinski občini se je v enem letu krivulja zvišala v korist novorojenčkov. V zgoniški občini je bilo več rojstev kot smrti, isto se je v lanskem letu zgodilo v repentabrski občini. Nismo zbrali še vseh podatkov iz devinsko-nabrežinske občine, vendar je tu razlika med rojstvi in smrtmi precejšnja, in to v smeri demografskega padca.

V občini Dolina je leta 1989 umrlo 56 oseb: Mauro Vaniglio, Maria Zobec vd. Pancrazi, Carlo Zeriali, Lucia Sancin vd. Žerjal, Amalia Druzina vd. Sancin, Antonio Marega, Albino Lovrecich, Benedetto Žerjal, Antonia Kraljevic vd. Bancovich, Mario Zeriali, Francesca Cozlovich vd. Bersan, Giovanni Strain, Bruno Prasel, Nicolò Deponte, Edoardo Zerjal, Maria Smotlak vd. Tul, Isidoro Berdon, Milan Auer, Giuseppina Coretti vd. Zerial, Anna Foraus vd. Prasel, Viviana Volk por. Pizzulin, Francesca Bogatec vd. Stefancic, Luciano Skerlj, Giuseppe Zeriali, Maria Pettirosso por. Kosmač, Vittorio Turco, Maria Smotlak vd. Barut, Guerrino Bencich, Giuseppina Martini por. Cic, Silvestro Zobec, Augustina Zeriali, Silvana Zobec vd. Bencich, Maria Lovriha por. Deponte, Mario Canciani, Silvestro Berdon, Vito Svara, Mario Groppazzi, Giuseppina Malekar por. Postir, Lucia Salvi vd. Bandi, Giovanna Racman vd. Rapotec, Guglielmo Smotlak, Nevia Jurinčič vd. Jakomin, Maria Pettirosso, Francesco Tuliach, Carlo Mahnic, Maria Lukač, Daniele Pregarc, Pietro Sanna, Francesco Cecchi, Vladimiro Kocjančič, Mario Jurada, Giovanna Zerial vd. Kocian, Anna Zeriali vd. Strain, Vittoria Lubiana por. Ukmar, Lucia Cernivani vd. Deponte in Mario Pecar.

V isti občini se je rodilo 38 otrok, in sicer: Luca Savi, Manuel Coretti, Ilaria Melissano, Valentina Manin, Francesco Liuni, Cecilia Kocjančič, Elda Federica Sabadin, Jasna Komar, Walter Vodopivec, Giulia Jercog, Stefano Muha, Katjuša Smotlak, Mara Ghersinich, Irina Pockar, Natalie Kofol, Lejla Slavec, Aron Kraljič, Lisa Cleva, Andrea Selibara, Federica Di Maio, Katrin Corbatto, Astrid Corbatto, Erik Petaros, Jasna Pangerc, Caterina Puzzer, Sabina Zeriali, Luca Sancin, Maruška Kapic', Denis Ota, Martina Cecco, Alexander Sovic, Luca Vendola, Veronica Luglio, Alan Mozan, Vanessa Viola, Anna Barbarino in Fabio Albertini.

V občini Zgonik je lani umrlo 13 ljudi: Angelo Argenti, Maria Rosa Craizer vd. Bonetti, Emilia Gori por. Grilanc, Giovanna Greguric por. Jeric, Francesca Gruden vd. Carli, Gabriele Husu, Nella Kastelic vd. Volli, Giuseppe Kocman, Giovanni Kralj, Giovanni Pecenik, Giuseppe Percic, Anna Ravbar por. Milic in Giovanni Stocca.

V isti občini se je rodilo 16 otrok: Giovanna Bernardi, Ilja Bufon, Matteo Ciani, Massimo Codiglia, Jacopo della Torre, Jasmine Gerzelj, Valentina Milic, Martina Milkovic, Sharon Ostrouska, Giulia Perco, Nicole Pouch, Samuel Re, Saša Reggente, Jasmine Schmelzer (v Nemčiji), Lara Simoneta in Veronica Tommasini.

V seznamih smo objavili imena domačinov, saj so v omenjenih občinah umrli tudi nekateri ljudje iz drugih krajev. Prav tako smo upoštevali rojstva v družinah, ki stanujejo v omenjenih občinah. V prihodnje bomo objavili sezname iz devinsko-nabrežinske in repentabrske občine. Podatki vsekakor dokazujejo, da je položaj v okolici boljši kot v Trstu, kjer so seznami rojstev in smrti neusmiljeni, saj so rojstva maloštevilna. Na podlagi imen in priimkov lahko sklepamo, da demografski trend med slovenskim prebivalstvom le ni tako slab oziroma, da se veča število rojstev. Morda pa se bo le zgodilo tisto, kar je opaziti v vseslovenskem prostoru in tudi v nekaterih drugih deželah, in sicer to, da se mladi pari odločajo za več otrok, kot se je to dogajalo še pred kratkim. Vzroke za takšne odločitve bi bilo treba seveda bolje analizirati in tudi razumeti, čeprav je jasno, da se marsikje spreminja način življenja in s tem tudi lestvica vrednosti.

Veliko zanimanje za notranje soočanje v stranki

V KPI vnete priprave na sekcijske kongrese

Pokrajinski kongres tržaških komunistov bo od 15. do 17. februarja. Tako je v torek zvečer z veliko večino glasov sklenil krajevni federalni odbor, ki je na podlagi statuta določil pravila in potek sekcijskih in federalnih kongresov, posebno pozornost pa je namenil pravilniku za oceno političnih resolucij ter za izvolitev delegatov, ki jih bo skupno 180. Pokrajinska skupščina bo prvič na sporedu med tednom (od četrtka do sobote), končala pa se bo z izvolitvijo tržaških zastopnikov za vsedržavni kongres, ki bo v začetku marca v Bologni. Na zasedanju federalnega komiteja so tudi izvolili posebno komisijo, ki bo nadzorovala ves potek kongresnega soočanja in sproti preverjala spoštovanja določil, za katera so se v Rimu sporazumeli strankini vodilni organi. V to jamstveno komisijo je bilo izvoljenih osem predstavnikov. Štiri predstavniki podpirajo Occhettov politični predlog, štiri pa pripadajo tako imenovani »fronti za ne«, dva od teh podpirata resolucijo senatorja Cossutte, dva pa politični dokument, ki sta ga predložila Ingrao in Natta.

O predkongresni debati v KPI na deželni ravni obširneje poročamo na tretji strani, za Trst lahko za sedaj samo rečemo, da debata vsaj v tej začetni fazi poteka, z razliko od nekaterih drugih mest, precej umirjeno, čeprav so si stališča seveda zelo različna. Heterogena »fronta za ne«, v kateri so med drugim nekdanji poslanec Cuffaro, senator Spetič, urednik glasila Il Lavoratore Visioli, Jelka Gerbec in najvidnejša krajevna pristaša Cossuttove linije Monfalcon in Luccio, je imela prvo skupščino nekaj dni pred koncem leta in sedaj napoveduje še nekaj javnih pobud. Tisti, ki podpirajo Occhettov dokument, pa so prvič javno zborovali sredi prejšnjega tedna in tudi oni napovedujejo vrsto srečanj in manifestacij. Tajništvo tukajšnje federacije se je v celoti opredelilo za Occhettovo resolucijo, ki jo podpira tudi večji del ostalih tržaških vodilnih komunistov, od poslanca Bordona do deželnih svetovalcev Budina, Perle Luse in Polija, od načelnika KPI na Pokrajini Martoneja do evropskega poslanca Rossettija. »Fronto za da« podpirajo tudi tržaška občinska svetovalca Kodrič in Anamarija Kalc, pokrajinska svetovalka Nives Košuta in dolinski župan Švab.

Razmerje sil med raznimi notranjimi komponentami bo jasno prišlo do izraza na sekcijskih kongresih, ki se bodo začeli v kratkem. Iz Rima so prišla povsem nova pravila, ki imajo za cilj večjo zaščito notranje demokracije in notranjega političnega soočanja. Doslej je veljalo, da so se kongresi končali z uradnim posegom člana pokrajinskega vodstva, tokrat pa ne bo tako. Glavno pozornost bodo namreč namenili političnim resolucijam, ki jih bo lahko obrazložil tudi povabljeni »zunanji gost«, sicer lahko strankarski voditelj, a ne več, kot doslej, uradni zastopnik federacije KPI.

S. T.

Pogovor z Živko Marc pred občnim zborom SSŠ

»Moramo napeti vse naše sile za avtonomijo slovenske šole«

V ponedeljek, 15. januarja, bo v Kulturnem domu 32. občni zbor Sindikata slovenske šole, ki bo letos izvolil tudi nove organe te pomembne organizacije, v katero je včlanjenih 80 odstotkov slovenskih šolnikov (na zadnjih volitvah v Vsedržavni šolski svet pa je kandidate Sindikata slovenske šole podprlo kar 90 odstotkov šolnikov). Sindikat slovenske šole, ki so ga leta 1956 ustanovili člani treh sindikalnih organizacij, prisotnih na slovenskih šolah, si je namreč vsa ta leta prizadeval, da bi slovenski šoli priznali avtonomijo. Čeprav tega doslej ni mogel doseči, pa je kljub temu imel v vseh teh letih zelo pomembno vlogo: tako je leta 1961 končno izbojeval zakon za ustanovitev slovenskih šol, leta 1973 pa tako imenovani zakon Belci/Škerk, ki je uzakonil nekaj pomembnih pravic, in sicer ustanovitev vzgojiteljske šole, sklad za učne knjige itd.

Na letošnjem občnem zboru pa bo po vsej verjetnosti ponovno prišla odločno do izraza zahteva prav po avtonomiji slovenske šole. Zakonski osnutek Maccanico je namreč zadal hud udarec vsem prizadevanjem naših šolnikov in sindikalistov, saj dejansko priznava slovenski manjšini manj pravic, kot jih je uživala doslej. Da bo občni zbor potekal "v senci" Maccanicovega zakonskega osnutka, nam je potrdila tudi tajnica SSŠ Živka Marc, ki bo v ponedeljek imela osrednje poročilo. »Maccanicov osnutek ne predvideva niti najmanjše stopnje avtonomije za slovensko šolo, ki je bila vedno naša osrednja zahteva,« nam je dejala. »Pomanjkanje avtonomije pa se negativno odraža na naše delo. Kot dobro vemo, italijansko šolstvo upravljajo centralistično, in sicer neposredno v Rimu. Tudi o naših problemih odločajo v Rimu, kjer pa nimajo najmanjšega posluha za naše specifične potrebe, ki so — samoumevno — zelo različne od potreb italijanske šole. Stalno se moramo spopadati z vsedržavnimi normami, ki so za našo šolo popolnoma neustrezne. Očiten primer neustreznosti ministrskih predpisov je predpis o odvečnem učnem osebju. Vendar, medtem ko se na italijanskih šolah otepajo odvečnega učnega osebja, ki ga je vedno v presežku, je na naših šolah še vedno kar 30 odstotkov suplentov, tako da mi teh predpisov sploh ne moremo izvajati. Če pa jih, smo primorani odpuščati suplente, ki se znajdejo na cesti (kot v primeru skupnega pouka tehničnega vzgoje in telesne vzgoje).

Če bi avtonomno odločali o naši šoli, pa bi seveda imeli možnost prilagojevati učne programe, kar bi bilo seveda zelo pomembno zlasti ob sprejetju šolskih reform, ki jih napovedujejo sicer že skoraj dvajset let. Lahko pa bi samostojno odločali tudi o manjših problemih, ki pa so prav tako pomembni, kot je določevanje urnikov in predmetnikov. Posledica pomanjkanja avtonomije je tudi dejstvo, da Računski dvor že vztrajno ovira razvoj slovenske šole, tako da ne odobrava natečajev itd. Noben zakon nam namreč ne priznava pravice, da bi natečaje opravljali v slovenščini ali da bi vlagali prošnje v slovenščini.«

Sindikat slovenske šole pa se seveda ukvarja tudi z manj "političnimi" problemi (nereševanje katerih pa se — kot rečeno — negativno odraža na vsakdanje delo). Tako že od samega začetka sledi razpravi o reformi osnovne in višje srednje šole in je večkrat skušal predlagati tudi svoje popravke in pripombe. Minister Galloni pa je za manjšinske probleme imel zelo malo posluha, nekaj več upanja polagajo torej v sestanek, ki bi ga morali imeti letos z novim ministrom Mattarello. Prav tako se SSŠ pripravlja na potovanje v Rim skupaj z delegacijama ostalih dveh manjšinskih šolskih sindikatov, in sicer sindikatom francoske manjšine SAVT-ecole in južnotirolske manjšine SSG (čeprav sta obe manjšini na šolskem področju avtonomni, pa imata vseeno težave). Na tem sestanku bi želeli doseči, da bi manjšinski sindikati imeli direktne stike z ministrstvom. V zadnjem letu pa je SSŠ navezal stike tudi z Zvezo sindikatov Slovenije.

Kljub maloštevilnim uspehom pa se SSŠ z zagonom pripravlja na novo leto, v katerem — kot pravi Marčeva — bo treba vpeti vse sile za izboljšanje Maccanicovega osnutka. »V trenutku, ko se vsa Evropa spreminja,« pravi Živka Marc, »se mora nujno spremeniti tudi odnos italijanske države do naše manjšine.«

V tem smislu je tudi poziv, ki ga SSŠ naslavlja slovenskim staršem, ki se še niso odločili, ali bodo otroke vpisali v slovensko šolo. »Poznavanje dveh jezikov ni samo pomembno za širjenje kulturnega obzorja in za večjo umsko prožnost, pač pa pomeni imeti možnost se popolnoma vživeti v svet, ki se z veliko hitrostjo spreminja.«

B. G.

Fusaroli novi predsednik luke

Univerzitetni profesor Paolo Fusaroli (KD) je od včeraj novi predsednik tržaškega pristanišča. Imenoval ga je sinoči ministrski svet na predlog ministra za trgovinsko mornarico Vizzinija. Fusaroli, ki je star 57 let in je trenutno rektor tržaške univerze, bo prevzel mesto Micheleja Zanettija, ki je dolgo let predsedoval krajevni pristaniški ustanovi. Imenovanje Fusarolija, ki je bilo napovedano že pred časom, je povezano tudi s političnim dogajanjem na Tržaškem in je posledica novih ravnotežij znotraj krajevne Krščanske demokracije. Fusaroli, ki je kandidiral na lanskih evropskih volitvah, sodi med politične pristaše ministrskega predsednika Andreottija.

Prebivalci Boršta in Zabrežca so slovesno počastili spomin na dogodke izpred 45 let

Prebivalci Boršta in Zabrežca so znali vsa povojna leta dostojno počastiti spomin svojih padlih kot tudi spomin na tisti 10. januar leta 1945, ko so vas obkolili fašisti in nemške vojaške sile in so bili pri tem trije partizanski borci ubiti, domačin Danilo Petaros pa težko ranjen, ujet in zaprt v koronejske zapore in nato odpeljan v tržaško Rižarno, kjer je meseca aprila tudi končal svoje mlado življenje.

Tokratna proslava v Srenjski hiši, ki je bila v sredo zvečer - torej prav na dan obletnice - pa je bila še bolj svečana. Za to so se potrudili organizatorji, sekcija Vsedržavne zveze partizanov - ANPI za Boršt in Zabrežec, člani domačega društva, učenci osnovne šole, njihove učiteljice in res vsi vaščani. 45-letnico spomina na tiste težke dogodke so želeli počastiti s prireditvijo, ki naj ostane vsem, tako starejšim kot mladini v trajnem spominu.

Tako je tudi bilo. Proslavo je v nabito polni dvorani začel združeni mešani pevski zbor Slavec-Slovenec, ki je pod vodstvom zborovodje Alda Kumarja, zapel najprej pesem *Žrtvam*. Sledil je nastop vseh učencev domače osnovne šole, ki so jih pripravile učiteljice Nevia Olenik, Eleonora Zupančič in Aleksandra Carli. Predstavili so se z recitalom partizanskih pesmi in s pesmimi oziroma besedili, posvečenimi miru in želji vseh otrok na svetu po prijateljstvu in po miroljubnem sožitju med narodi.

Za njimi se je spet oglasil zbor, ki je lepo in doživeto zapel še nekaj pesmi, med njimi tudi *Zdravljico*. Vmes je domačinka Celestina Petaros podala recitacijo pesmi Karla Destovnika Kajuha *Mati treh partizanov*. Slavnostni govornik na proslavi je bil Emil Petaros, ki je v imenu organizatorjev pozdravil vse navzoče, predstavnike dolinske občinske uprave pokrajinskega odbora združenja partizanov VZPI-ANPI, predstavnike borčevskih organizacij z obalno-kraškega območja in svojce padlih.

»Tisti 10. januar je in bo ostal globoko v spominu vsem, ostati pa mora globoko v spominu in v zavesti tudi vsem tistim, ki tistega groznega dne nismo doživeli, temveč smo o grozotah, ki so jih fašisti prizadejali našim ljudem, slišali iz pripovedovanja naših očetov, nonotov in non. Tako smo se naučili ceniti in pravilno vrednotiti ideale, za katere so padli štirje junaki v domačem bunkerju in za katere je dalo življenja po vsej naši domovini še toliko in toliko fantov, deklet, mož in žena. Ko se danes spominjamo 45-letnice teh dogodkov, si moramo obljubiti, da bomo še naprej spoštovali ideale, za katere so se padli borili, da bomo spoštovali njihov spomin ter posredovali ideje miru, bratstva in enakopravnosti našim potomcem kot neprecenljivo dediščino.«

Temu prvemu delu programa je nato sledil prikaz filma z naslovom »Narodnoosvobodilna borba v Borštu«, ki ga je pripravil domačin Saša Ota. Zanimanje za film, ki so ga na tokratnem večeru udeleženci gledali le na televizijskem zaslonu (v prihodnje mu bodo lahko sledili na večjem platnu) je bilo res veliko. Tišina, s katero so spremljali potek dogajanja, je bila najbolj zgovoren dokaz, kako blizu so starejšim vaščanom še dogodki izpred 45 in še več let, kako niso svojih padlih pozabili in kako so v tej vasi, ki je imela v času vojne kar 35 partizanskih postojank (skladišča, bunkerje, skrivališča orožja in sanitetnega materiala, itd.) še vedno ponosni na svojo preteklost, na vse tisto, kar so žrtvovali v boju proti fašizmu in nacizmu, za svobodo vasi, vaščanov in vsega slovenskega naroda.

Gre za film, ki prikazuje, kakšna sta bila Boršt in Zabrežec pred tolikimi leti in kakšna sta danes, predvsem pa daje besedo številnim vaščanom, ki so doživljali takratne strahote, ki so morali v zapor, na mučenje, pa še v taborišča, ker niso hoteli kloniti. Še po tolikih letih je bilo videti, da domačini težko obujajo spomine na tiste dni, da še danes niso pozabili svojih padlih, da pa so jim takratne težke preizkušnje v spodbudo pri vsakdanjem boju za mir in mirno sožitje tu pri nas.

Nekaj trenutkov po koncu filma je zavladala tišina, potem pa se je oglasilo burno poloskanje, s katerim so udeleženci proslave nagradili Saša Oto za njegov trud in za delo pri oblikovanju filma, ki bo ostal pomembno pričevanje o tistih težkih časih.

Lepa in zelo prijetna družabnost je nato zaključila proslavo, na katero so lahko domačini upravičeno ponosni. Zahvala gre seveda tudi domačinkam, ki so za vse udeležence pripravile veliko domačih dobrot.

NEVA LUKEŠ

Na sliki (foto Magajna) **domači osnovnošolci in združeni mešani pevski zbor Slavec-Slovenec med proslavo 45. obletnice tragičnih medvojnih dogodkov, ki je bila v Srenjski hiši v Borštu.**

Podpisali so ga včeraj na Padričah

Sporazum o varstvu narave pri gradnji sinhrotrona

Odbornik za urbanistiko pri Občini Trst Eraldo Cecchini in izredni komisar padriškega Centra za znanstvene in tehnološke raziskave prof. Domenico Romeo sta včeraj na sedežu te znanstvene ustanove podpisala sporazum o uporabi in upravljanju območij in poslopij, ki so jih namenili za gradnjo svetlobnega sinhrotronskega pospeševalnika »Elettra« pri Bazovici.

Sporazum med drugim predvideva tudi varstvo okolja in teritorija, saj vsebuje posebne norme, s katerimi želijo zajamčiti čim manjši vpliv novih gradenj na okolje. Istočasno pa predvidevajo — kot je zapisano v tiskovnem sporočilu Centra za raziskave — tudi možnosti, da se bo lahko krajevno prebivalstvo v čim večji meri posluževalo teh sinhrotronu namenjenih območij.

Vsebino sporazuma je pred meseci soglasno odobril tržaški občinski svet in je pri tem — kot pravi že omenjeno sporočilo — pohvalil skrb za okolje in za krajinski vidik, ki je razvidna iz dokumenta. V bistvu gre za določila, ki narekujejo, da je pri gradnji cestnih povezav potrebno upoštevati naravne trase. Nadalje bodo na nekaterih območjih, ki so namenjena sinhrotronu, ohranili tudi kmetijske dejavnosti in s tem torej tudi nekatere osnovne značilnosti kraške pokrajine. Pri gradnji poslopij pa bodo morali po sporazumu še posebej paziti, da bodo le-ta skladna z okoljem. Gradbenim načrtom novih stavb bodo zato morali priložiti posebne študije o njihovi skladnosti s kraškim okoljem oziroma pokrajino, kar bo tudi pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja.

V tiskovnem sporočilu padriškega Centra za znanstvene in tehnološke raziskave je med drugim zapidsano, da bodo na območju, ki meri v celoti 45,8 hektarjev, za potrebe znanstveno-raziskovalnih dejavnosti pozidali samo tri hektarje razpoložljive površine.

Zahteva KPI in PSI

Občina Trst naj pomaga romunskemu prebivalstvu

Tržaška občinska svetovalca Giorgio De Rosa (KPI) in Alessandro Perelli (PSI) sta poslala tržaškemu županu Francu Richettiju svetovalsko vprašanje, v katerem želita vedeti, če namerava tudi tržaška občinska uprava pristopiti k nabiralni akciji milanskega gospodarskega dnevnika "Il Sole 24 ore" za pomoč Romuniji.

Gospodarski dnevnik je sprožil akcijo za 100 štipendiji, ki naj bi jih namenili strokovnemu izobraževanju romunskih voditeljev in gospodarstvenikov. Romunija je kot znano v velikih gospodarskih težavah, med nje pa je treba prišteti tudi nepripravljenost in neizkušenost gospodarstvenikov. V Trstu kot znano deluje tudi solidarnostni odbor z romunskim prebivalstvom, ki mu predseduje senator Arduino Agnelli.

Lažni finančni stražnik okradel ostarelo gospo

O Trstu kot o mestu ostarelih, ki pa zanje skrbi bolj po mačevsko, smo že večkrat pisali. Žal pa moramo občasno zabeležiti tudi kakšen dogodek, ko kak posameznik nadloge ali osamelost starejših občanov izkoristi v lastne, nepoštene namene.

Med take sodi dogodek, ki se je odigral predvčerajšnjim v Ul. Piccolomini 2. V pritličju poslopja z navedenim naslovom prebiva namreč gospa častitljive starosti Maria Vilissi, ki se je rodila še v prejšnjem stoletju, točneje 13/3/1897.

V sredo zgodaj popoldne je na njena hišna vrata pozvonil neznani moški, star približno 45 let, ki se je izdajal za finančnika. Od ostarele gospe je zahteval, naj mu pokaže zadnje potrdilo o prejeti pokojnini z zneskom vred. Tako je lažni finančni stražnik zaupljivi stari gospe odnesel tri milijone lir.

†

Nenadoma nas je zapustila naša draga, nepozabna

Ljuba Cerlenizza vd. Gržinić

Pogreb drage pokojnice bo jutri, 13. t. m., ob 11.45 iz pokopališča pri Sv. Ani.

Žalostno vest naznanjajo: hči Sonja z možem Tončijem Gasperčič, predragi vnuki Nicola, Francesca in Erika z Robertom, Martino in Julko, snaha Annamaria Percavassi, sestra Marina, svak Erone Cristofoli, svakinje Lidia vd. Cerlenizza, Laura vd. Cerlenizza, Ljuba vd. Slavik, Vera vd. Peruško, nečaki in vsi bratranci.

Z družino sočustvujejo Silva, Nadja, Mafalda, Laura.

Trst, 12. januarja 1990

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob hudi izgubi matere

LJUBE

se bolečini Sonje in družine pridružujeta

Marta in Pavle

Ob nenadomestljivi izgubi očeta izreka Ediju Gomizlju in družini iskreno sožalje ŠZ Gaja.

Primorski dnevnik se opravičuje prizadetim za zamudo pri objavi gornjega sožalja.

Ob smrti Karla Grilanca, bivšega občinskega upravitelja, izreka svojcem iskreno sožalje

uprava Občine Zgonik

Pobuda tržaških Mestnih muzejev

Vodeni obiski naj bi muzejske zbirke bolj približali javnosti

Voden muzejski ogled kot priložnost, da prijetno in koristno preživimo dopoldan ali popoldan: v tem smislu oziroma s tem namenom so si tržaški Mestni muzeji za zgodovino in umetnost omislili program 36 vodenih obiskov v Muzeju Sartorio, kjer bosta še do 21. januarja na ogled razstavi »Prima del Cinema. Le Lanterne magiche« (»Pred kinematografijo - Čarobne lučke«) in »Servire l'ideale della Bellezza. I balletti russi di Diaghilev« (»Služiti idealu lepote - Ruski baleti Diaghileva«). Pred koncem odprtja obeh razstav, bodo vodeni obiski v muzeju še danes, v nedeljo, 14. januarja, v petek, 19., in v nedeljo 21. januarja letos.

»Sistem obiskov, ki smo si ga zamislili za nedeljsko dopoldne in ki obsega ob 10.30 ilustracijo razstave o čarobnih lučkah, ob 11.15 muzejske zbirke Sartoria in ob 12. uri razstave o ruskih baletih,« je dejala ravnateljica Mestnih muzejev Grazia Bravar, »povzroča pri obiskovalcih še posebno spodbujajoč pristop k razstavam, ki ga zaokroža še trenutek analize in razmisleka o poslopju in opremi Muzeja Sartorio, tega primera meščanske hiše iz prejšnjega stoletja. Na tak način želimo opozoriti domačo javnost na to očarljivo bivališče in še posebno na zbirke, ki jih hrani. Le-tem daje poleg njihove lastne kulturne vrednosti poseben poudarek tudi muzejsko okolje, bogato z umetniškimi in zgodovinskimi zbirkami, ki bodo po načrtovani restavraciji vile našle še veliko boljšo ureditev in dostop za ogled javnosti.«

Danes bodo vodeni obiski v Muzeju Sartorio popoldne, z ogledom razstave magičnih luč ob 17. uri in ruskih baletov ob 18. uri.

Začenja se drugi ciklus seminarja o politiki kot skupni vrednoti

V ponedeljek, 15. januarja, se bo nadaljeval drugi ciklus tretjega izpopolnjevalnega seminarja z naslovom »Politika je skupna vrednota«, ki ga prireja tržaški Inštitut za družbeno in politično izobraževanje. Po prvem ciklusu, ki je potekal novembra in decembra lani na temo »Strankarski sistem in njegova kriza«, bo bo drugi ciklus, ki bo trajal do srede februarja, nosil naslov »Skupine pritiska in enotna oživitev političnega odločanja«. Ponedeljkovo bo prvo predavanje na to temo, ko bo profesor Giuseppe De Rita od zavoda CNEL govoril o inštitucijah, skupinah pritiska in množičnih komunikacijah. Predavanje bo kot vsa dosedanja, na sedežu Škofijskega seminarja v Ul. Besenghi 16.

Tretji ciklus seminarja se bo začel 12. marca in bo obravnaval moralno osnovo politike, zaključil pa se bo 30. aprila. V organizacijskem odboru tega seminarja, ki je namenjen predvsem mladim, so povečini tržaški univerzitetni profesorji, kot znanstveni svetovalec pa sodeluje pri njih tudi predstojnik tržaške fakultete za politične vede prof. Domenico Coccopalmerio.

Obvestilo SSŠ za suplente

Sindikat slovenske šole obvešča suplente, ki so v zadnjem osemletju poučevali vsaj 360 dni, da lahko vložijo prošnjo za udeležbo na izrednih habilitacijskih izpitih po 11. členu zakonskega odloka št. 357 z dne 6. novembra 1989. Rok za srednje šole poteče 20. januarja, za vrtce pa 25. januarja.

Roki za premestitve pa so naslednji: za učno osebje otroških vrtcev, osnovnih šol in nižjih srednjih šol do 25. januarja, za učno osebje višjih srednjih šol pa do 5. februarja letos.

Potrebni obrazci in vse informacije so na razpolago na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. Carducci 8/II, in sicer v torek in četrtek od 11. do 12. ure, v sredo in petek pa od 16. do 17. ure.

Še en koncert godbe Gentilli

Godba tržaškega občinskega rekreatorija Gentilli bo po uspehu, ki ga je dosegla s svojim koncertom ob koncu lanskega leta, spet ponovila svoj nastop, in sicer v ponedeljek, 15. januarja, v gledališču v Ul. Ananian.

Mladi godbeniki, ki jih vodi mojster Roberto Tramontini, bodo ponovili zahtevno glasbeno polikromijo, ki jo je priredil sam dirigent in ki zajema iz zakladnic tržaških verskih skupnosti: katoliške, židovske, srbsko-pravoslavne in protestantske.

V drugem delu koncerta pa bodo gojenci rekreatorija Gentilli izvajali skladbe, ki gredo od simfonij in odlomkov iz oper J. Schaefferja do melodničnega glasbenega spleta ruskih skladateljev in do vedno modernih ritmičnih del Georga Gerschwina. Vstop bo prost.

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava kiparja PETRA JOVANOVIČA.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - razstavlja svoje najnovejše grafike ZORA KOREN ŠKERK.

V muzeju Sartorio je do 21. t. m. na ogled razstava o ruskih baletih DIAGHILEVA. Urnik: vsak dan razen ponedeljka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00. V muzeju je na ogled tudi zanimiva razstava o ČAROBNIH SVETILKAH.

V galeriji Barbacan je na ogled razstava KRAS IN BOŽIČ 89 v organizaciji Krožka za kulturo Il Carso.

V galeriji S. Michele - Ul. S. Michele 8 - je do 15. januarja na ogled razstava G. CRAGLIETTA ob 100-letnici rojstva.

Primorski dnevnik
Vsa razna obvestila in objave sprejemamo vsak dan od 8. do 13. ure po tel. **7796-611**

razne prireditve

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, vabi jutri, 13. t. m., na FILMSKI VEČER. Predvajali bomo film Rain man. Začetek ob 18.30.

Jutri, 13. t. m., ob 20. uri bo v Mladinskem domu v Boljuncu gostovalo KD Domovina iz Ospa s predstavo Linhartove veseloigre ŽUPANOVA MICKA v domačem narečju. Vabljeni!

V Društvu slovenskih izobražencev v Peterlinovi dvorani v Trstu bo v ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 predstavitev zbirke novel Zore Tavčar OB KRESU ŽIVLJENJA, ki je izšla v okviru letošnjega knjižnega daru goriške Mohorjeve družbe. O delu bo govorila Ester Sferco, odlomke pa bosta brali Mira Sardoč in Matejka Maver.

Zveza cerkvenih pevskih zborov priredi v nedeljo, 14. t. m., ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu BOŽIČNI KONCERT, ki obsega kantato BOŽIČNI SIJAJ in priredbe slovenskih božičnih ljudskih pesmi Ubalda Vrabca. Nastopajo: ZCPZ, dekliški zbor Vesela pomlad in instrumentalni solisti pod vodstvom Janka Bana.

kino

ARISTON - 16.30, 22.15 **Scene della lotta di classe a Beverly Hills**, ZDA 1989, r. Paul Bartel, i. Jacqueline Bisset, □

EXCELSIOR - 16.00, 22.15 **Orchidea selvaggia**, i. Mickey Rourke, Jacqueline Bisset, □□

EXCELSIOR AZZURRA - 15.45, 21.45 **Oliver & Company**, ris., prod. Walt Disney.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 **Sorvegliato speciale**, i. Sylvester Stallone.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Ho vinto la lotteria di Capodanno**, i. Paolo Villaggio.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **Le ragazze della terra sono facili**.

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 **Sono affari di famiglia**, i. Sean Connery, Dustin Hoffman.

GRATTACIELO - 16.30, 22.10 **Ritorno al futuro 2**, r. Robert Zemeckis, i. Michael J. Fox.

MIGNON - 16.30, 22.15 **Ghostbusters II.**

EDEN - 15.30, 22.10 **Cicciolina e Moana Pozzi supervogliose di maschi**, porn., □□

CAPITOL - 16.30, 22.00 **Willy signori... e vengo da lontano**, i. Francesco Nuti, Isabella Ferrari.

LUMIERE - 17.00, 22.15 **Che ora è**, r. Ettore Scola, i. Massimo Troisi, Marcello Mastroianni.

ALCIONE - 15.30, 22.00 **L'attimo fuggente**, i. Robin Williams.

RADIO - 15.30, 21.30 **I caldi peccati**, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE

vabi na

KONCERT TRŽAŠKEGA OKTETA

ki bo **v župnijski dvorani v Miljah jutri, 13. t. m., ob 20.30.**

Vabljeni!

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Nocoj ob 20.30 (red B) bo na sporedu simfonični koncert vključen v operno sezono. Na sporedu v prvi absolutni izvedbi za Trst Igorja Strawinskega POSVETITEV POMLADI. Orkester gledališča Verdi bo vodil dirigent Wolfgang Rennert, ki bo v uvodu predstavil drugo suito za orkester Ravelove DAPHNE IN CLOE.

Koncert bodo ponovili jutri, 13. t. m., ob 18. uri (red S).

Mala dvorana gledališča Verdi

V ponedeljek, 15. t. m., ob 18. uri bodo v Mali dvorani gledališča Verdi v Ul. S. Carlo 2, v sodelovanju s Krožkom za kulturo in umetnost, deželnim sedežem RAI, Cappello Underground in Koncertnim društvom, predvajali video »KARAJAN V SALZBURGU«, ki je bil posnet pred tremi leti.

Vabila za vstop lahko dvignete pri blagajni gledališča Verdi.

ROSSETTI

Nocoj ob 20.30 (red petek) bo gledališka skupina Teatro delle Arti predstavila Wilderjevo delo PICCOLA CITTÀ. Režija: Ermanno Olmi. V abonmaju odrezek št. 6. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 30. t. m. do 4. februarja se bosta v gledališču Rossetti predstavila Dario Fo in Franca Rame z delom IL PAPA E LA STREGA Daria Foja. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

GLEDALIŠČE CRISTALLO - LA CONTRADA

Nocoj ob 20.30 enodejanki ČRNA VDOVA Carla Terrona in MODRA OBLEKA Sergia Velittija, ki ju izvaja Ariella Reggio. Režija Mario Licalsi.

Ponovitvi jutri, 13. t. m., ob 20.30 in v nedeljo (zadnja predstava) ob 16.30.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje danes, 12. t. m., ob 19.30 v Ljubljani ter jutri, 13. t. m., ob 20. uri v Izoli s Čukovo predstavo LEPO JE V NAŠI DOMOVINI BITI.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 12. januarja 1990
BODIGOJ

Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.43 - Dolžina dneva 8.59 - Luna vzide ob 18.17 in zatone ob 8.38.

Jutri, SOBOTA, 13. januarja 1990
BODIMIR

VREME VČERAJ: temperatura zraka 6,3 stopinje, zračni tlak 1032,5 mb raste, brezvetrje, vlaga 56-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Jessica Ghizzoni, Giulia Roselli, Luisa Albanese, Lara Krmec.

UMRLI SO: 75-letni Antonio Mezzavia, 74-letni Gino Cerutti, 59-letni Sergio Ersetti, 83-letni Karel Grilanc, 80-letna Anna Gregori, 59-letni Matteo Zerulo, 91-letna Adalgisa Veronese, 86-letni Massimiliano Bortolotti, 88-letna Grazia Ragusto, 87-letna Angela Hafner, 83-letna Giovanna Gregori vd. Ursic, 75-letni Albin Petaros, 70-letni Bruno Ceppi, 82-letna Anna Ielusich por. Pozzatti, 75-letna Alma Kozlan vd. Stefani, 79-letni Mario Iurincich, 62-letni Mario Lipez, 83-letni Carlo Lussi, 84-letna Libera Furlan.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. januarja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 13.00 do 19.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje SNG DRAMA Ljubljana
Dušan Jovanovič

ZID, JEZERO

Režija Dušan Jovanovič

Danes, 12. t. m., ob 20.30 - abonma RED A in D
jutri, 13. t. m., ob 20.30 - abonma RED B, E in F
v nedeljo, 14. t. m., ob 16. uri - abonma RED C in G

mali oglasi

DRUŽINA išče varuško s Tržaškega z vozniškim dovoljenjem za dveletnega otroka. Tel. 575198 ob večernih urah.

DAJEM v najem gostilno v dolinski občini. Za informacije tel. na št. 228017.

OSMICO je odprla Sonja Štrajn v Mačkoljah - Križpot št. 84.

OSMICO je odprl v Borštu št. 1 Sergij Mahnič.

IŠČEM v najem skladišče oz. trgovino, 80 kv. m, v Sežani, Divači ali Senožečah in okolici. Tel. (003867) 72069.

IŠČEM hišno pomočnico, enkrat tedensko v jutranjih urah, po možnosti iz okolice Sesljana. Klicati ob urah kosila na št. 291270.

SLOVENSKA študentka s pasivnim znanjem italijanskega jezika išče resno delo v Gorici. Tel. (003865) 25968.

ODKAR ima Društvena gostilna v Dolini novo vodstvo so vedno številnejši gosti zelo zadovoljni nad izbiro vedno novih zelo okusnih specialitet. Seveda so gostom na voljo tudi izbrana domača in buteljčna vina.

TRGOVINA jestvin zaposli prodajalca/ko, od 20 do 25 let. Priporoča se za resnost ter dobro voljo do dela. Tel. 822103.

ZAPOSLITEV tudi part time z možnostjo dobrega zaslužka nudimo osebam z lastnim avtomobilom. Starost vsaj 25 let. Interesenti naj se javijo v Ronkah v Ul. Roma 76, v ponedeljek, 15. t. m., od 18. do 19. ure.

SPOSOBNA ženska srednjih let nujno išče zaposlitev kot gospodinja, hišna pomočnica ali podobno. Tel. na št. (0481) 78180 od 16. do 18. ure.

PRODAM trgovino sadja in zelenjave v mestnem središču, dober zaslužek. Tel. 228390.

PRODAM 1500 m2 nezazidljivega zemljišča v Boljuncu. Tel. 228390.

PRODAM 10 kubičnih metrov konjskega gnoja. Tel. v popoldanskih urah na št. 814212.

PRODAM fiat 126 bis, letnik 1988, bele barve. Tel. 226752.

NEPOSREDNO prodam skladiščni prostor, 80 kv. m, z notranjo ogrevano pisarno. Tel. 393624.

PRODAM renault super 5 GTL 1100, letnik '85 v odličnem stanju, rdeče barve, 78.000 km prevoženih za 6.000.000 lir. Tel. v jutranjih urah na št. 220367.

POČITNIŠKO stanovanje takoj vseljivo v zimsko - športnem središču v Karniji ugodno prodam. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Zima/poletje".

TAKOJ ZAPOSLIMO izkušenega slaščičarja. Tel. 213055.

SLAŠČIČARNA na Krasu išče prodajalko s prakso. Tel. 213055.

Trgovina oblačil Nadja Kraljič v Dolini

se zahvaljuje vsem znancem in prijateljem, ki so se udeležili otvoritve in se priporoča za obisk.

razna obvestila

TPPZ Pinko Tomažič obvešča, da bo danes, 12. t. m., ob 20.30 v Bazovici PRVA VAJA v letu 1990. Po vaji se bo vršilo vpisovanje pevcev in družinskih članov za križarjenje s potniško ladijo Istra od Kopra do Aten in nazaj. Nastopili bomo na Kefaloniji in na Korčuli. Ostale naprošamo, da pohitijo z vpisom, ker so mesta omejena.

Fotokrožek Trst 80 sporoča, da se bo PRVA SEJA v novem letu vršila kot običajno ob petkih, danes, 12. t. m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani.

Bar v Kulturnem domu vabi danes, 12. t. m. na SREČANJE S PROTAGONISTI ter jutri, 13. t. m., na PIANO BAR.

Sekcija KPI Josip Verginella vabi v nedeljo, 14. t. m., ob 10.30 v Ljudski dom v Križ na javno razpravo na temo "POLITIČNI PREDLOG TAJNIKA OCCHETTA". Sodeloval bo deželni svetovalec Miloš Budin.

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši - Prosvetni dom Opčine - v torek, 16. t. m., ob 20.30 srečanje na temo: RAZMERJE MED SLOVENCI IN ITALIJANI V TRSTU: OD LOČENOSTI DO PRIZADEVANJ ZA SKUPNI RAZVOJ. Sodelujejo Luciano Ceschia, Pavle Merkù, Franco Panizon in Alojz Rebula.

Pokrajinsko VZPI-ANPI prireja tradicionalno DRUŽABNO VEČERJO v soboto, 20. t. m., ob 19. uri v restavraciji Dispral - Ul. Morpurgo (industrijska cona pri Domju). Cena: 19.000 lir. Vpisovanja in prednaročila pri sekcijah VZPI - ANPI ter na pokrajinskem sedežu v Ul. Crispi 3, tel. 730306 po sledečem urniku: ponedeljek, sreda in petek od 8.30 do 12. ure ter od 17. do 19. ure.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 15. januarja, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil KVARTET FAURÈ.

Glasbena matica Trst - Abonmajska sezona 89/90, v četrtek, 19. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu OLGA GRACELJ, sopran, JASNA CORRADO - MERLAK, harfa ter NEVA MERLAK, klavir. Prodaja vstopnic Utat - Pasaža Protti od ponedeljka, 15. t. m. dalje.

Ferdinandeo - Koncertna dvorana

V nedeljo, 14. t. m., ob 11. uri bo na sporedu koncert TRIA D'ANCE iz Ljubljane, ki ga sestavljajo Dušan Jovanovič (oboa), Darko Brlek (klarinet) in Zoran Mitev (fagot).

Vstop prost.

prispevki

Podporni člani darujejo za TPPZ Pinko Tomažič: Silvester Grgič (Bazovica) 25.000 lir, Vladimir Milkovič (Gropada 86) 20.000 lir, Dario Starc (Kontovel 151) 10.000 lir, Sabina Fonda vd. Križmančič 10.000 lir, Nevo Kovačič (Bazovica 77) 10.000 lir, Mario Žagar (Bazovica 84) 15.000 lir, Miro Križmančič (Bazovica 43) 10.000 lir, Ludvik Purič (Repen) 10.000 lir ter Radivoj Čač (Bazovica) 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Silvestre Križmančič por. Stefani daruje Sabina Križmančič 20.000 lir za KD Lipa.

menjalnica

11. 1. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1258,350	1250.—
Nemška marka	746,520	744.—
Francoski frank	219,260	217.—
Holandski florint	661,650	659.—
Belgijski frank	35,589	35.—
Funt šterling	2085.—	2060.—
Irski šterling	1970,500	1955.—
Danska krona	192,440	190.—
Grška drahma	7,789	7,600
Kanadski dolar	1086,400	1055.—

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	8,653	8,500
Švicarski frank	829,720	825.—
Avstrijski šiling	106,148	105,750
Norveška krona	193,180	190.—
Švedska krona	204,640	202.—
Portugalski eskudo	8,455	8.—
Španska peseta	11,451	11,200
Avstralski dolar	996,100	950.—
Jugoslov. dinar	—	102.—
ECU	1517.—	—

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

primorski dnevnik

PREDNAROČNINA ZA LETO 1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

Celoletna ..... 192.000 lir
Mesečna ..... 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za **Primorski dnevnik** 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili **brezplačno male oglase** in **čestitke.**

□ Naročnino lahko poravnate:
— na **upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici**
— pri **raznašalcih časopisa**
— preko **pošte na t/rn ZTT št. 13512348**
— in pri vseh **slovenskih denarnih zavodih.**

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

Vietnamski sindrom še učinkuje

WASHINGTON — Vietnamska vojna je bila z vsemi svojimi posledicami ena najhujših travm, ki so jih doživele Združene države Amerike. Vietnamski sindrom je dolgo let vplival na zunanjo politiko zahodne supersile, predvsem pa je v prebivalstvu izzval kolektivni proces izpraševanja vesti, ki se je izrazil v literaturi, v filmih in v gledališču. In ta proces se, kot kaže, še ni končal, čeprav je skušal del ameriške filmske industrije z Rambom doseči vsaj na celuloidnem traku tisto namišljeno zmago, ki je ameriška vojska ni znala in mogla doseči na bojnem polju.

Proces izpraševanja vesti pa se najbrž še ni končal. Za nov šok je poskrbel režiser Oliver Stone s svojim filmom »Born on the Fourth of July«, ki je v zadnjem tednu najbolj gledan film v ZDA. Film pripoveduje o ameriškem vojaku (lik podaja Tom Cruise), ki je ranjen na bojišču, ohromi in postane antimilitarist. Kot že v »Platoonu« Stone tudi v tem delu slika vojno v vsej njeni okrutnosti in ne skopari s krvjo. Med drugim je posnel prizor o amputaciji noge.

Zaradi krute verodostojnosti nekaterih scen se je marsikateri gledalec onesvestil v kinodvorani. V zadnjih dneh je ta usoda doletela pet gledalcev osrednje newyorške kinodvorane, tako da je bil upravitelj prisiljen obesiti ob vhodu obvestilo gledalcem, da so v filmu nekateri prizori res šokantni.

Stonea posledice niso preveč razburile. Novinarjem je sicer izjavil, da mu je žal za gledalce, ki jih je obšla slabost, filma pa ne bi spremenil. »Res je, da je film učinkoval travmatično, a opisal sem samo resnične scene. Veliko bolj zaskrbljen bi bil, če bi gledalci med predstavo zadremali.«

Film je posnet po avtobiografiji vojaka Rona Kovica, ki je zaradi vietnamske vojne obsojen na voziček. Kovic je s Stoneom sodeloval pri pripravi scenarija.

Več gledalcev v italijanskih kinodvoranah

RIM — Ali se negativni trend obiska v kinodvoranah končno zaustavlja? To vprašanje si postavljajo izvedenci filmskega sektorja po statističnih podatkih zadnjega leta. Pred časom je avtorka družba SIAE objavila podatke prvega polletja 1988, iz katerih je kazalo, da število gledalcev v italijanskih kinodvoranah ni nazadovalo. Decemberski podatki so za spoznanje še bolj spodbudni. Po podatkih združenja za prireditve AGIS je v decembru 1989 bilo približno 5 odstotkov gledalcev več kot v decembru 1988, inkaso pa je bil za 7,9 odstotka višji.

Nekoliko bolj problematično je bilo božično obdobje, ko je bilo za spoznanje manj gledalcev kot leto prej, vendar kratkotrajni osip AGIS pripisujejo predvsem dejstvu, da je bilo letos za Božič manj privlačnih filmov. Poleg tega pa naj bi na obisk vplivalo tudi dejstvo, da je letošnji razpored praznikov bolj spodbudil družine k počitnicam. V dokaz svoje domneve AGIS navaja primer nedelje, 7. januarja. V primerjavi z letom 1989 je bilo v kinodvoranah za 4,5 odstotka gledalcev več.

filmske premiere

eva fornazarič

Družinski posli McMullnovih

Oče in sin (Connery in Hoffman) razpravljata o družinskih poslih...

Prav malo je filmov, ki pritegnejo pozornost raztresenega gledalca. V to kategorijo lahko nedvomno uvrstimo zadnji Lumetov celovečerec *Family Business*, ki se ponaša s kar tremi zvezdami: Seanom Conneryjem, Matthewom Broderickom in Dustinom Hoffmanom. Celo režiser je tako znan, da bi lahko koga privabil v kino tudi brez dodatne reklame.

Film o družini McMullan je ekranizacija istoimenskega romana Vincenta Patricka, ki se je razpisal o medosebnih odnosih in seveda poslih moških predstavnikov družine zmikavtov. Patriarh je Jessie McMullan, oziroma Sean Connery, ki je dokončno opustil »nežnosti« tajnega agenta 007 in se je posvetil brkatim likom odraslih gangsterjev. Z njim naj bi pri vodenju družinskih poslov sodeloval sin Vito, Dustin Hoffman, ki pa ne noče z očetom skupaj na... rop.

Hoffman je sicer fizično precej različen od literarnega Vita, zato si je scenarist izmislil nekaj dodatnega dialoga, iz katerega je razvidno, da je Vito podoben mami, ki je bila po rodu Sicilijanka. Vprašanje višine je bilo tako rešeno in na precej zadovoljiv način.

Najbrž najbolj zanimiv lik filma pa je vnuk Adam, ki ga dokaj spretno interpretira Matthew Broderick. V filmu je Adam edini, ki je podedoval žilico za krajo, rope in vsesplošno odstranjevanje predmetov, ki niso njegova last. Broderick pa je zanimiv tudi kot igralec in se je v svoji ne pretirano dolgi karieri že večkrat izkazal. Naj omenimo predvsem *Ladyhawke*, v katerem se nam je predstavil v razcapani obleki srednjeveškega oprode, morda pa se ga večina gledalcev spominja še iz časov, ko je dražil Pentagon v filmu *Wargames*.

Kljub trudu, ki so ga Broderick, Connery, Hoffman in Lumet vložili v film *Family Business*, se vsili dvom, da so se prav avtorji najbolj zabavali pri realizaciji dela, o katerem ne moremo pisati negativno, a niti s takšnim navdušenjem, kot bi želeli.

Utihnil je saksofon Georgiea Aulda

LOS ANGELES — V ponedeljek je v svoji hiši v Palm Springsu umrl saksofonist Georgie Auld, kanadski glasbenik, ki je bil eden najboljših sodelavcev Bennyja Goodmana in je nastopil z vsemi največjimi jazzmeni zadnjih petdesetih let. Auld je bil star 70 let in je imel raka na pljučih.

Še pred nekaj meseci je glasbeni kritik Los Angeles Timesa Leonard Feather napisal, da kljub bolezni Auld igra »s svojim svojstvenim slogom in z značilnim soundom, zaradi katerih je pred petdesetimi leti zaslovel skupaj z Bennyjem Goodmanom«.

Georgie Auld, čigar pravo ime je bilo John Altwerger, je bil še otrok, ko so mu starši podarili saksofon. Čeprav ni poznal not, mu je njegov neverjetni posluh omogočal zelo drzne improvizacije, če je slišal na klavirju nekaj not. Pri šestih letih je s koncerti v Torontu že služil lepe denarce, zato ni bilo naključje, da se je odločil za glasbeno kariero. Pri 13 letih je oblikoval svoj prvi band in bil je še najstnik, ko je leta 1937 postal član Berriganovega banda.

Že leto pozneje je nastopal z Artiem Shawom, leta 1940 pa je postal stalni član slovitega Goodmanovega seksteta skupno z legendarnimi glasbeniki kot so bili Cootie Williams, Charlie Cristian in Count Basie. Od leta 1943 je poskusil svojo pot s svojimi bandi, njegovi solistični nastopi pa so bili po soglasni oceni kritikov »briljantni in razburljivi«.

Auld, ki je bil s svojim saksofonom protagonist glasbene kulise znanega filma »New York, New York«, je s svojim trobilom prepotoval ves svet in posnel okoli 20 albumov.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nan.: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Variete: Ci vediamo
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Piacere RAI 1
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Occhio al biglietto
14.10 Glasbeni variete: Tam Tam Village
15.00 Oddaja o kulturi: L'Aquilone
16.00 Mladinska oddaja: Big!
18.00 Kratke vestii
18.05 Aktualno: Italia ore 6
18.45 Nan.: Santa Barbara
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Oci ciornie (dram., It. 1987, r. Nikita Mikhalkov, i. Marcello Mastroianni, Silvana Mangano)
22.25 Nan.: Alfred Hitchcock presenta - Svegliami quando sarò morta
22.55 Dnevnik
23.05 Miting '89 v Riminiju
0.05 Nočni dnevnik in vremenska napoved
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni
0.35 Odprta šola: Aliens

RAI 2

7.00 Otroški variete: Patatrac, nan. in risanke
8.30 Nadaljevanka : Capitol
9.30 Tečaj angleščine in francoščine za otroke
10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik
13.15 Rubrika: Diogenes
13.30 Dnevnik - gospodarstvo
14.00 Nadaljevanka: Quando si ama
14.45 TV igra: L'amore è una cosa meravigliosa
15.50 Nanizanka: Alf
16.15 TV igra: (Non) Entrate in questa casa
17.00 Vesti in Videocomic
18.20 Šport nocoj
18.35 Nanizanka: Miami Vice
19.30 Rubrika: Rosso di sera
19.45 Dnevnik, šport, vreme
20.30 Variete: ... e saranno famosi (vodi R. Carrà)
22.40 Dnevnik - nocoj
22.50 Oddaja o aktualnostih: Diogenes
23.50 Dnevnik, vreme in horoskop
0.20 Film: Duello mortale (dram., ZDA 1941, r. Fritz Lang, i. Walter Pitgeon)

RAI 3

09.25 SP v smučanju: slalom (prenos iz Schladminga)
12.00 Dokumentarec
12.25 SP v smučanju: slalom (prenos iz Schladminga)14.00 Deželne vesti
14.30 Dokumentarna oddaja: Aladinova svetilka
15.30 Film: Parola di ladro (kom., It. 1957, r. Loy-Puccini, i. Abbe Lane)
17.00 BlobCartoon
17.15 Nanizanki: I mostri, 17.45 Vita da strega
18.10 Dokumentarna oddaja: Geo
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da Andrea Barbato
20.30 Oddaja o aktualnostih: I racconti del 113
21.40 Dnevnik - nocoj
21.45 Film: Una lama nel buio (krim., ZDA 1982, r. Robert Benton, i. Roy Scheider, Meryl Streep)
23.20 Aktualno: Pubblimania
24.00 Nočni dnevnik

TV Ljubljana 1

9.00 Mozaik. Spored za otroke: glasbena pravljica Ježek potepinček
9.20 SP v smučanju: moški slalom (1. tek)
10.10 Mozaik. Dok.: V hribih se dela dan - Uršlja gora in Robanov kot, 10.40 Prepovedane igre
11.35 Avstrija, turist. prvak
12.20 Moški slalom (2. tek)
14.55 Dok.: Teleski '90 - Pripravimo se na smučanje
15.25 Svet na zaslonu
15.55 Žarišče (pon.)
16.30 Dnevnik in poslovne informacije
16.45 Mozaik. Tednik
17.50 Spored za otroke in mlade: Pojdi nekam, ne ve se kam, 18.10 nanizanka Pika Nogavička
18.40 Moški slalom (posn.)
19.10 Risanka in TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.00 Zrcalo tedna
20.20 Dok.: Nafta (2. del)
21.15 Nanizanka: Ulice San Francisca (11. del)
22.15 Dnevnik in Pogledi
23.30 Film: Cestne igre (Avstral. 1981, r. Richard Franklin, i. Stacy Keach, Jamie Lee Curtis)

TV Koper

13.00 Rally Pariz-Dakar
13.30 TVD Novice
13.45 Rubrika o nogometu: Mon-gol-fiera (pon.)
15.00 Juke Box (pon.)
15.30 Dok.: Campo base (pon.)
16.00 Americanball (pon.)
16.45 Košarka - prvenstvo NBA
18.15 Wrestling Spotlight
18.45 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Rally Pariz-Dakar (povzetki)
20.30 Ameriški nogomet NFL
22.00 Oddaja o košarki: Sottocanestro
22.45 Rubrika: Veliki tenis
0.45 Rubrika: Eurogolf (pon.)

TV Ljubljana 2

16.30 Poskusni satelitski prenosi
18.00 Studio Maribor
19.00 Ansambel Fantje s Krasa
19.30 Dnevnik in TV Okno
20.00 Žarišče
20.30 Glasbena oddaja: Vladimir Horowitz - Zadnji romantik
22.00 Videonoč

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.10 Aladinova svetilka; 8.40 Soft music; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Revival; 9.40 Beležka; 9.50 Orkestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Blues; 12.00 Iz filmskega sveta; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Revija ZCPZ; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: Narišimo pravljico!; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Glasbena medigra; 15.10 Kulturni dogodki; 15.40 Jazzovski utrip; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Vojna in mir (4. del); 17.25 Mladi val: Radio za vas - vi in radio; 19.20 Zaključek sporedov.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Pesmica; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes; 13.30 Radio danes, radio jutri; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu ob 17.00; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z zabavnimi ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Dinar na dinar; 17.30 Primorski dnevnik, nato Aktualna tema; 18.00 O glasbi... ob glasbi; 18.30 Glasbene želje; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.30 Simfonija zvezd; 7.35 Glasbeni program; 8.00 Razglednica; 8.20 Glasba in Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Pogovori o italijanščini; 11.30 Italiana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.05 Glasba; 15.00 Srečanja; 16.10 Kviz; 16.45 Made in YU; 17.00 Srečanje z; 17.05 Bubbling; 18.00 Puzzle; 18.40 Mi in vi; 19.00 Operete.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Glasbena oddaja: Mix Time; 21.00 Nočna glasba.

CANALE 5

7.30 Nanizanke: Fantasilandia, 8.30 Hotel - Delitto passionale, 9.30 Love Boat
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Aktualna oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18,00 O.K. il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.35 Variete: Finalmente venerdì (vodita Johnny Dorelli in Heather Parisi)
23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show (gostje Paolo Bonetti, Alberto Morini in Erica Jong)
0.55 Variete: Striscia la notizia (pon.)
1.10 Nanizanki: Lou Grant - Un amico potente, 2.10 Bonanza - Gli evasi

RETE 4

8.00 Nan.: Il Virginiano
9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando domani, 11.30 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Topazio, 15.25 La valle dei pini, 16.00 Veronica il volto dell'amore
17.00 Nanizanka: General Hospital
17.35 Nad.: Febbre d'amore
18.30 Variete: Star 90
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.30 Nanizanka: Mai dire sì
20.30 Film: Il solitario di Rio Grande (vestern, ZDA 1971, r. Henry Hathaway, i. Gregory Peck)
22.20 Filmski tednik: Ciak
23.10 Film: Ancora una domanda, Oscar Wilde (dram., VB 1960, r. Gregory Ratoff, i. Robert Morley)
1.05 Film: Girl Friends (kom., ZDA 1978, r. Claudia Weill, i. Melanie Mayron)

ITALIA 1

7.00 Risanke
8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.30 Nanizanka: Batman
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Arnold
18.35 Nanizanke: A-Team, 19.30 I Robinson, 20.00 Cristina
20.30 Film: I Goonies (pust., ZDA 1985, r. Richard Donner, i. Sean Astin, Josh Brolin)
22.35 Rubrika: Calciomania
23.35 Rally Pariz-Dakar
0.05 Košarka NBA
1.45 Nanizanka: Crime Story

ODEON

12.30 Nanizanka: Quattro in amore
13.00 Otroški variete: Sugar in risanke
15.00 Nadaljevanke: Anche i ricchi piangono, 16.00 Pasiones, 17.00 Mariana, il diritto di nascere
18.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo
18.30 Dok.: Človek in zemlja
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke in smešnice
20.15 Variete: Sportacus
20.35 Film: L'avventura perversa (pust., VB 1982, r. Michael Winner, i. Faye Dunaway, Alan Bates)
22.45 Rubrika: Forza Italia
0.15 Variete: Sportacus

TMC

9.00 Risanka: Snack
9.20 SP v smučanju: moški slalom (prenos iz Schladminga)
11.30 Aktualno: Ženska TV
12.20 SP v smučanju (prenos iz Schladminga)
13.30 Vesti in šport
14.30 Glasba: Clip clip
15.00 Risanke in nanizanka
16.30 Film: Compagni di viaggio (dram., ZDA 1972, r. D. Mann, i. H. Bernardi)
18.00 Aktualno: Ženska TV, Ogledalo življenja
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Nanizanka: Matlock
21.30 Rubrika o nogometu
22.50 Vesti in šport, vmes angleški nogometni pokal
24.00 Film: Un posto per l'inferno (dram., ZDA 1979, r. Paul Krasny, i. Ronny Cox)

TELEFRIULI

11.30 Nanizanka: La famiglia Smith
12.00 Rubrika: Il salotto di Franca
12.30 Nanizanka: Squadra segreta
13.00 Dnevnik
13.30 Nanizanka: Vida de mi vida
15.30 Glasbena oddaja: Music box
17.15 Nadaljevanki: Cerco l'amore, 18.00 Cristal
19.00 Vesti
19.00 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Zelena dežela
20.30 Nad.: Lo scialo
22.00 Nanizanka: Kodjak
22.30 Tednik: Tigi 7
23.00 Nanizanka: Squadra segreta
23.30 Dnevnik
0.10 Rubrika: Il salotto di Franca
1.15 Vesti: News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

Izjave župana in načrtovalcev na seji konzulte

Šolski center do jeseni

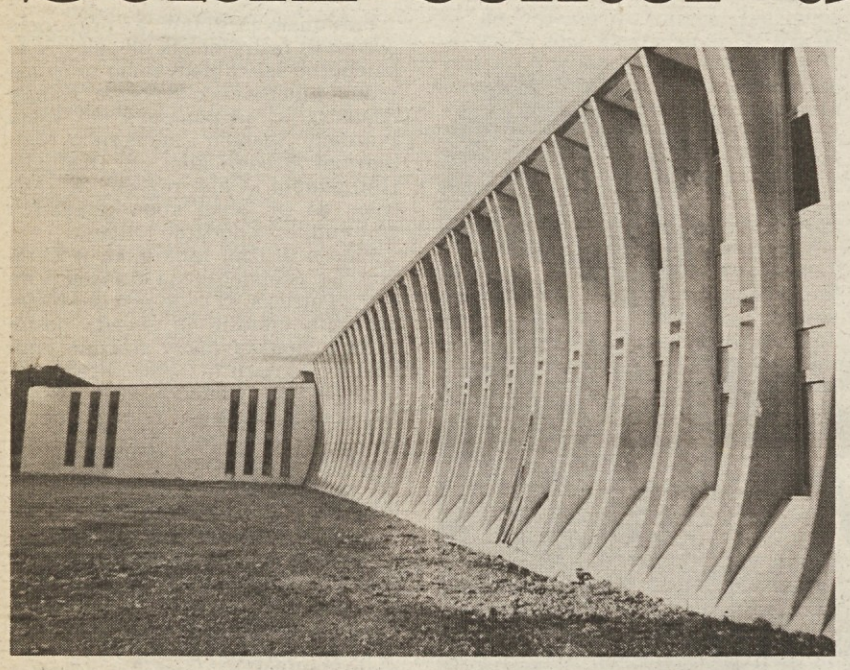

Novi šolski center, ki ga Občinska uprava gradi v južnem delu mesta, bo nared za prihodnje šolsko leto. V njem bo prostor za vse slovenske višje šole oziroma za vse višje (z izjemo tehničnega zavoda ITI) in nižje srednje šole. Tako je bilo povedano v sredo na srečanju, ki ga je občinska konzulta za vprašanja slovenske narodnostne skupnosti sklicala ob prisotnosti župana Scarana, pomočnika načrtovalca inženirja Cefarina, šolskega skrbnika dr. Leotte ter vseh ravnateljev slovenskih višjih šol in nižje šole Ivan Trinko. Na srečanju je bil prisoten tudi ravnatelj tehničnega zavoda ITI, kjer deluje tudi slovenska sekcija.

Zdi se, da je prišlo na tem srečanju do izjasnitve predvsem kar zadeva porazdelitev učilnic in laboratorijev ter same namestitve posameznih šol. O tem je podrobno spregovoril inženir Marjan Cefarin, ki je povedal, da so dela zaradi mraza začasno ustavljena, z njimi pa bodo nadaljevali marca. Glavno vprašanje naslednje delovne faze pa zadeva postavitev premičnih sten in to na podlagi potreb posameznih šol, ki bodo tu nameščene.

Kot je znano, je šolski center razdeljen na tri krake. V prvem, ki gleda na Ulici Puccini in Duca D'Aosta bosta nameščeni učiteljišče (pritličje) in licej (prvo nadstropje). V pritličju bo ravnateljstvo, tajništvo, profesorska soba, 5 učilnic, 3 posebne učilnice (za risanje, informatiko in glasbo) ter učilnica za kemijo, ki pa bo služila za potrebe vseh šol.

V prvem nadstropju bodo namestili ravnateljstvo, tajništvo, profesorsko sobo, 5 učilnic, 2 posebni učilnici ter učilnico za fiziko, ki bo služila vsem šolam.

V drugem kraku, ki je obrnjen proti bližnji vojašnici, bodo namestili šoli Žiga Zois in Cankar, ki se bosta še domenili, kdo bo v pritličju in kdo v prvem nadstropju. V pritličju bo ravnateljstvo, tajništvo, profesorska soba, 7 učilnic, 3 posebne učilnice. V prvem nadstropju pa bo ravnateljstvo, tajništvo, profesorska soba, 7 učilnic in 2 posebni učilnici.

V krilo, ki je obrnjeno proti tehničnemu zavodu ITI, pa se bosta vselila nižja srednja šola ali slovenski tehnični zavod, če bo ta od ministrstva dobil avtonomijo, kot je bilo postavljeno s strani šole same in šolskegaskrbništva. V pritličju bo skupna knjižnica, konferenčna soba (100 kvadratnih metrov), 2 sobi ter 4 učilnice. V prvem nadstropju pa bo ravnateljstvo, tajništvo, profesorska soba ter 9 učilnic.

Krila šolskega središča, ki bodo med seboj povezana, sestavljajo neke vrste trikotnika. V njegovem središču pa bodo uredili veliko telovadnico z 8 slačilnicami, nad športnim objektom pa bo avditorij z 260 sedeži. Povejmo, da bo pod telovadnico na razpolago še enako velik prostor, za katerega ni še določeno, kaj bo v njem. Ob tem pa bo v središčni zgradbi še večji prostor, ki bo služil kot skladišče.

Preden bo podjetje začelo z namestitvijo premičnih sten, se bo inženir Cefarin še podrobno pogovoril z nekaterimi ravnatelji, da bi se dogovorili o nekaterih podrobnostih pri gradnji.

Kot smo uvodoma povedali, ni še znano, katera šola (nižja srednja ali ITI) naj bi domovala v enem od treh kril. Na srečanju je podpredsednik konzulte Albin Sirk, ki je vodil sejo, pozval šolskega skrbnika naj napravi vse, kar je v njegovi moči, da bi slovenski tehnični zavod, ki danes deluje v okviru italijanske šole ITI, dobil avtonomijo. V tem primeru, kot je podčrtal tudi ravnatelj te šole Guadagni, bi v novem šolskem središču lahko uredili učilnice slovenske sekcije, delavnice in laboratoriji (teh je kar precej) pa bi ostali v sosednji zgradbi. V nasprotnem primeru, ko bi ta šola ne dobila avtonomije, pa bi ostala tam, kjer je danes, v novem središču pa bi namestili nižjo srednjo šolo Ivan Trinko.

Ob koncu srečanja, preden so sklenili, da si bodo prihodnjo sredo ogledali gradbišče novega šolskega središča, je župan Antonio Scarano izrazil željo, da bi nekatere slovenske gospodarske sredine in denarni zavodi prispevali za opremo šol, predvsem kar zadeva knjižnico in avditorij.

Na sliki: pogled na enega od treh kril novega slovenskega šolskega središča v Gorici. (foto Pavšič)

Koncert M. Gona v Kulturnem domu

Koncert, ki ga Glasbena matica prireja drevi ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici, vzbuja, upravičeno, veliko zanimanje. Koncertiral bo mladi in nadarjeni pianist Massimo Gon. Napovedani program večera daje slutiti, da bo to izjemen glasbeni dogodek.

Mladi virtuoz se po "compact" posnetku Etused tableaux op. 39 in Moments musicaux op. 16 S. Rahmaninova za belgijsko hišo Empire Master Sound pripravlja na turnejo po Sovjetski zvezi, kjer bo igral med drugim tudi v središčih kot so Leningrad in Kijev. Gon je izbral za svojo "performance" v naši sredi program, ki je za Gorico novost in si ga malokateri pianist lahko privošči tako zaradi transcendentnih kot muzikalnih zahtev: celovito izvedbo bleščečih 12 transcendentnih etud Franza Liszta. Večer torej vreden največje pozornosti in ki ga ne kaže zamuditi.

Barvne fotografije R. Podobnika

V razstavnih prostorih novogoriškega Pokrajinskega arhiva bodo danes ob 18. uri odprli razstavo barvnih fotografij mojstra fotografije dr. Rafaela Podobnika in pesniških besedil prof. Zorana Božiča. Razstavo, ki bo nosila ime »Les«, so prvič predstavili v idrijski galeriji konec lanskega leta.

Ob odprtju razstave bodo predstavili tudi fotomonografijo dr. Rafaela Podobnika z naslovom Osojna Primorska.

Od danes na gradu razstava starih goriških fotografij

Kronološko vzeto bi razstavo morali prirediti že lansko leto. Uvršča se namreč med pobude ob 150-letnici fotografije.

V razstavnih prostorih pokrajinskega muzeja na gradu bodo danes ob 17.30 odprli zanimivo in obsežno razstavo o pojavu in razvoju fotografije v Gorici v obdobju 1860-1920. Gre za razstavo gradiva v lasti fototeke pokrajinskega muzeja v Gorici in ki se tematsko nanaša na ljudi in dogodke v Gorici in na območju tedanje Goriške. Poleg fotografij bodo na razstavi tudi starinski fotografski aparati (črne škatle), obiskovalci pa bodo imeli vpogled tudi v fotografski atelje iz prejšnjega stoletja.

Razstavo pripravlja Pokrajinska uprava, preko odborništva za kulturne dejavnosti in v sodelovanju s pokrajinskim muzejem. Na ogled pa bo do konca februarja.

Na razpolago lastnikom

V uradih goriških mestnih redarjev v Ul. Mazzini so na razpolago zakonitim lastnikom sledeči najdeni predmeti: tri ženska kolesa, dve moški kolesi, dve zložljivi kolesi, motorno kolo, tri verižice, uhan, ženska torbica, štiri denarnice z določeno vsoto denarja, prstan, ženski dežnik in številni šopi ključev.

SSG SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje SNG DRAMA Ljubljana

Dušan Jovanovič

ZID, JEZERO

Režija Dušan Jovanovič

V ponedeljek,15. t. m., ob 20.30 - Abonma red A

v torek,16. t. m., ob 20.30 - Abonma red B

Za ponedeljkovo predstavo vozi avtobus po običajnem voznem redu.

CAFO - šeststo milijonov za posodobitev vodovoda

Na zadnji glavni skupščini vodovodnega konzorcija CAFO so soglasno sprejeli sklep o poveritvi naloga za izdelavo izvršilnega načrta za posodobitev vodovodnega omrežja. Dežela je namreč zagotovila iz lanskega proračuna šesto milijonov lir: 500 milijonov lir na račun kapitala in 100 milijonov lir na račun obresti.

Načrt bo izdelal studio Hydraulica iz Verone. V bistvu gre, kakor so pojasnili na seji, za del splošnega načrta rekonstrukcije vodovodnega omrežja.

Po vsej verjetnosti bodo z omenjenim denarjem financirali nekaj posegov na območju občin Sovodnje, Doberdob in Dolenje, predvidena pa je tudi vgraditev elektronskega sistema za daljinsko nadzorstvo in upravljanje naprav.

Sicer pa bodo vrstni red posegov določili ob upoštevanju splošnega načrta rekonstrukcije in tudi ob spoštovanju koncepta smotrnosti, oziroma funkcionalnosti. Tako je predstavnik sovodenjske občine v skupščini opozoril na potrebo, da se del denarja nameni za dokončanje del, za katera je financiranje zagotovila občina.

Predstavnik doberdobske občine je smatral, da bi s tem denarjem dokončali ojačitev glavne cevi med Poljanami in Doberdobom. Specifične potrebe imajo nadalje v Dolenjah.

Vsekakor, dokončna odločitev bo znana na prihodnji skupščini.

Na prvi letošnji seji je glavna skupščina konzorcija CAFO osvojila tudi predlog o najetju posojila 900 milijonov lir pri Zavodu Cassa depositi e prestiti za napeljavo plinskega omrežja na območju Polača v občini Foljan.

Odobreni so bili tudi nekateri drugi predlogi finančno-pravnega značaja.

Obvestilo županstva

Goriška občinska uprava bo v prihodnjih dneh poslala na dom staršev vseh otrok, ki bodo letos dopolnili šest let, listine in obrazce za vpis v prvi razred osnovne šole. Gre za otroke, ki so se rodili leta 1984 in imajo stalno bivališče v našem mestu. Obrazce bodo torej prejeli tudi starši otrok, ki se niso rodili v Gorici, a so se v občino priselili.

O krizi v Detroitu bo drevi razpravljal občinski svet

Za 56 delavcev podjetja Detroit Refrigeration se bo v ponedeljek pričelo obdobje izredne dopolnilne blagajne. Nekaj dni zatem bo ukrep zadel še nekaj uradnikov v tem, nekdaj zelo uspešnem podjetju.

Danes zvečer bo o možnih razpletih razpravljal na izredni seji, občinski svet v Tržiču. Predvidoma se bosta seje, ki je napovedana za 20.30, udeležila tudi župan iz Ronk Novelli in predsednik pokrajine Crisci.

Ronški upravitelji so v enaki meri zaskrbljeni, kakor tisti v Tržiču. Na območju Tržiča je namreč stari sedež podjetja, ki je od leta 1983 v izraziti krizi, v občini Ronke pa je novi sedež podjetja, kjer naj bi po načrtih novega lastnika, industrijca De Riga iz Belluna, v razmeroma kratkem obdobju spet nastalo solidno podjetje. Že nekaj dni pa se vrstijo srečanja med sindikati, predstavniki krajevnih ustanov, delavci.

Ob tem velja povedati, da je v podjetju formalno zaposlenih okrog 150 oseb in da je bil organik pred leti še enkrat večji. Negativne izkušnje s podjetnikom Cesellijem narekujejo skrajno previdnost v ocenjevanju načrta, ki ga je predstavil De Rigo, ki je sicer pripravljen vložiti v pobudo kar zajeten sveženj lastnega denarja in menda niti ne vprašuje pomoč iz javnih skladov.

Na sindikalni skupščini so delavci sprejeli, čeprav z določenimi zadržki, načrt prestrukturiranja. Vprašanje je, kako se bo načrt izvajal in glede tega so se sindikalni predstavniki dogovorili za periodično preverjanje, vsaka dva ali tri mesece. Sicer pa bo prva priložnost za to že v začetku marca, po zaključku specializiranega sejma - bele tehnike - v Duesseldorfu.

Zasačili so ga med poskusom vlamljanja v lekarno na Korzu

Tudi tokrat je imel smolo. Ugotovitev velja na račun 29-letnega Alberta Grusovina iz Gorice, Drevored Colombo 8/a, sicer pa starega znanca organov pregona in sodišča. Zalotili so ga v sredo ponoči, medtem ko je poskušal skozi dvoriščna vrata vlomiti v lekarno Tavasani na Korzu Italia 10.

V rokah je imel vzvod iz železa, vlomilsko orodje pač, zato ni bilo kaj dosti ugibanja o njegovih pravih namerih, ki jih je preprečila policijska obhodnica.

Dogodek se je pripetil okrog 3. ure zjutraj.

Grusovina so prijavili.

Lotizacijski načrt Marine Julie

V sejni dvorani občinskega sveta v Tržiču bodo danes ob 17.30 predstavili lotizacijski načrt območja Marina Julia v Tržiču, ki naj bi v prihodnjih letih prispeval k bolj urejenemu turističnemu razvoju tega kraja. Načrt bo obrazložil arhitekt Varnier in sicer na tiskovni konferenci, kamor so povabili tudi občinske svetovalce.

V Tržiču si v zadnjih letih precej prizadevajo za razvoj turizma.

Smrt v laguni med nabiranjem školjk

Za 61-letnega Gina Comanda iz Mortegliana se je včerajšnji izlet v Fossalon, kamor se je namenil skupaj z znancem nabirati školjke, končal zelo tragično. Comanda je v laguni, dober kilometer od obale, obšla slabost, zdravniška pomoč pa je prišla prepozno. Prijatelj je sicer kar se da hitro šel po pomoč, vendar je medtem minilo preveč dragocenega časa.

Comandovo truplo so na kopno prenesli gasilci iz Tržiča, pri reševanju pa so sodelovali tudi člani gradeške skupine SOGIT.

Nesreča se je zgodila včeraj med 15. in 16. uro.

Smodnik ob cesti pri Doberdobu

Na območju doberdobske občine, nedaleč od jezera, so te dni ob robu ceste našli vrečko napolnjeno s smodnikom. Menda gre za smodnik ki ga uporabljajo za lansiranje topovskih izstrelkov. Menda so vrečko ob robu ceste in v bližini vojaškega objekta, nekje pri jezeru, našli karabinjerji.

Prav ta okoliščina je najbrž razlog, da je vest o najdbi tako zelo skopa.

Glavna zagonetka, ki jo skušajo preiskovalci rešiti je, od kod in kako je smodnik prišel tja. Morda ga je kdo odvrgel, ali pa gre za pozabljivost kakega vojaka.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Orchidea selvaggia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VERDI 18.00-22.00 »Ritorno al futuro II«.

VITTORIA 17.00-22.00 »Oliver & C.«. Risanka.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 »Oliver et. C.« .

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 18.00 »Vragolije na kolesih«. Ob 20.00 »Zaljubljena sirena«.

Filmsko gledališče (v Mali dvorani) ob 18.15 in 20.15 »Utapljanje po številkah«.

SVOBODA - Šempeter 20.00 »U - 2 veliki rock koncert«. Ob 22. uri »V slast«.

DESKLE Ni predstave.

pogrebi

Danes ob 9. uri Giovanni Bragagnini iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Po dolgi bolezni je 10. t. m. v bolnišnici v Vidmu preminil

dr. Branko Mozetič

(veterinar)

Pogreb bo jutri, v soboto, 13. t. m., z verskim obredom ob 11. uri v cerkvi v Štandrežu. Pokopali ga bomo na pokopališču v Štandrežu.

Žena Ana, hči Erika, zet Paolo in teta Ida

Štandrež, 12. januarja 1990

ZTTEG1/6

primorski dnevnik

PREDNAROČNINA ZA LETO 1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

Celoletna ..... 192.000 lir
Mesečna ..... 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za **Primorski dnevnik** 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili **brezplačno male oglase** in **čestitke.**

□ Naročnino lahko poravnate:
— na **upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici**
— pri **raznašalcih časopisa**
— preko **pošte na t/rn ZTT št. 13512348**
— in pri vseh **slovenskih denarnih zavodih.**

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

Gostovanje Drame SNG

Uprizoritev »Zid, jezero« od drevi v Kulturnem domu

Ljubezen je večno povezana s smrtjo, drama »Zid, jezero« pa potrjuje, da je zakonska zveza objem Erosa in Thanatosa. Ni ljubezni brez žrtvovanja, vsako žrtvovanje pa je svojevrstna smrt, kot da je ljubezen skupek majhnih smrti, ki se jim včasih povrhu pridruži še velika, končna in dokončna, tako kot Lidijina in Rudijeva zadušitev s plinom na koncu drame, pa naj bo to samomor ali umor ali oboje hkrati, saj gre predvsem za smrt ljubezni. Kierkegaard je zapisal: »Kdor vse zgubi, vse dobi«, Eugen Frank pa: »Ljubezen je tisti temeljni pojav bivanja, v katerem se odpremo nesmrtnosti smrtnega.« Oboje je morda paradoksalno, toda zasnova ljubezni in smrti je ravno paradoks in zato je tudi drama Dušana Jovanoviča »Zid, jezero« drama paradoksa. Ne samo paradoksa, temveč tudi igre ogledal, kjer se mešata resničnost in njen odsev, racionalno in iracionalno. Tako zid kot jezero sta ogledali, ki soočata človeka z njegovo zrcalno sliko, soočata življenje in smrt.

Tako razmišlja sarajevski pesnik Josip Osti o drami Dušana Jovanoviča »Zid, jezero«. Ta nesporno vrhunska uprizoritev bo od drevi na ogled v tržaškem Kulturnem domu v okviru abonmajske sezone Slovenskega stalnega gledališča. Gostovala bo Drama Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane s samimi vrhunskimi izvajalci Mileno Zupančičevo, Polono Vetrihovo, Radkom Poličem in Alešem Valičem. Da gre za igro, ki se približuje sozvočju in sintezi vseh elementov, ki oblikujejo gledališko predstavo, dokazujejo že priznanja in nagrade, saj je bila drama »Zid, jezero« v Jovanovičevi režiji nagrajena na letošnjem Borštnikovem srečanju, nagradi pa sta prejela tudi Milena Zupančič in naš scenograf in grafik Marjan Kravos. Poleg tega je Drama SNG s tem delom gostovala lansko jesen v Mehiki, kjer je prav tako požela laskava priznanja.

Skratka, gre za eno tistih uprizoritev, ki gledalca zavežejo, da podoživlja psihološka stanja na odru, kakršna se lahko kažejo tudi v vsakodnevnem življenju. Po drevišnji premieri bosta ponovitvi še jutri in v nedeljo, v ponedeljek in torek pa bo ansambel ljubljanske drame gostoval v goriškem Kulturnem domu.

Dario Fo bo nastopil konec meseca v Trstu

Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti v Trstu so od začetka tedna na prodaj vstopnice za novo gledališko delo z naslovom Papež in čarovnica italijanskega gledališčnika Daria Foja. Delo bodo v Trstu premiersko uprizorili v torek, 30. januarja in nato ponovili do 4. februarja. V tem zadnjem dramskem tekstu Fo na ironičen, grotesken in humoren način žigosa nekatere značilne pojave italijanske družbe, še posebno pa se zaustavlja ob tragičnem problemu droge. Ob njem v igri nastopa njegova življenjska družica Franca Rame in še nekateri drugi manj znani igralci. Abonenti Stalnega gledališča Furlanije-Julijske krajine imajo pri nakupu vstopnic občuten popust.

Premiera slovenskega teksta v ljubljanski Drami

Antični mit v očeh Zajčeve poezije

Vse, kar se zgodi, se je že zgodilo v mitu in pri Evripidu. Da bi poročil hčer korintskega kralja Kreonta, Jazon zapusti Medejo, ki mu je pomagala najti zlato runo in mu je rodila otroka, mu sledila kot sužnja v »tujost«. Kreont ukaže Medeji, naj takoj odide iz Korinta. Pogovor z Jazonom še bolj izostri obupno Medejino jezo, ki hlini resignacijo, a se odloči za uboj Glauke, Kreontove hčerke in bodoče Jazonove žene in svojih dveh otrok. Glauki pošlje svoje obleke, prepojene s strupom, tako da kraljeva hči umre v nepopisnih mukah. Nihče ji ne more pomagati, kot niti otročičkoma ne... In tako odhaja Jazon kot je prišel - po vodi, a to pot zgrbljen, šibkih nog in starec.

Okvir zgodbe je pri Danetu Zajcu prav tak kot pri Evripidu. Nobene aktualizacije, nobenih hujših anekdotičnih posegov ali spreminjanj. Le da je pripoved še bolj skopa, tišja, »odrešena« vseh umorov, intrigic, oprijemljivih rešilnih bilk. Zajčeva »Medeja« je predvsem tihi ljubezenski krik, samota ljubezni in človeka, obsojenost na življenje, ki je krutejše od smrti. In kdor (Jazon) vdre v ta svet, ga skuša prilagoditi ali spremeniti, se mora vračati na izhodišče drugačen, a seveda poražen in brez tistega, k čemer je stremel. Vse je neizbežno, v tej neizbežnosti pa človekova nemoč, da bi spremenil red stvari. Pa še zgroženost pesnika nad tem.

»Medeja« Daneta Zajca, kakršno smo gledali v postavitvi ljubljanske Drame SNG, se v režiji Mete Hočevar kaže predvsem kot kruta resnica o svetu in posamezniku v njem. Na čistem, le z lučmi in kontrastnimi svetlobnmi utrinki, črnino, belino in modrino prebodenem prizorišču, se kaže

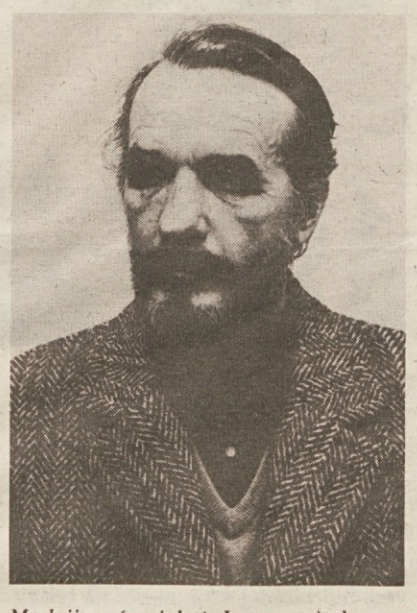

Medejina (prej kot Jazonova) drama. A ta drama ni v maščevalnosti, je v strahotnem obupu ženske, ki jo do končnega srhljivega dejanja privede razvoj dogodkov, v katerih pa sama nima glavne vloge, ne more bistveno vplivati nanje. Ta stanja, prej duševno in nakazano aktivnost kot pa akcijsko, je Milena Zupančičeva v naslovni vlogi izpeljala kruto, kot je lahko kruta Zajčeva poezija. Skratka, ne z nihilističnimi zamahi, ampak v trdi zgubanosti in spoznanjem o neizbežnosti krutih dejanj, s katerimi se lahko človek edino odreši. Tu ni hudih krikov, niti zunanjih gibov, vse je v neki dejavnosti, ki prihaja od nekakšnih nadnaravnih sil, naseljenih v človekovi biti in te vodijo njegov korak. Take občutke je dajala igra Zupančičeve predvsem v drugem dejanju, ko je bila inscenacija še bolj izščiščena kot v prvem, čeprav se je, po našem mnenju, poznal precejšen razkorak med posameznimi liki. To seveda ne velja za Matjaža Tribušona, ki je Jazona odigral korektno in vešče.

Kljub vsemu se zdi, da nove premiere ljubljanske Drame ni moč opisati v nekaj časopisnih vrsticah, ki so lahko tudi pod razpoloženjskim vplivom pišočega. Tak tekst in taka uprizoritev, kakršna sta Hočevar-Zajčeva »Medeja«, bi nemara zahtevala reprizo v razmišljanju in odločitev, ali je mogoče še enkrat gledati mučno krvavitev, ali pa se predati kratkočasnejšim zadevam. Kot se zdi banalen, odgovor ni lahek in ga tudi ne znamo. Dejstvo pa je, da lahko zapusti »Medeja« v današnjem človeku svojo sled.

MARIJ ČUK

Kmalu po radijskih valovih

Dramatizacija »Alamuta«

Roman »Alamut« Vladimira Bartola je bil predvsem lani deležen velike pozornosti slovenske, še bolj pa evropske literarne javnosti. Zasluga za to gre predvsem knjižnim izdajam Založništva tržaškega tiska, ki je »Alamuta« natisnilo tudi v prevodu. Nazadnje so Bartolov roman predstavili v Milanu, še prej pa celo v Parizu, Madridu in tudi drugod. Sedaj so se tudi pri dramskem sporedu Radia Trst A odločili, da pošljejo v eter dramatizacijo »Alamuta«. Za to (dramatizacijo namreč) je poskrbel pesnik Miroslav Košuta, v režiji Marka Sosiča pa so začeli snemanje člani SSG in drugi (na sliki - foto Križmančič). Tudi dramska verzija Bartolovega »Alamuta« bo vsekakor dogodek vreden pozornosti.

Lepo je v naši domovini biti v matični domovini

Slovensko stalno gledališče bo danes gostovalo v matični domovini: na odru ljubljanske Drame bo uprizorilo gledališki prvenec dolinskega pesnika Marija Čuka Lepo je v naši domovini biti. Satirična komedija je doživela decembra v Trstu velik uspeh in zelo topel sprejem občinstva, ki se je pozabavalo ob resnicah, spletkah in dogodivščinah Šušnikovega klana UŠI in Debušnikove kongregacije KRSTE v deželi Tutam. Igra, ki jo je režiral Jože Babič, je privabila v Kulturni dom ob premieri in ponovitvah številno občinstvo, prav tako odzivne pa so bile predstave, ki jih je Slovensko stalno gledališče uprizorilo v Gorici in v okoliških vaseh. Po tolikšnem romanju po zamejstvu in Primorski je drevi na vrsti še skok čez plot... v Ljubljano.

Madžarska likovna umetnica razstavlja vse od leta 1966 predvsem na Madžarskem

Slikarka Ira Kovats Nagy o svojem ustvarjanju

Fészek, to je klub slikarjev, kiparjev in raznovrstnih umetnikov. Drugače »fészek« pomeni gnezdo. V Fészeku imamo člani Društva likovnih umetnikov Madžarske svoje prostore. Vsakih 14 dni je tam nova razstava. Kljub temu je težko dobiti prostor, zlasti tisti v drugem nadstropju, ki je bolj intimen in ravno pravšen za dela enega umetnika. (Spodaj je večji prostor za skupinske razstave, razstavljajo nadrealistične slike; saj veste, publika tisto nima tako rada). V Fèszeku sem razstavila motive oken in vrat, stopnic.

Okna me privlačijo že od otroštva. Vselej me je zanimalo, kaj je zadaj, kakšni ljudje živijo za okni.

Vendarle so bili v začetku moji motivi in barve mediteranski. Leta 1971 sem bila na Jadranu. Čisto me je očaral. Zato sem se dolgo držala barv, ki so tam doma. Ves mesec sem raziskovala ta čudoviti fenomen in ga gledala v različni luči, podnevi in ponoči, ob vzhodu in zahodu. Tiste barve sem kasneje prenašala na platno še leta. Kasneje sem tudi na drugih potovanjih iskala barve, ki so me tam osvojile. Bila sem v Grčiji, Španiji, Italiji.

Pravzaprav zapravim ves denar za potovanja. Prodam sliko in odidem po svetu. Iz tega, kasneje, črpam ustvarjalno energijo. Španija je prav tako naredila name strašen vtis. V Barceloni sem videla katedralo in pred katero so se sprehajali menihi; njihova temna oblačila pred kolonadami ožganimi od sonca, to je res naredilo vtis name. Španske motive sem predstavila v marmornati dvorani Madach gledališča. Takrat je bila na repertoarju ravno Izabela španska Endrea Illessa; predstavo in razstavo je družila ista španska motivika.

Zdaj se vračam k posameznim motivom, ki so me privlačili skozi življenje, vznemirja me skrivnostna obala Blatnega jezera in osameli čolni na njem, tihožitje Baltika, valovitost Jadrana, delavci v tovarnah, nakladalci vagonov. Vse to so pasteli, ki jih bom razstavila 15. januarja 1990, v domu kulture, v Veliki

Kaniži, mestecu na meji med Jugoslavijo in Madžarsko.

Da tudi socrealistični motivi so vmes, vendarle, ne takšni, kakršne so nas silili, da jih slikamo, v času socialističnega realizma po vojni.

V času Matyasa Rakosija, ki je bil na čelu madžarske partije do leta 1956, res niso bili dobri časi za nas umetnike. Ne, niso nas preganjali, enostavno nam niso dali možnosti, da bi razstavljali. Priznani so bili edino slikarji, ki so se ubogljivo držali socrealizma. Tisti, ki se tega niso držali, niso imeli od česa živeti in edina sreča so bila znanstva s kakšnim zdravnikom ti so edini kupovali slike. Sama sem se takrat umaknila.

(Mož iz sosednjega prostora: Niti pogovarjati se nismo smeli o čem modernem. Celo ne o Krleži ali Meštroviču, čeprav Meštrovič ni bil ne vem kako moderen v tistem času.)

Moji učitelji so bili slikarji Bela Kontuly, ki je štel za svojega učitelja Novak Aba in Istvan Szöny ter kipar Zsigmond Kisfaludy-Strobl. To je bilo takoj po vojni.

Dolga leta sem poučevala risanje. Bila sem zaposlena na Srbohrvatski gimnaziji. Podnevi sem učila, ponoči slikala. Včasih do dveh, treh ponoči. In nisem zdržala več. Zapustila sem službo.

Na akademiji nas je bilo 11 slikark, vendarle sva samo dve ostali slikarki. Ne, to ni zaradi tega, ker so žene in matere, ampak, ker je na splošno konkurenca med slikarji strašna. Lahko si mislite. Je 3.800 članov Društva likovnih umetnikov Madžarske. V mojih časih je bilo, predno si postal član društva, potrebno predložiti kakšno risbo ali sliko, da so te sprejeli. Zdaj sprejmejo vsakogar, ki konča akademijo. Nekateri ne primejo v roko čopič nikdar več, raje so lastniki modnega butika ali prodajalne s keramiko. Pa vendar so člani, zaradi manjših ugodnosti, najbrž, Društvo, po drugi strani, naredi zelo malo, da bi razstavljali še kje drugje, razen na Madžarskem. Se mi zdi, če že kdo razstavlja v tujini, da so, v glavnem zasebni kontakti. Zato so nastala zasebna Društva likovnih umetnikov. Konkurenca je res velika. Sama povem drugim kje bom razstavljala šele takrat, ko so že natisnjeni razstavni katalogi.

A raje ne bi razmišljala o tem. Raje se vračam k barvam. K beli, sivi in plavi, barvi Mediterana, k beli in rdeči, barvi Grčije ter k modri in sivi, barvi Jugoslavije.

ALENKA AUESPERGER

Po včerajšnjem presenetljivem razpletu moškega smuka danes še slalom

Francoz po 20 letih Ghedina spet odličen

SCHLADMING (Avstrija) — Francozi so zadnjo zmago v smuku osvojili pred 20 leti, s Henrijem Duvillardom v Sestrieresu, zato si lahko predstavljamo, kakšno je bilo veselje v njihovem taboru po včerajšnjem uspehu Francka Piccarda. Nič manj pa niso bili zadovoljni v italijanski vrsti, še zlasti v sedanjem trenutku, ko ne morejo računati na poškodovanega Alberta Tomba: z mladim, šele 20-letnim Christianom Ghedino so namreč zasedli 2. mesto. Ghedina pa je svoje sposobnosti pokazal že v Val Gardeni, kjer se je uvrstil mesto niže.

Glavni favorit, Švicar Pirmin Zurbriggen, je bil šele sedmi. Med najboljšimi pa manjka Norvežan Attle Skaardal, ki je bil skoraj do kraja včerajšnje tekme najhitrejši in je imel zmago praktično v žepu: po zadnjem velikem skoku pa je slabo pristal in je zletel v varnostno mrežo, za katero so bili gledalci. Ko si je 50 m niže snel čelado, ni mogel zadržati solz: »Zmago sem imel v rokah, a na zadnji ovinek sem prišel s preveliko hitrostjo in noge niso zdržale,« je le utegnil povedati.

Razumljivo je bil povsem drugače razpoložen Piccard, ki je v svoji karieri že osvojil zlato odličje v superveleslalomu in bron v smuku, na olimpijskih igrah v Calgaryju, decembra lani pa je bil drugi na superveleslalomu za svetovni pokal v Val d'Iseru. »Že od mladih nog sem sanjal o zmagi v smuku, sedaj so se mi sanje uresničile, čeprav sem se do zadnjega bal, da me bo ta neustavljivi Ghedina prehitel.«

Ghedina, ki je prevzel mesto Michaela Maira, je res pravo presenečenje. Po samih dveh tekmah je prevzel vodstvo na skupni lestvici smuka, na kateri je prehitel nič manj kot Zurbriggna. Po tekmi se je čudil, zakaj zbuja takšno pozornost. Dejal je, da je drugo ta uspeh sad dobrega treninga, izvrstnih materialov in pa tega, da ni naredil nobene napake: »Edini trenutek negotovosti je bil nekje na tričetrt proge, a v glavnem sem opravil dobro tekmo in sem dobro smučal.« Povedal je še, da ga je tehnično osebje vključilo med smukače, vendar se znajde v vseh disciplinah, zlasti v veleslalomu.

Slabo (ali pa še srečno) se je včerajšnja tekma končala za Avstrijca Hassa: 50 m pred ciljem je zletel čez varnostno ograjo in padel na spodnji parkirni prostor ter z obrazom močno udaril v neki avtomobil. Dobil je manjši pretres možganov, urezal se je v lice in si zbil zob, vendar zdravniki pravijo, da bo lahko že danes odšel domov.

Na zmagovalnem odru včerajšnjega smuka (telefoto AP) so se znašli (z leve) Ghedina, Piccard in Mahrer.

Danes bo na sporedu slalom, ki bo veljal za kombinacijo. Glavni favorit je znova Zurbriggen, vendar ima tudi Ghedina priložnost, da si nabere še nekaj točk.

VRSTNI RED SMUKA: 1. Piccard (Fr.) 2'01''31; 2. Ghedina (It.) 2'01''62; 3. Mahrer (Švi.) 2'01''73; 4. Rey (Fr.) 2'01''80; 5. Hoeflehner (Av.) 2'01''86; 6. Krauss (ZRN) 2'02''02; 7. Zurbriggen (Švi.) 2'02''06; 8. Rzehak (Av.) 2'02''21; 9. Wasmeier (ZRN) 2'02''27; 10. Tauscher (ZRN) 2'02''52; 11. Besse (Švi.) in Summermatter (Švi.) 2'02''58; 13. Huber (ZRN) 2'02''63; 14. Runggaldier (It.) 2'02''70; 15. Ortlieb (Av.) 2'02''72.

SKUPNA LESTVICA ZA SP: 1. Furuseth (Nor.) 137 točk; 2. Zurbriggen (Švi.) 135; 3. Bittner (ZRN) 104; 4. Gstrein (Av.) 81; 5. Eriksson (Šve.) 77; 6. Mader (Av.) 75; 7. Piccard (Fr.) 71; 8. Girardelli (Luks.) 64; 9. Ladstätter (It.) 48; 10. Stangassinger (Av.), Tomba (It.) in Strolz (Av.) 46; 13. Nilsson (Šve.) in henning (Švi.) 45; 15. Accola (Švi.) 44.

LESTVICA SMUKA ZA SP: 1. Ghedina 35; 2. Zurbriggen 34; 3. Piccard 25; 4. Hoeflehner 21; 5. Mahrer in Heinzer 20; 7. Besse 17; 8. Rey 12; 9. Fahner 11; 10. Krauss 10.

Jutri ženski smuk

Walliserjeva v formi

HAUS-IM-ENNSTAL (Avstrija) — Švicarka Maria Walliser je bila s časom 1'38''94 najhitrejša v drugem dnevu poskusnih spustov pred jutrišnjim smukom za svetovni pokal. Za Walliserjevo se je uvrstila Kristin Gutensohn-Knopf (ZRN, 1'38''97), tretja je bila Petra Kronberger (Av., 1'39''47), četrta Miriam Vogt (ZRN, 1'39''55), peta pa Verinika Wallinger (Av., 1'39''79). Poskusnih spustov se ni udeležila Švicarka Vreni Schneider, zato domnevajo, da bo nastopila le na nedeljskem slalomu.

Haasovi slalom za evropski pokal

SAINT MORITZ — Na včerajšnjem slalomu za evropski ženski pokal je s časom 2'36'' zmagala Švicarka Zoe Hass, ki je prehitela Zahodni Nemki Katjo Seitzinger in Angeliko Hurler . Italijanka Cecilia Lucco je bila peta.

Italijani v ospredju

COURMAYEUR — Na moškem FIS superveleslalomu v Courmayeuru so prva tri mesta zasedli Italijani z Erlacherjem (1'34''77), Holzerjem (1'34''96) in Martinom (1'35''72). Četrti je bil Švicar Caduff (1'35''82), peti pa spet Italijan, Alex Mair (1'35''90).

V 4. kolu finalnega dela košarkarskega pokala prvakov

Philips in Jugoplastika uspešna

LECH - PHILIPS 92:104 (46:52)

LECH POZNAN: Baran, Garstka, Bogucki 4, Marcinkowski 6, Puc, Jechorek 21, Szafranski 4, Kijewski 25, Torgowski 32.

PHILIPS MILAN: Aldi, Pittis 14, D'Antoni 8, Cureton 14, Meneghin 3, Riva 31, Montecchi 10, McAdoo 24.

SODNIKA: Jones (Wales) in Petrović (Jug.); PM: Poznan 19:24, Philips 19:26; PON: Marcinkowski (24), D'Antoni (38), Kijewski (40); 3 TOČKE: Marcinkowski 0:1, Kojewski 1:3, Torgowski 6:8, Pittis 1:1, D'Antoni 2:3, Riva 2:8, Montecchi 2:4; GLEDALCEV: 3 tisoč.

POZNAN — Čeprav z nekoliko težave (posebno v 1. polčasu), je Philips le iztržil ugoden izid na gostovanju na Poljskem in tako prekinil črno serijo (6 porazov in 3 same zmage v zadnjih 40 dneh). Vsekakor je bila zmaga proti Lechu »obvezna«, saj bo verjetno malokdo izgubil na tem igrišču, proti peterki samih amaterjev, ki pa si je privoščila luksus, da za 200 (!) dolarjev na mesec najame celo tujca, Sovjeta Korkijo. Philips pa si je zmago povsem zaslužil, saj je končno pokazal dobro kolektivno igro in še zlasti solidno obrambo, zlasti v 2. polčasu. S tem uspehom so Milančani ohranili vse možnosti, da se uvrstijo v finalni del.

COMMODORE - JUGOPLASTIKA 74:83 (48:38)

COMMODORE: Rootsellar 8, Duyvelshoff 4, De Waard 6, Franke, Te Velde 10, Wingard 14, Van Dinten 4, Jones 10, La Grand 4, Cooper 14.

JUGOPLASTIKA: Sretenović 8, Perasović, Pavičević, Kukoć 28, Sobin 4, Tabak, Ivanović 22, Savić 2, Radja 19, Naglić.

SODNIKA: Mailhabiau (Fr.) in Vanov (Bolg.); GLEDALCEV: 1.500.

DEN HELDER — Spličani so osvojili 4. zaporedno zmago in ostali sami na vrhu začasne lestvice, vendar je malo manjkalo, pa bi borbeni in uporni Nizozemci pripravili prvovrstno presenečenje: kar 30 minut so bili v vodstvu in njihova prednost je v prvem polčasu znašala tudi 18 točk (41:23). Jugoplastika je nasprotnika očitno podcenjevala in to bi se ji skoraj maščevalo. V odločilnih trenutkih pa so Spličani le upravičili naslov prvaka: Kukoć je zaigral izvrstno, prebudil se je tudi Ivanović, Savić, ki je zamenjal nerazpoloženega Sobina, pa je polovil nekaj odločilnih žog.

OSTALA IZIDA: Limoges - Aris 94:84 (49:37), Makabi - Barcelona 74:84 (42:51).

LESTVICA: Jugoplastika 8, Barcelona in Limoges 6, Makabi, Aris in Philips 4, Commodore in Lech 0.

Pokal prvakinj

V 3. kolu finalnega dela košarkarskega pokala prvakinj so tako igrali: Crvena zvezda (Jug.) - CSKA Moskva (SZ) 69:70; Enimont Priolo (It.) - Banco Esterior (Šp.) 82:62; Bac Mirande (Fr.) - VS Praga (ČSSR) 88:68. LESTVICA: Enimont in CSKA 6, banco Esterior 4, Bac Mirande 2, Crvena zvezda in VS Praga 0.

Ladsttätter v Kranjski gori

Prijateljice nekaterim rabijo

Po nedeljskem slalomu za SP v Kranjski gori je podjetni Igor Malalan (Radio Opčine) imel krajši intervju z italijanskim reprezentantom Ladstätterjem, ki je na Vitrancu osvojil solidno 6. mesto (dan prej je bil deveti).

»Predvsem sem zadovoljen za nastop v drugem teku, v katerem sem dosegel najboljši vmesni čas. Če bi tako pozorno smučal tudi v prvem, bi verjetno zasedel višje mesto na lestvici.«

Večini smučarjev je ležala prva proga, ki jo je postavil italijanski trener. Pri tebi je bilo obratno, »zaljubil« si se v progo švedskega trenerja...

»Res, na drugi progi nisem imel toliko problemov, saj je bila speljana lažje, na prvi progi pa je bilo nekaj hudih vratic, ki so zakomplicirala spust.«

Misliš, da se Alberto Tomba boji teh tvojih uspehov?

»Upam, da se jih.«

Zakaj upaš?

»Predvsem zato, ker je naš šport individualnega značaja, in prav zato moramo premagati vse, tudi take z imenom Tomba ali Zurbriggen, ker me ta imena ne strašijo, ampak mi dajejo novih moči za naslednje nastope in dobre uvrstitve na SP.«

Je v vaših smučarskih krogih precej rivalitete?

»Vsak misli zase in ne za druge, saj nismo nogometna ekipa, ampak posamezniki na progi, brez prijatelja, ki bi nam pomagal. Med tekmovanjem so vsi sovražniki, po njem, že ob progi pa v prijateljskem vzdušju nadaljujemo naše ekipno življenje.«

Prijateljica veliko rabi pred tekmovanjem?

Ja, veš, odvisno je, kakšen tip človeka si. Nekaterim rabi, drugim škoduje. Če pogledamo primer Alberta Tombe, gotovo prej rabi kot pa škoduje.«

Kaj obljubiš svojim navijačem do konca sezone?

»Upam, da bom tako ali še boljše nadaljeval in da bom uspešen tudi v veleslalomu. Lahko pa izvem, za kateri radio me intervjuvaš?«

Radio Opčine

»Ampak ga ne poznam.«

Nič zato, ga boš že spoznal, ko boš zrastel v pridnega velikega smučarja.

»Upam, da se hecaš?«

Ne, taka je naša zasebna radijska postaja.«

»Simpatična, ciao.« (I. M.)

Na sliki: Malalan med intervjujem z Ladstätterjem v Kranjski gori.

Prijateljska nogometna tekma

Jutri Italija proti Jugoslaviji

Včeraj je z letališča v Ronkah odpotovala v južno Italijo jugoslovanska olimpijska nogometna reprezentanca, ki se je do zdaj mudila na enotedenskih pripravah v Medulinu pri Puli. Reprezentanca, ki jo trenira Petrović, bo jutri v Reggiu Calabrii odigrala prijateljsko tekmo z italijansko vrsto. Tekma bo služila obema selektorjema, tako Brigentiju kot Vujoševiću, za preverjanje forme posameznih igralcev.

Jugoslovansko nogometno reprezentanco v Italiji spremlja Rajko Štolfa iz Sežane, član mednarodne komisije FSJ.

Po predpisih FIFA bodo lahko olimpijske reprezentance v nacionalnih selekcijah zastopali le igralci, stari do 23 let. Kriterij glede starosti, ki je novost v predpisih, saj do sedaj ni bilo te omejitve, bo prišel v poštev na prihodnjih olimpijskih igrah 1992. leta v Barceloni.

Sicer pa mladinska nogometna reprezentanca Jugoslavija že dalj časa uspešno sodeluje s Furlanijo-Julijsko krajino in predsednikom nogometne zveze F-JK Meroiem. Tako bo že v začetku marca sodelovala na velikem mednarodnem turnirju v F-JK, na katerem bo nastopilo 12 najboljših svetovnih ekip. Kot je dejal Rajko Štolfa, bodo na tem turnirju poleg Brazilije, SZ, Nemčije in Kanade nastopile še ostale evropske reprezentance. (O. Knez-Stojkovič)

Potrjujejo kazen za Senno

PARIZ — Lanska sezona v formuli ena se je končala v polemikah, letos pa kaže, da jih ne bo manjkalo že v začetku. Včeraj je namreč FISA izdala tiskovno sporočilo, v katerem v bistvu potrjuje to, kar je povedal že Balestre, in sicer, da bodo Brazilcu Senni zaradi njegovih »žaljivih« izjav odvzeli superlicenco, razen v primeru, da javno prizna svojo zmoto. Tvegano je napougibati, kaj se bo iz tega izcimilo. Pri McLarnu in Hondi si ne morejo privoščiti, da zgubijo takega izvrstnega pilota, a tudi sam Senna bi imel ogromno škodo. Z druge strani pa je tudi težko verjeti, da se bo Brazilec sedaj začel javno kesati, saj je večkrat dokazal, da je mož beseda. Morda bodo našli kompromisno rešitev, a kakšno, je težko reči.

Na rallyju Pariz - Dakar

Danes težka etapa

TOMBOCTOU (Mali) — Včerajšnja 13. etapa avto-moto rallyja Pariz - Dakar ni bila posebno težavna, čeprav je merila 412 km. Vodilni na lestvicah so tako predvsem pazili, da ohranijo svojo prednost pred neposrednimi zasledovalci, kar jim je tudi uspelo.

Danes pa se bodo udeleženci rallyja pošteno namučili. Čaka jih namreč kar 738 km poti, od katerih bo 458 km posebne vožnje po težkem in nevarnem terenu v Mavretaniji.

Včeraj smo tudi izvedeli, da se motociklist Zotti, član Primotor kluba, res dobro drži. Na predvčerajšnji etapi je zasedel 18. mesto z 1.19'05'' zaostanka, na skupni lestvici pa je bil na res solidnem 23. mestu, a za vodilnim Oriolijem je imel 21.20'43'' zaostanka.

Vrstni red včerajšnje etape:

MOTOCIKLISTI: 1. Piccard (Fr.) yamaha 3.55'58''; 2. De Petri (It.) cagiva po 2'42''; 3. Rahier (Fr.) suzuki 5'36''; 4. Orioli (It.) cagiva 6'15''; 5. Arcarons (Fr.) cagiva 6'26''.

AVTOMOBILISTI: 1. Wambergue (Šve.) peugeot 56'13''; 2. Auriol (Fr.) buggy po 14''; 3. Ickx (Bel.) lada 44''; 4. Waldegaard (Šve.) peugeot 51''; 5. Vatanen (Fin.) peugeot 4'36''.

Skupni lestvici:

MOTOCIKLISTI: 1. Orioli (It.) cagiva 62.48'07''; 2. Mas (Šp.) yamaha po 1.16'58''; 3. Picco (It.) yamaha 2.29'59''; 4. Piccard (Fr.) yamaha 2.50'24''; 5. Magnaldi (Fr.) yamaha 2.50'26''; 6. De Petri (It.) cagiva 2.59'06''; 7. Arcarons (Fr.) cagiva 3.09'38''; 8. Medardo (It.) gilera 5.49'38''.

AVTOMOBILISTI: 1. Vatanen (Fin.) peugeot 21.57'23''; 2. Wambergue (Fr.) peugeot po 1.19'07''; 3. Waldegaard (Šve.) peugeot 1.21'04''; 4. Ambrosino (Fr.) peugeot 3.51'52''; 5. Cowan (VB) mitsubishi 4.27'37''.

Med vrsticami intervjuja sovjetskega ministra za šport Rusaka

Šport naj postane predvsem ljudska kultura

Po pisanju sovjetske revije »Sport v SSSR« se bodo v kratkem bistveno spremenili odnosi v tamkajšnjem športu. Zadnja številka revije prinaša dolg intervju z novim ministrom za šport Nikolajem Rusakom.

Minister se v razgovoru dotika vseh kočljivih problemov tekmovalnega športa in športne kulture sploh, očitno pa pri nekaterih argumentih nima še pri roki otipljivih posledic novih ukrepov.

Osnovno načelo nove sovjetske športne politike naj bi bila skrb za masovno športno udejstovanje. »Ustvarili smo industrijo velikega športa,« je povedal med drugim Rusak, »doslej pa smo zanemarjali šport kot rekreacijo za boljše počutje človeka.«

Posebno kritiko je doživelo dosedanje gojenje telesne vzgoje na šolah, kjer naj bi snov podajali skrajno pomanjkljivo in brez povezave s potrebami stvarnosti. Tak način dela naj bi pomenil potrato ogromnih finančnih sredstev.

Glede športnih šol, ki so po splošnem mnenju ustanove, iz katerih izhaja jedro sovjetskega kakovostnega športa, je Rusak povedal, da se programi teh šol spreminjajo predvsem s širjenjem baze, ki jih obiskuje. Skozi manj selektivne izbore je šlo v lanskem šolskem letu štiri milijone in pol dečkov in deklic, v doglednem času pa naj bi športne šole obiskovalo kakih 7 milijonov šolarjev.

Nikolaj Rusak

Večji pomen naj bi dobivale tudi take športne zvrsti, ki niso tesno povezane s tekmovalnimi sistemi.

Rusak je omenil nezadovoljivo stanje pri razpoložljivosti športnih objektov za široko uporabo. Telovadnic naj bi imeli le za 10 odstotkov potreb, stanje s plavalnimi bazeni pa je v nekaterih republikah na nivoju samo simbolične razpoložljivosti. Nove strukture naj bi bile odslej grajene brez razkošja, prvenstvena skrb pa naj bi veljala funkcionalnosti.

Vrhunski šport je bila ena od osrednjih točk intervjuja. Po mnenju ministra naj bi bil gonilna sila pri propagiranju športne kulture. V tem pogledu pa niso bili iznešeni morebitni tekmovalni cilji.

V komaj minulem letu je sovjetski šport doživel precej katastrof, kar bi morda že spadalo v okvir krčenja podpore vrhunskim športnikom.

Izredno kočljivo je bilo vprašanje o »izvozu« sovjetskih športnikov. »Najprej smo v SZ doživljali kritike, da preprečujemo odhod naših v tujino,« je povedal Rusak, »sedaj pa je obratno. Napadajo nas zaradi prevelike vneme v tej smeri.« Odgovor očitno odkriva nastanek »fronte« v domačem javnem mnenju, ki ni ravnodušna do odhoda najboljših h klubom v inozenstvo. Sovjetski minister je omenil kot nujno osvojitev pravilnika, ki bi urejal vprašanja v zvezi z odhodi. Ko bi šlo za državne reprezentante, bi imele besedo zvezne oblasti, za druge pa bi odločali na nižjih ravneh.

Gledamo z vidika športa v Italiji, se lahko sklepa, da SZ v nekaj letih ne bo imela več državnih reprezentantov, ker bodo že sami Italijani pokupili vse.

V zvezi z odhodi je Rusak tudi podčrtal, da je treba za vsak primer podati natančne račune za unovčene zneske in v delitev vključiti tudi športnike, ki naj bi bili ob tem motivirani za kakovostnejše dosžke.

Emotivno gledano naj bi bila v SZ tudi športna politika usmerjena prvenstveno navzven. Za domačo rabo naj bi ljudje gojili šport kot rekreacijo, kar je seveda pozitivno, pri višji kakovosti pa bi utegnil odločati le denar »uvoznikov«. Posledice na zgolj tekmovalnem področju bi utegnile biti v zelo kratkem času za SZ prava tragedija. (kb)

Jutri v zadnjem kolu prvega dela košarkarskega prvenstva D lige

Borovci doma proti goriški Arditi

Do konca prvega dela košarkarskega prvenstva D lige nas loči le še kolo, položaj Borove ekipe na lestvici pa gotovo ni rožnat. Naši košarkarji so namreč doslej v 14 kolih zbrali borne štiri točke, tako da je za jutrišnjo domačo tekmo doma proti goriški Arditi imperativ samo - zmaga!

»Preden bi spregovoril o tekmi proti Arditi, naj se povrnem na prejšnjo kolo, ko smo v San Danieleju visoko izgubili. Tista je bila gotovo ena slabših tekem, ki smo jih doslej odigrali. Nekaj igralcev med prazniki ni treniralo in je kar direktno prišlo na tekmo, tako da boljše igre ni bilo skoraj pričakovati. Za srečanje z Ardito pa smo v glavnem trenirali v popolni postavi in nadejamo se odbre igre in predvsem prepotrebnih točk,« nam je dejal Borov trener Andrej Žagar.

Jutrišnji Borov nasprotnik sodi med slabše ekipe (doslej je zbral 10 točk) in je v skupini moštev, ki se borijo proti izpadu. Zato Borova naloga ne bi smela biti izredno težka...

»Ardita je seveda premagljiva in če nam uspe zmagati, se bomo približali skupini ekip, ki ima po deset točk. Z dobro igro v povratnem delu prvenstva pa bi lahko zamujeno nadoknadili in dosegli toliko zaželeni cilj obstanka v ligi,« nam je še dejal Žagar.

Srečanje Bor Radenska - Ardita Gorica bo jutri v telovadnici Doma Ervati s pričetkom ob 18.30. (bl)

Na sliki (foto Križmančič)**: Arena med polaganjem na koš na srečanju z goriškim Artejem.**

Košarkarsko prvenstvo 1. moške divizije

Letos kar 22 moštev

Če sodimo po številu prijavljenih ekip za 1. moško divizijo, je na dlani, da je košarka na Tržaškem zelo popularna. Za to prvenstvo se je namreč vpisalo kar 22 moštev, tako da so bili na košarkarski zvezi kar v zadregi, kam s tolikšnim številom prijavljenih ekip. Od 22 moštev pa je tudi pet slovenskih, in sicer Bor, Breg, Kontovel, Polet in Sokol.

Kar pet pa je novih košarkarskih društev, ki so se v tej sezoni formirala in bodo seveda nastopila v tej ligi.

Tako so na sestanku, ki je bil v torek na košarkarski zvezi in ki so se ga udeležila skoraj vsa društva, sklenili, da bodo ekipe razdelili v tri skupine. Žreb pa je dal naslednji izid.

SKUPINA A

Lega Nazionale, BREG, Superbasket, Basket Trieste, Gruppo Sportivo Trieste, Vis, Fincantieri, BOR.

SKUPINA B

Magic Basket, Trace Basket, La Talpa, ACLI Trst, Saba, Antenati, Ferroviario.

SKUPINA C

Amatori Basket, SOKOL, Teatro Verdi, POLET, Plumbers, Edil 90, KONTOVEL.

Prvenstvo se bo pričelo 4. februarja, regularni del pa se bo predvidoma 20. maja.

Prvi dve uvrščeni ekipi vsake skupine se bosta uvrstili v finalni del. Šest ekip bo igralo nadaljnjih pet kol (vsak proti vsakemu) in prvi dve moštvi bosta nato napredovali v višjo, promocijsko ligo.

Naj omenimo, da so tri moštva izven konkurence (Bor, Kontovel in Ferroviario), kajti imajo že ekipo v višjih ligah.

Že na torkovem sestanku so bili prisotni zaskrbljeni zaradi pomanjkanja sodnikov. Že prejšnja leta se je prepogosto zgodilo, da sodnikov ni bilo na tekmah, čeprav so društva plačala lepe zneske za sodnike in zapisniško mizo. Letos pa so se te takse še povečale, jamstva, da bi zveza poskrbela za regularen potek prvenstva glede sodnikov, pa ni.

Tako ali drugače, tudi letos bo steklo to prvenstvo, v katerem se je lani nabrežinskemu Sokolu le za las izmuznilo napredovanje. Letos pa bo naše predstavništvo še večje. Tokrat bodo poskusili srečo Nabrežinci, Brežani in poletovci. (bl)

Jutri in v nedeljo v košarkarskem promocijskem prvenstvu na Goriškem in Tržaškem

Domovci pred težko nalogo

Brumnovi varovanci bodo jutri po skoraj mesec dolgemu presledku ponovno stopili na igrišče.

Tokrat bodo na domačih tleh zaigrali proti ekipi Senators, ki je v prvih šestih kolih le dvakrat slavila. Domovci so se sicer v tem uvodnem delu prvenstva še slabše odrezali, saj so po edini zmagi v uvodnem kolu zabeležili kar pet zaporednih porazov.

Jutri torej čaka belo-rdeče nelahek posel, saj je ekipa Senators solidno moštvo, ki zna biti trd oreh tudi najmočnejšemu nasprotniku. Naši so po krajšem presledku začeli ponovno trenirati s polno paro, morda jim bo jutri le uspelo osvojiti novi par prvenstvenih točk.

Srečanje Dom Gometal - Senators Zeus bo ob 18. uri v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. (af)

Pred zahtevno nalogo bo tudi Cicibona, ki se bo v devetem kolu promocijskega prvenstva na Tržaškem v nedeljo spoprijela s Scogliettom. Cicibonaši, ki so doslej zelo ugodno presenetili, saj so kar drugi na lestvici skupno s Kontovelci in Ferroviariom, bodo imeli prednost domačega igrišča in so zato tudi v tem srečanju favoriti. Nasprotnika, ki ima sicer štiri točke manj od naših, pa ne gre podcenjevati.

Podcenjevanja pa si ne sme privoščiti niti Kontovel Electronic Shop, ki bo igral proti zadnjeuvrščenemu moštvu Lavoratori del Porto. Naši so v soboto igrali zelo dobro v Miljah proti CGI in izgubili le za tri točke. Če bodo ponovili tako igro, ni dvoma, da bodo jutri pospravili nov par točk.

Sicer pa bo derbi jutrišnjega kola srečanje med Ferroviariom in miljskim CGI. Če bi miljsko moštvo premostilo tudi to oviro, potem bi bilo jasno, da je CGI nesporni kandidat za prestop v višjo, D ligo.

Na sliki (foto Križmančič) **trenutek s srečanja Lavoratori del Porto - Cicibona, v katerem so naši tesno, toda zasluženo zmagali.**

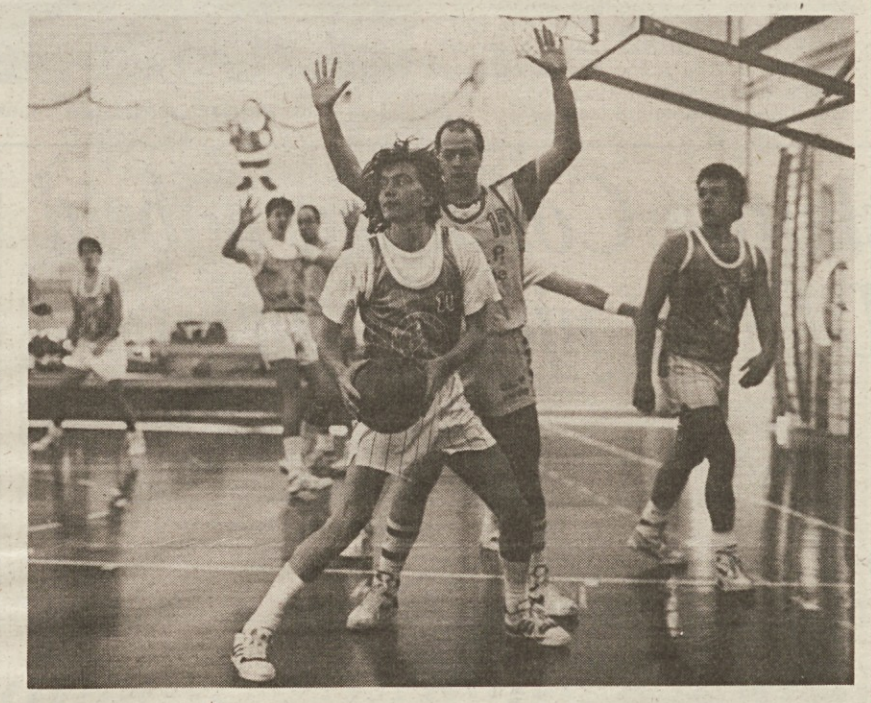

Deželni mladinci

Visok poraz cicibonašev

INTER 1904 - CICIBONA 124:100

CICIBONA: Simonič 21 (7:10), Cecco 4 (2:3), Berdon 12 (0:1), Lippolis 15 (1:2), Vodopivec 10 (1:1), Cupin 7 (1:1), Pertot 7 (1:2), Bogatec 19 (5:8).

Tokrat so cicibonaši igrali proti eni najboljših ekip v tem prvenstvu.

Plavi so začeli zelo dobro s hitrim protinapadom in nekaj dobrih metov od zunaj. V četrti minuti so vodili 16:9, toda sedem točk so hitro zapravili z nekaj slabimi podajami. Tedaj so domačini prišli v vodstvo in to vodstvo povečali do konca prvega polčasa na 22.

V drugem polčasu cicibonaši niso utegnili zmanjšati razlike, kajti domačini so zadevali koš kot za stavo. Cicibonaši so tako drugič zaporedoma izgubili.

R. SIMONIČ

Odbojkarska prvenstva

Že ta mesec začetek 2. ženske divizije

Poleg vseh drugih prvenstev, ki bodo stekla po štirinajstdnevnem premoru, je odbojkarska zveza sporočila, da se bo z januarjem začelo (poleg že omenjenih under 13 moški, superminiodbojka ženske in 1. divizija moški) tudi prvenstvo 2. ženske divizije, v kateri nastopa 7 ekip. V tej konkurenci bo branila slovenske barve samo ekipa Olympie. V zadnjem tednu januarja se bosta začeli še prvenstvi under 14 moški in ženske. Čeprav bo v ženski konkurenci nastopilo osem ekip, ni med njimi nobene slovenske. V moškem prvenstvu bodo nastopile samo tri ekipe: ACLI Ronchi, Olympia in OK Val. Slovenske barve so tu dobro zastopane in upati je, da bo slovenska ekipa pokrajinski prvak. V mesecu decembru se je končal prvi del ženskega prvenstva under 18, v finalni del sta se uvrstili prvi ekipi iz vsake skupine. SPORED FINALNEGA DELA: 14. 1.: Mossa - Villacher Bier. Povratni del: 15. 1.: Soča Gostilna Devetak - Fresco Discount; 17. 1.: Villacher Bier - Mossa.

Po finalnem delu se bosta prvi dve uvrščeni ekipi pomerili za pokrajinski naslov. Po dveh tekmah bo znan pokrajinski prvak. (MJ)

Reprezentanca FJK je na ekipnem teniškem turnirju under 12 v Trentu dosegla odlično drugo mesto

Aleš Plesničar (v belem dresu) s trenerjem in ostalimi predstavniki naše dežele

Tudi gajevec A. Plesničar

Konec prejšnjega tedna je bil v Trentu zanimiv ekipni teniški turnir za kategorijo under 12.

Turnirja, ki je prišel letos že do osme izvedbe, se je udeležilo osem ekip, ki so predstavljale dežele severne Italije: Toskana, Lombardija, Piemont, Ligurija, Emilija, Tridentinska, Veneto in Furlanija-Julijska krajina.

Našo deželo so predstavljali štirje fantje in dve dekleti, ki trenirajo v deželnem tehničnem centru v Vidmu pod vodstvom učitelja Fabrizia Davida iz Gradeža. Med njimi je bil tudi gajevec Aleš Plesničar, ki je bil letos sprejet v center, kjer trenira tudi njegov brat Borut, ki pa je že prestopil v višjo kategorijo.

Deželna ekipa je v Trentu dosegla izjemen in nepričakovan uspeh.

Že v prvem dnevu je premagala enega od favoritov - Lombardijo s čistim 5:0. Na polje so stopili Aleš Plesničar in Luca Bertoli iz Gradeža posamezno, Massimo Pelliccetti (Trst) in Antonio Pallella (Gradež) v paru ter Jessica Mlac (Trst) in Elisabetta Lenardon (Gradež) spet posamezno.

V drugem srečanju, ki je veljalo za polfinale, je FJK premagala s tesnim 3:2 Ligurijo. Odločilno je bilo tokrat srečanje Aleša Plesničarja, v katerem je po skoraj triurnem boju strl odpor trdoživega Gabriela Bianchija iz Savone z rezultatom 6:7, 6:4, 7:6. V sobotnem finalu so se predstavniki naše dežele pomerili z res najboljšo ekipo Toskane in morali so priznati njeno premoč z rezultatom 1:4. Edino točko je spet dosegel Aleš, ki je s 7:5, 6:2 premagal Andreo Martinellija iz kraja Forte dei Marmi. Ekipa FJK je tako pristala na 2. mestu, kar je najboljši rezultat, ki ga je naša dežela kdaj dosegla na tovrstnih meddeželnih tekmovanjih.

KONČNA LESTVICA

1. Toskana, 2. Furlanija-Julijska krajina, 3. Ligurija, 4. Emilija, 5. Piemont, 6. Tridentinsko-G. Poadižje, 7. Lombardija, 8. Veneto. (Mara)

danes igra za vas - danes igra za vas

Peter De Walderstein

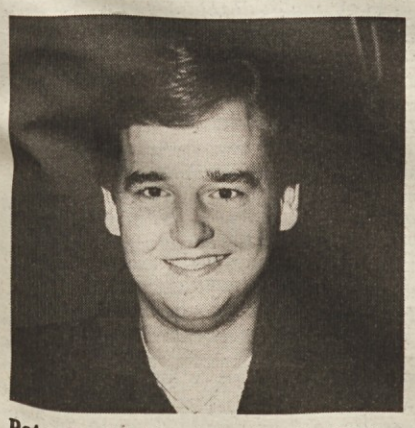

Peter De Walderstein (letnik 1964) se je začel športno ukvarjati kot odbojkar pri Boru, ko je imel 13 let. Kot igralec je z Borom nastopil v mladinskih kategorijah in s člansko vrsto v prvenstvu C-2 lige. Že z 20 leti je postal pomočni trener pri Slogi v ženski C-1 ligi, isto sezono je treniral tudi moške, katere je vadil tri leta, nato pa žensko mladinsko ekipo. Od te sezone pa je trener članske ekipe Sokola Indules (C-2 liga). Prejšnji teden je Dario Bensi pravilno napovedal 12 izidov. Čestitamo

totocalcio

Ascoli - Roma	2
Atalanta - Lecce	1
Bari - Sampdoria	2
Cesena - Cremonese	x 1
Genoa - Fiorentina	x 2
Inter - Bologna	1
Juventus - Verona	1
Lazio - Milan	1
Udinese - Napoli	2
Empoli - Venezia	x 1
Brindisi - Catania	x 1
Taranto - Salernitana	1 x 2
Fano - Chieti	1 x 2

konjske dirke - konjske dirke

V Milanu je favorit Fiona Galla, ki je v zadnjem času pokazal, da je v zelo dobri formi (skupina 1). Ta konj pa bo moral zelo paziti na Enalotto (skupina X), ki je predvsem nevaren, ko je v vodstvu. Glede skupine X naj omenimo Exodusa RL, ki je zadnje čase nekoliko v krizi, utegne pa presenetiti.

V Neaplju je več favoritov. Eden od le-teh naj bi bil v skupini 2 Foriero. V skupini 2 ni brez možnosti Guarnago, toda tudi Gran Volo bi lahko v skupini X prijetno presenetil.

Če se bo izognil običajnim napakam pri startu, Fosco D' Assia ne bo imel težav za zmago (skupina X). Njegov največji tekmec naj bi bil Falcon Crest (skupina 2), medtem ko bi lahko ugodno presenetil Gasborn (skupina 1).

Če se bo prerinil v vodstvo, bo gotovo eden glavnih favoritov v Firencah Giotto D' Assia (skupina X). V skupini 1 bi lahko presenetil Giada di Valle, medtem ko se bo v skupini 2 Intima Chic boril z najboljšimi.

V Trstu naj bi bil favorit Giungla Fa (skupina 2). Od skupine X naj omenimo Ibliko Mo, ki je pred nedavnim zmagal. Od skupine 1 bi lahko ugodno presenetil Ilion Mir.

Black lancer (skupina 1) bo v Pizi nesporni favorit, saj je trenutno v izredni formi. Paziti pa bo moral na Francescano (skupina X). Od skupine 2 naj omenimo Padrono Mio.

DIRKA TRIS

Naši favoriti: Top Gun (5), Valliant Girl (7), Diffidente (2). Dodatek za sistemiste: Troiana (3), Pivot (10), Rasty Salt (8).

totip

1. — prvi	1	x
drugi	x	
2. — prvi	x	2
drugi	1	
3. — prvi	x	
drugi	1	2
4. — prvi	x	
drugi	1	2
5. — prvi	2	
drugi	x	1
6. — prvi	1	2
drugi	x	

obvestila

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK
obvešča, da zaradi pomanjkanja snega odpade nedeljski izlet v Sappado. Informacije in vpisovanja za naslednje izlete v telovadnici v Dolini v danes, 12. t. m., od 20. do 21. ure.

SPDT - SMUČARSKI ODSEK
sporoča, da zaradi pomanjkanja snega odpadejo smučarski tečaji v Ravascletu - Zoncolanu. Nove datume bodo sporočili naknadno. Za pojasnila tel. 742488 - Fachin.

PRIMOTOR KLUB
obvešča člane, ki se nameravajo tekmovalno udejstvovati, naj se udeležijo danes, 12. t. m., od 21. ure dalje sestanka, ki bo v Dolini, kjer bodo lahko posredovali osebne podatke za zdravniški pregled.

SK DEVIN
sporoča, da zaradi pomanjkanja snega odpadejo začasno smučarski izleti. Nove datume bodo sporočili.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 12.000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojenci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglasi 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

petek, 12. januarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Včeraj so vojaki ljudske armade zapustili do sedaj zastraženi Tienanmen

Pozitivne ocene o odpravi obsednega stanja Renmin ribao poroča o »kitajski stabilnosti«

PEKING — Najbolj razširjeni kitajski dnevnik Renmin ribao je včeraj posvetil precej pozornosti dejstvu, da so ukinili obsedno stanje v Pekingu. Dnevnik kitajske komunistične partije je o tem dogodku dejal, da je pokazatelj »kitajske stabilnosti«. Vlada ne bi nikoli preklicala obsednega stanja, če ne bi imela zagotovila, da se je stanje v državi in predvsem v Pekingu popolnoma normaliziralo ter, da je »pod nebom zavladal mir«.

Pisanje pekinškega dnevnika se seveda nanaša tudi na besedno igro Tienanmen, ki pomeni trg nebeškega miru, že v naslednjih stavkih pa se je pisec podrobno lotil razprave o kontrarevoluciji, za katero je po pisanju dnevnika poskrbela »peščica buržujsko navdihnjenih skrajnežev«. Poleg tega pa je dnevnik napisal, da je »vse to, kar dela komunistična partija namenjeno izključno v dobro naroda in države«. Sem pa vključuje tudi zatiranje »kontrarevolucije« na Tienanmenu.

Renmin ribao je v svojem uvodniku dejansko objavil uradno stališče partije in vlade do odprave obsednega stanja, na to pomembno odločitev pa je že včeraj pozitivno reagirala tudi večina držav, ki so geografsko najbližje Kitajski.

Japonska vlada je preko svojega glasnika gospe Mayumi Moriyama izrazila prepričanje, da gre za pogumno odločitev, čeprav je ugotovila, da je ta lahko pokazatelj notranjih težav, ki jim hoče biti Kitajska kos tudi s popustljivostjo.

Japonci so vsekakor ponovno navezali diplomatske stike s Kitajsko, kar naj bi pomenilo tudi odpravo gospodarskega embarga, ki je veljal do konca komaj minulega leta.

Tudi Južna Koreja je pozdravila odpravo obsednega stanja z velikim navdušenjem. Južnokorejske oblasti so naglasile predvsem na pomembno vlogo, ki jo igra Kitajska prav v odnosih med Severno in Južno Korejo, zato so dejale, da bi moral Peking pogumneje stopiti na pot demokratizacije.

Vojaki ljudske armade zapuščajo Tienanmen, ki ga ne bodo stražili več (AP)

Neprevidnost terjala dve mladi žrtvi

SUSA (TURIN) — Neprevidnost je včeraj terjala dve mladi žrtvi v kraju Sant'Antonino di Susa, kakih 35 kilometrov od Turina. Petindvajsetletni električar Gianfranco Floris in njegova komaj 17-letna prijateljica, študentka Daniela Gianello sta umrla pod vlakom, ki je s hitrostjo kakih 100 kilometrov na uro vozil iz Modana v Turin.

Po mnenju preiskovalcev naj bi Floris in Gianellova, ki sta stanovala blizu kraja, kjer je prišlo do nesreče, hotela prečkati tračnice v bližini železniškega prehoda. Počakala sta, da je privozil mimo potniški vlak. Zapornice so bile še zaprte, onadva pa sta vseeno poskušala prečkati progo in nista opazila tovornega vlaka, ki je prav tako vozil proti Turinu. Vlak je z vso silo udaril v dekle, fanta pa je oplazil, a dovolj močno, da je bil pri priči mrtev. Železniški promet so prekinili za več kot dve uri, poseči pa so morali tudi turinski gasilci.

Danes bo shuttle Columbia pobral satelit LDEF iz njegove orbite

NEW YORK — Vesoljski trajekt Columbia se z dokajšnjo naglico približuje satelitu, katerega bo moral pripeljati nazaj na Zemljo. Včeraj je bil shuttle oddaljen še kakih 1000 kilometrov od svojega objektiva, menijo pa, da se bo danes približal na nekaj deset metrov. Satelit LDEF tehta 10,5 tone, operacije za natovorjenje pa bo vodila Bonnie Dunbar, ki bo upravljala ročico, s katero bodo satelit privlekli v notranjost vesoljskega trajekta. Če posadki Columbie podvig ne bi uspel, bo satelit LDEF priletel v zemeljsko atmosfero v začetku marca. Satelit bi moral v tem primeru zgoreti, vendar ni izključeno, da bi drobci padli tudi na Zemljo.

Včeraj so zabeležili na krovu trajekta manjšo okvaro v zračnem filtru, vendar slednja ne bi smela ogroziti uspešni izid operacije. Columbia bi se po opravljenem delu konec prihodnjega tedna morala vrniti na Zemljo.

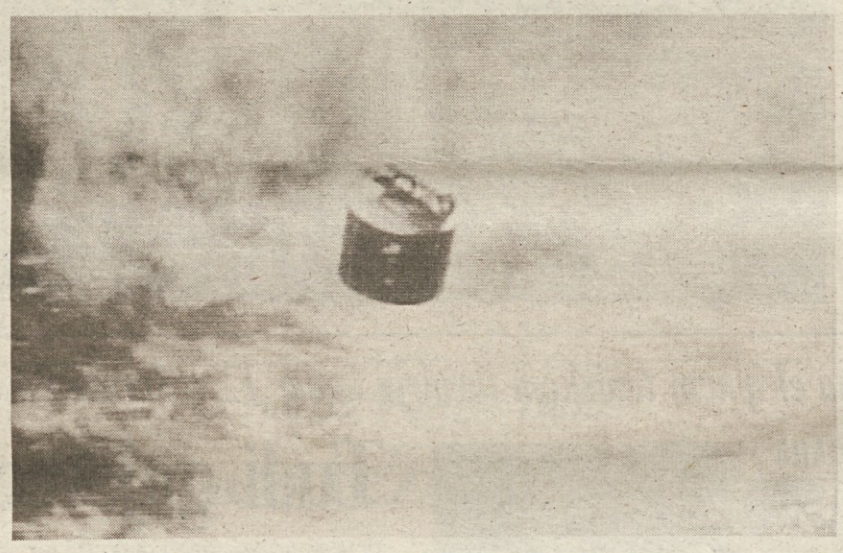

Na sliki (Telefoto AP): **satelit LDEF, ki bi ga morali natovoriti na Columbio.**

V bolgarskem družbenem svetu za etnična vprašanja

Predstavniki nacionalistov vztrajajo v svojih zahtevah

SOFIJA — Razprava v bolgarskem družbenem svetu za etnična vprašanja, ki od ponedeljka išče kompromisno rešitev za usodo bolgarskih Turkov, postaja vedno bolj razgreta in polemična. To je včeraj sporočila osrednja bolgarska radijska postaja, ki je obenem navedla, da bi moral svet zaključiti razpravo že drevi.

Trenutno pa ni jasno, ali bo kakih 130 razpravljalcev, med katerimi so predstavniki parlamenta, bolgarske partije, kmečke stranke, Zveze demokratičnih sil (opozicija) in novoustanovljenega odbora za obrambo domovine, našlo kompromisno rešitev. Prav domovinski odbor je sprožil množične protiturške manifestacije, ko je CK bolgarske partije decembra lani napovedal odpravo protiturške zakonodaje iz leta 1984 in priznanje pravic turški manjšini. Sedaj se ta odbor na vse kriplje trudi, da bi Bolgarom dokazal, kako bi s priznanjem pravic Turkom izdali domovino in ogrozili njeno ozemeljsko celovitost.

O pomenu sedanje razprave zgovorno priča podatek, da se ga udeležujejo tudi najvidnejši predstavniki bolgarske pravoslavne Cerkve, bolgarski veliki mufti Nediu Gendzev in predstavniki bolgarskega kulturnega življenja. Do sedaj jim ni uspelo prepričati nacionalistov, da je njihov strah odveč.

Opozicija že jasno navaja, da je nomenklatura starega režima Todora Živkova namenoma razpihala nacionalistične strasti, da bi zavrla demokratizacijo v Bolgariji. Ta sum je potrdil tudi bolgarski humorist Radoi Raline v intervjuju za Quotidien de Paris. Zagovornik bolgarske perestrojke je jasno poudaril, da je treba čimprej prekiniti netenje sovraštva, ker bo v nasprotnem primeru v Bolgariji izbruhnila državljanska vojna. Poleg turškega pa mora Sofija rešiti tudi vprašanje bolgarskih muslimanov in Makedoncev.

Iz hermetično zaprte Albanije pronicajo vesti o neredih

BEOGRAD — Iz "dežele orlov" v svet le stežka pridejo novice. Ljudje molčijo kot grob. Trpljenje jih je oslabilo, vsak tretji prebivalec te države je že izkusil taborišča in zapore ali pa so ga zasliševali in obdelovali z metodami Sigurimija.

Novice, ki vendarle prihajajo čez mejo, so ponavadi nepotrjene, niso pa netočne in vzbujajo veliko pozornost svetovne javnosti prav zato, ker o notranjem stanju v tej državi vemo zelo malo.

Čistke so v Albaniji sledile tako, kot se je obračala režimska politika. Ko so prekinili odnose z Rusi, so pobili vse visoke in druge oficirje albanske armade, ki so se šolali v ruskih vojaških šolah in so bili prorusko nastrojeni. Po prekinitvi s Kitajsko so pokosili tudi oficirje in druge ljudi, ki so imeli dobre odnose s kitajskimi predstavniki. Taborišča so prenatrpana. Po nekaterih ocenah je v Albaniji v taboriščih približno sto tisoč ljudi.

Ob minulem prazniku Albanije, 28. novembra lani, so resda pomilostili 20 odstotkov zapornikov v taboriščih. Šlo je za starejše od 60 let. Nekateri menijo, da je v Albaniji v minulih petih letih prišlo do več poskusov vstaje. Vse poskuse so v krvi zadušili, pa naj je šlo za upore v zvezi z enim od veljavnih virov financiranja albanskih tajnih služb ali za čisto politične pobude.

Dve leti po umoru Mehmeta Šehuja je skupina Cevdeta Mustafe, v kateri je bilo pet ali šest ljudi, prišla iz Amerike, ujeli pa so jih v bližini Drača, pravzaprav med Dračem in Firom. Tri ali štiri dni se je četverica borila s policijskimi in vojaškimi silami, operacijo pa sta vodila obrambni minister in minister za policijo. Skupino so obvladali, po nekaterih virih pa je pri tem umrlo od 80 do 100 albanskih vojakov in policajev.

Nekaj kasneje je prišlo v Albaniji do drugega upora, tokrat se je vse zgodilo v notranjosti države. Do upora je prišlo v taborišču Spać, v velikem rudniku železovega krška pri Elbasanu. V tem rudniku so delovna sila zaporniki - taboriščniki, ki jih je šest ali sedem tisoč. Med njimi so številni bivši oficirji in drugi ljudje, ki so bili na poti albanskemu režimu.

Pred tremi leti je v Skadru neka skupina uspela razorožiti vojaško posadko. Vdrli so v taboriščno skladišče in se oborožili. Ljudi so pozvali, naj se "do smrti borijo za svobodo".

Poveljstvo korpusa v Skadru jih vso noč ni moglo obvladati, zato so pred zoro spet posredovale posebne enote s tanki. Upornike so segnali v neko hišo, ki so jo nato porušili z bombami. Ruševine so tanki zravnali z zemljo. Konec lanskega leta je skupina mladih ljudi pozvala ljudi na demonstracije in delila letake. Mladeniče so polovili in peterico takoj obsodili na smrt.

Konec avgusta lani je neka druga skupina poskušala pobegniti v Jugoslavijo, brez uspeha. Eden izmed beguncev je umrl pri poskusu, da bi preplaval jezero, druga dva so ujeli in ju takoj ustrelili. Pribili so ju na križ, ju položili na voz in ju z volovsko vprego vlekli po ulicah Skadra, da bi ljudje videli, "kaj doleti izdajalce". Po nekaterih poročilih so v Skadru v minulih dneh uvedli izredne ukrepe. Policija patruljira tudi po vaseh, strogo nadzira gibanje prometa in ljudi. Ponovno so uvedli izkaznice za albanske državljane, ki zapustijo svoje mesto. V okolici rezidence Ramiza Alije in Nedžimije Hodže so početverili stražo. V ozračju je čustiti pričakovanje svobode. V Skadru ljudje preprosto čakajo, kdaj bodo svobodbo zadihali.

Kako se oblačiš, LaToya?

Pevko LaToyo Jackson (fotograf jo je ujel, ko kupuje zapestnico za svojo kačo) so upravičeno proglasili za Američanko, ki se najslabše oblači (Telefoto AP)

V Kašmirju že vedrijo islamski integralisti

NEW DELHI — Iz dneva v dan postaja bolj jasno, da so bile črnoglede napovedi indijskega notranjega ministra Maftija Mohameda Sajida o kažmirskem zapletu točne. Zvezni minister je navsezadnje musliman, zato mu je bilo jasno, da bo Kašmir v svoji eksplozivnosti v prihodnjih mesecih zasenčil Pandžab.

V zadnjih dneh so v številnih kašmirskih mestih izbruhnili neredi, ki so terjali 15 mrtvih in več sto ranjenih. Od novega leta v Kašmirski dolini ni kinodvoran, videotek, barov in trgovin z alkoholnimi pijačami. Vse to so zaprli po ukazu »Alahovih tigrov«, oboroženem krilu kašmirskih islamskih integralistov. Kdor ni upošteval tega ukaza, je bil deležen obiska islamskih aktivistov, ki niso skoparili z bombami.

Ta teden je v Kašmiru stopila v veljavo nova prepoved. Nobena ženska se ne sme fotografirati, prav tako ne sme nihče v javnosti razobesiti ženskih potretov. Vse muslimanke morajo imeti zakrite obraze, hindujke pa morajo imeti na čelu tradicionalni znak bindi.

V takem položaju je popolnama jasno, da je bil kašmirskemu turizmu zadan smrtni udarec, saj ni zahodnjaka, še manj pa hindujca, ki bi si upal v deželo, kjer vedrijo muslimanski verski skrajneži. Turizem pa je za Kašmir edina »donosna industrija«, tako da se bodo gospodarske posledice kaj kmalu čutile. Islamskim fundamentalistom pa je malo mar za blagostanje, saj je za njih pomembnejše, da se Kašmirci ne okužijo z »neverniškim potrošništvom«.

Nad razvojem dogodkov so v New Delhiju zaskrbljeni, ker ne vidijo kratkoročnega izhoda. Kašmirske tradicionalne politične sile so namreč zgubile zaupanje med ljudstvom, ker so pristale na kompromise z zvezno oblastjo, da bi ohranile svoje privilegije. Mladim kašmirskim silam so onemogočile, da bi prevzele vlogo v družbi in jih v bistvu pahnile v naročje islamskega fundamentalizma.

Nova indijska vlada bo torej potrebovala mnogo državniške modrosti in strpnosti, da onesposobi propagando islamskih agitatorjev. Pri tem pa bo morala skrbno paziti, da ne nasede starim klišejem, po katerih je bil za vse kašmirske težave vedno kriv sosednji Pakistan. Krivce za težave mora poiskati v Kašmiru in v nerešenih odnosih med posameznimi zveznimi republikami in osrednjo oblastjo. Premier Singh je navsezadnje napravil mojstrsko potezo, da je za notranjega ministra imenoval muslimana, ki bi moral preprečiti izbruh verskega nasilja. Naloga ne bo lahka, ker hindujski nacionalisti že zahtevajo odločnejši poseg osrednje oblasti.